

HET DAMSPEL

HET MAGAZINE VOOR ALLE DAMLIEFHEBBERS

MAART 2013 - 105E JAARGANG NR. 1

GEORGIEV ook in Delfzijl de beste

pagina 4

BEELD: AUKE ZOETHOUT, DELFZIJL

**Nederlanders op het podium
bij WK JEUGD** pagina 8

**Kandidaten voor
de bondsraad, wie krijgen
uw stem?** pagina 12

**Meer kader
voor BREEDTESPORT
hoognodig** pagina 20

Staand van links naar rechts: Macodou N'Diaye - Brussel/Senegal, arbiter Johan Demasure - België, Thomy M'Bongo - Lille/Kameroen, Michiel Kroesbergen - Groningen, toernooidirecteur Siep Buurke - Groningen, inspirator en organisator Harm Wiersma - Goutum, Ainur Shaibakov - Rusland, Michele Borghetti - Italië, coördinator Rob van Heukelem - Delfzijl, Wei Zhou - China, vrijwilliger Sietse Rozema - Delfzijl, vrijwilliger Aldert Schaaphok - Appingedam, explicateur Andreas Kuyken - Zwitserland en zittend van links naar rechts Kees Thijssen - Diemen - Alexander Schwarzman - Rusland - Zoja Golubeva - Letland - Alexander Georgiev - Rusland - Ron Heusdens - Schiedam - en Allan Silva - Brazilië.

Van de redactie

Voor u ligt het eerste nummer van de 105e jaargang van ons bondsblad. Van twee grote evenementen, het derde Groningen Seaport Masters-toernooi in Delfzijl en het WK voor junioren en aspiranten in Hijken, treft u een uitgebreid verslag aan. Ook vragen wij uw speciale aandacht voor de presentatie van de kandidaat bondsraadsleden en het los bijgevoegde stembiljet. Laat de kans niet voorbijgaan om invloed uit te oefenen op de samenstelling van ons hoogste besluitvormingsorgaan.

Er is een opvolger gevonden voor Leen de Rooij voor de rubriek Problematiek. Vanaf dit nummer zal Michiel Kroesbergen op eigen wijze invulling geven aan deze vaste rubriek. In het colofon mist u de naam van Erik van de Weerdhof. Hij verzorgde voor een aantal nummers het correctiewerk. Daarvoor onze hartelijke dank.

Wij wensen u veel lees- en kijkplezier.
Namens de redactie, Johan Haijink

BEDRIJFSDAMTOERNOOI

De recreatiecommissie van de KNDB organiseert

OP ZATERDAG 29 JUNI 2013 EEN BEDRIJFSDAMTOERNOOI VOOR VIERTALLEN.

De viertallen dienen te zijn samengesteld uit twee KNDB-leden en twee niet-leden die werkzaam zijn bij hetzelfde bedrijf. Het team zal onder de bedrijfsnaam worden ingeschreven. Er wordt gespeeld op een centrale plaats in het land, zo mogelijk bij een van de deelnemende bedrijven. De vorm van het toernooi is afhankelijk van het aantal deelnemende teams. Er zullen rapidpartijen worden gespeeld.

Aanmelding **uiterlijk 1 mei 2013** bij het bondsbureau: bonds-bureau@kndb.nl

COLOFON

HET DAMSPEL

officieel orgaan van de KNDB

105e jaargang nr. 1, maart 2013

Inleverdatum kopij volgend nummer:

15 MEI 2013

Uw toernooi in Het Damspel?
Neem contact op met de redactie.

DAMNOTATIE

01	02	03	04	05
06	07	08	09	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20
21	22	23	24	25
26	27	28	29	30
31	32	33	34	35
36	37	38	39	40
41	42	43	44	45
46	47	48	49	50

Er wordt alleen op de donkere velden gedamd. Elk donker veld heeft een nummer, zie hierboven. Zwart begint op de velden 1 t/m 20 en wit op 31 t/m 50. De cijfers in dit blad verwijzen naar de donkere velden. Met 26-21 bedoelen we dat de schijf van veld 26 naar veld 21 schuift. En 29x20 betekent dat de schijf van veld 29 een schijf slaat en terechtkomt op veld 20.

www.kndb.nl • damspel.kndb.nl

Redactie
hetdamspel@kndb.nl

Vaste medewerkers
Johan Bastiaannet, Fred Ivens, Ton Sijbrands, Gep Leeftang, Wim van Mourik, Harry de Waard, Herman van Westerloo, Andreas Kuyken, Nico Konijn, Michiel Kroesbergen, Gerard Kolsloot, Frits Luteijn, Bert Dollekamp, Paul Visser, Leo Aliar

**Bonds-bureau/
Redactieadres**
Bondsdirecteur: Arjan de Vries
Landjuweel 62,
3905 PH Veenendaal
Postbus 326,
3900 AH Veenendaal
Telefoon: 0318-581288
Fax: 0318-559348
(ledenadministratie)
bonds-bureau@kndb.nl

Postbank 140731
Rabobank 16.11.61.588 t.n.v.
Penningmeester KNDB
Post voor het bestuur via het
Bonds-bureau

Abonnement
€ 20,00 per jaar.
Het Damspel wordt onder alle leden van de KNDB verspreid. Abonnees zijn lid van de KNDB.
For subscription rates abroad please contact bonds-bureau@kndb.nl
Pour les tarifs d'abonnements à l'étranger veuillez contacter bonds-bureau@kndb.nl
Het Damspel is ook verkrijgbaar in braille. Voor informatie: CBB, 0341-565477

Bonds-bureau FMJD
Orteliusstraat 147/hs
1057 AX Amsterdam
020-6167402

WCDA
G.J. van der Werff,
Burg. Bickerstraat 53
1111 CA Diemen
020-6994090

**Kring voor
Damsproblematiek**
Arjen Timmer
Scharrenburgersteeg 34
6741 LT Lunteren
06-31014351
arjen.timmer@gmail.com

NVGD
M. Zandbergen
Fluessen 38
8032 MK Zwolle
038-4551978

Vormgeving
Graficelly, Reeuwijk

Druk
BDU, Barneveld

Het KNDB-lidmaatschapsjaar loopt van 1 januari tot en met 31 december. Aanmelden als lid kan op elk moment van het jaar. Uw lidmaatschap eindigt op 31 december van het jaar waarin u als lid wordt afgemeld. Nieuwe leden (= leden die in het afgelopen jaar nog geen KNDB-lid voor deze vereniging waren) betalen voor de rest van het kalenderjaar waarin zij lid worden een gereduceerde contributie van 5 euro. Dit welkomstarief geldt zowel voor jeugdleden als voor senioren. De normale contributiebedragen per jaar zijn: • voor senioren € 35 • voor junioren € 25 • voor aspiranten € 20 • voor pupillen en welpen € 15.

Georgiev superieur

pag
4

WK junioren en aspiranten 2012

pag
8

Interview met Maarten Kolsloot

pag
14

Albert-Hendrik Snijder

pag
24

INHOUD

TOERNOOIEN

Georgiev superieur	5
WK junioren en aspiranten 2012	8
Albert-Hendrik Snijder	24
De UPDB jubileert	24

RUBRIEKEN

Partijanalyse	18
Partijproblematiek	22
De waterlinie	23
Eindspel	25
Zetjeschrap	26
Kijkjes in de damwereld	28
Fries dammen	29
Vuurwerk	30
KNDB Bestuur	31
Damkalender	33
Panorama	34

OVERIGE

Kandidaat bondsraadsleden	12
Interview met: Maarten Kolsloot	14
In Memoriam Geert Evert van Dijk	16
Damacademie op 6 april bij NK in Steenwijk	20
Kort damnieuws	27
Kerstploswedstrijd EK Veteranen en Studenten 2013	32

14 tot en met 22 september 2013

Op een prachtige locatie in het hart van Wageningen zullen ca. 200 dammers van over de hele wereld het tegen elkaar opnemen.

De top partijen zullen via live borden te volgen zijn. Daarnaast wordt dit jaar voor het eerst gebruik gemaakt van het speler-sponsor systeem. Sponsors kunnen een bod uitbrengen op een speler van hun keuze. Van dit sponsorgeld gaat 2/3 naar de speler en 1/3 valt toe aan de organisatie.

De organisatie hoopt dat de deelnemers zich via de site zullen promoten voor potentiële sponsors. Zo leren bezoekers van de site ook de spelers wat beter kennen. Deelnemers kunnen via dit systeem ook zelf een sponsor aanbrengen en op die manier kostendekkend deelnemen.

De organisatie heeft zich bovendien tot doel gesteld om dit toernooi in velerlei opzicht fraai via internet in beeld te brengen.

Blijf op de hoogte via de digitale nieuwsbrief of meld u aan voor het toernooi via:

www.worldcupdraughts.com

2013 Worldcup Draughts Wageningen

www.mindspost4you.com

Georgiev superieur

TEKST: SIEP BUURKE
BEELD: ROB VAN HEUKELEM

Er ging een aardschok door Groningen, met een kracht van drie op de schaal van Richter trilde niet alleen de bodem, maar richtte Georgiev een ravage aan in het van 22 tot 29 december 2012 gehouden Groningen Seaports Masters. Driemaal is scheepsrecht, een term die past bij een toernooi in de haven van Delfzijl, met als hoofdsponsors Groningen Seaports en de gemeente Delfzijl.

De traditie begint zich te vormen. Het derde toernooi was bijzonder, de toekomst zal uitwijzen of de vergelijking met het vierde Brinta-toernooi terecht is. In ieder geval is er met superlatieven over dit toernooi gesproken en geschreven. Opvallend het hoge winstpercentage en de bereidheid van de spelers om er mooie, spannende partijen van te maken. Zoals Georgiev zei: "In dit toernooi wordt er gewoon tegen mij gespeeld, in tegenstelling tot toernooien met een Zwitsers systeem." Helaas is de constatering dat dit rondtoernooi een uitzondering is, maar deze formule wordt wel weer heel aantrekkelijk.

De organisatie moest het met aanzienlijk minder sponsorgeld doen, daar heeft het toernooi gelukkig niet onder geleden, integendeel zelfs, crisis leidt tot creativiteit. De provincie Groningen, een van de hoofdsponsors, viel weg. De condities van het toernooi waren weer ideaal, een goed hotel waar de spelers een ruime tweepersoonskamer hadden, een mooie speelzaal, tv-schermen waarop je de partijen live kon volgen, een demonstratiezaal waar je de analyses op een groot scherm uitgevoerd kon zien worden, een voorbeeld voor andere toernooien. De Molenberg is dan ook niet voor niets een theater van allure.

Naast de persoonlijke inzet van de algemeen directeur van Groningen Seaports, Harm Post en de wethouder van de gemeente, Jan Wolthof, droegen ook ambtenaren van de afdeling voorlichting en communicatie (web beheer! Eric Brasse) en van de afdeling Financiën (kasgeld, suggesties en betalingen) bij aan het soepele verloop van het toernooi. Een

lokale winkel stelde gratis een complete computer én kennis beschikbaar voor het kunnen functioneren van de live partijen. Dat kwam hem nog op een compliment te staan van Marcel Kusters die aangaf dat het Seaports Masters in de Molenberg over de beste infrastructuur beschikt in Nederland voor wat betreft de live partijen én het interne circuit in de demonstratiezaal. Veel lof ook voor de twee vaste vrijwilligers van de damclub Delfzijl, Sietse Rozema en Aldert Schaaphok, die vrijwel dagelijks allerlei hand- en spandiensten verrichtten. Veel dank ook aan de grotere en kleinere sponsors die ervoor zorgden dat de rekening van het toernooi afsloot met een zeer beperkt tekort van 503 euro op een begroting van 34.190 euro.

Het deelnemersveld was gevarieerd en leverde spannende partijen op. Geen van de spelers viel daarbij uit de toon. Georgiev en Schwarzman waren in dit toernooi de sterkste spelers, waarbij Georgiev toch gestaag uitliep op Schwarzman die af en toe een punt morste.

Voor het toernooi waren er drie spelers die niet mee konden doen, Tamara Tansykkuzhina was hoogzwanger, Roel Boomstra oververmoeid en Joel N Cho Atsé kon geen visum krijgen. Voor Tansykkuzhina viel Zoja Golubeva in, die met een wel erg verrassende derde plek het vrouwendammen een goede dienst bewees. Geïnspireerder dan ooit trok ze tegen iedere tegenstander ten strijde. Naast de nederlagen tegen Thijsen, Schwarzman en Georgiev won zij vier keer, evenveel als Schwarz-

zman, waaronder op bijzonder fraaie wijze van Ron Heusdens. Voor Boomstra viel zijn eeuwige concurrent bij de jeugd, Ainur Shaibakov, in. In dit sterke deelnemersveld hield deze zich met elf uit elf staande. Voor de Afrikaanse kampioen Ncho Atse viel op het laatste moment de tweede sterkste Afrikaan op de FMJD-lijst Thomy Mbongo in. In dit geweld van sterke spelers wist hij negen uit elf te behalen, waarbij hij slechts twee spelers achter zich liet. Hoe sterk hij is liet hij in zijn partij tegen Golubeva zien. Met een fraai offer haalde hij het voordeel naar zich toe, de beloning voor zijn goed spel bleef echter uit.

Kees Thijssen had met Alexander Schwarzman de vorige editie gewonnen. Deze keer verkeerde hij niet in de vorm die hij de vorige keer liet zien. Dat was bijvoorbeeld te zien in de partij tegen Golubeva, waarin hij een aantal keren de partij eerder kon beslissen. In ronde acht miste hij op de 38ste zet tegen Silva in een zet de winst, waarna hij nog in een teleurstellende remise moest berusten en hij miste tegen Georgiev de remise in een klassiek eindspel.

Ron Heusdens deed het met een gedeelde derde plaats in dit toernooi goed, maar zal zich er meer van voorgesteld hebben. Hij moest nog een norm halen voor zijn A-status, kwam echter twee punten te kort. Daarbij is de nederlaag tegen Golubeva cruciaal geworden. Hij heeft wel veel risico genomen om twee punten uit deze partij te halen, maar ging over de schreef. Toch heeft Ron zijn uitverkiezing om mee te mogen doen meer dan waargemaakt. Fantastisch zoals hij zijn voordeel tegen Thijssen afrondde en ook zijn partij in de negende ronde tegen N'Diaye deed de liefhebbers smullen.

Macodou N'Diaye kon zich niet heugen wanneer hij voor het laatst drie partijen in een toernooi verloren had. Ook hij had niet de vorm die zijn fans van hem gewend zijn, ondanks toch een fraaie overwinning op Shaibakov.

De Italiaan Michele Borghetti was vanaf dag een de grote smaakmaker. Uiteindelijk werd hij met zes punten laatste. Maar daar waren wel twee winstpartijen bij! Met succes gaf Borghetti de Agafonov-opening

Vervolg ➤

nieuw leven. Drie keer, waaronder tegen Georgiev!, probeerde hij deze opening in dit toernooi, waarbij hij alleen tegen Kroesbergen succesvol was. Tegen Thijssen gaf hij zijn visitekaartje al af, maar de Agafonov-variant speelde hij niet goed verder. Kees Thijssen moest toegeven dat hij niet wist hoe hij het moest tegenspelen, en kwam dan ook erg in de verdrukking. Borghetti kent zijn theorie wel. De openingscombinatie die hij er tegen Silva uithaalde, was een variant die Jannes van der Wal er nog eens ingevlochten had in zijn match tegen Harm Wiersma. Die vloog er indertijd (uiteraard) niet in. Elke ronde was er spektakel en vielen er beslissingen. Schwarzman speelde een goed toernooi, maar wist de race met Georgiev niet vol te houden. In zijn partij tegen Zhou dacht hij al gewonnen te hebben toen de Chinees nog taai verdedigde met remise als uitkomst. Na afloop liet de Moskoviet zich weer ouderwets gaan, waardoor de omheining eraan geloven moest. Gelukkig was het wel de laatste partij van de dag

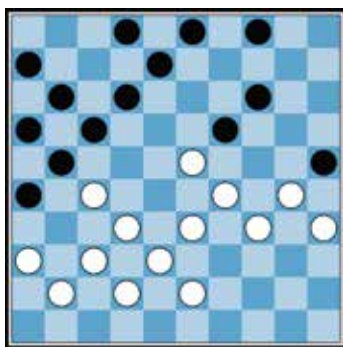
waardoor er verder niemand last van had. Ook in de laatste ronde tegen Kroesbergen zat Schwarzman te knoeien. In een vrijwel gewonnen stand blunderde hij. Kroesbergen was desondanks met deze overwinning zeer verguld en sloot het toernooi af met een Meesterresultaat.

Van de spelers waar Kroesbergen wilde winnen, Golubeva en Borghetti, verloor hij, terwijl hij de rest niet verloor. Hij was de revelatie van dit toernooi. Ook hij maakte zijn uitverkiezing (als beste Groninger dammer) bijzonder waar. Michiel is met zijn speelstijl een zeer aantrekkelijke speler voor invitatie-toernooien.

Nieuw in dit toernooi was de deelname van het jonge Chinese talent Wei Zhou. In dit veld zeven punten halen en niet laatste worden is een onverwacht goed resultaat. Af en toe was hij wat defensief, maar hij liet zien wel het maximale uit zijn partijen te kunnen

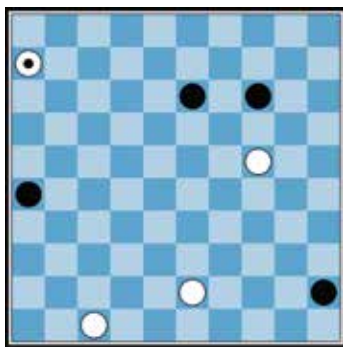
Techniek

Eerste ronde
Diagram 1

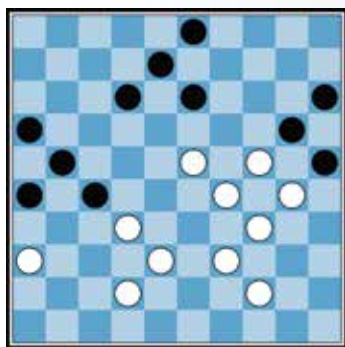
Borghetti-Thijssen. Stand na 28...13-19, hier kiest wit met nog beperkte bedenktijd voor 29.23-18?! 12x23 30.29x18, 2-7! nu mag 18-13 niet wegens dam, (8-12, 14-20, 4-10, 26-31, 12-18) 31.43-39 14-20 32.33-29 19-23 33.18-13? nu verliest wit, hij moet hier kiezen voor 27-22! en 30-24, 33...8x19 34.29x18 17-22 35.18-13 19x8 36.27x18 3-9 37.32-28?? 26-31.

Diagram 2

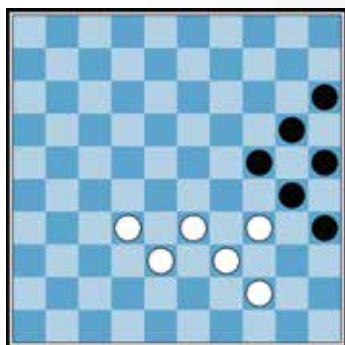
Schwarzman-Golubeva. Zoja had zich goed verdedigd, maar mist de moeilijke remise na 65.50-6 26-31? zwart kon hier dam maken, 45-50 66.24-20 14x25 67.43-39 50x33 68.6x39 13-18 69.39-34 18-22 70.34-39 27-22 71.39-43 27-31 72.43-34 31-37 73.34-23 37-42! 74.47x38 26-31

Diagram 3

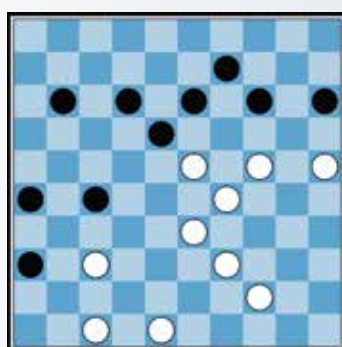
Silva-Georgiev. Stand na 39....2-8 wit is al overspeeld, maar krijgt de combinatie om zijn oren na 40.39-33? 13-19 en 3-8. En dat was al in de eerste ronde!

Tweede ronde
Diagram 4

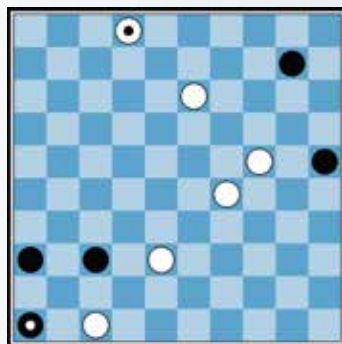
Golubeva-Heusdens. De stand na 50...2x24, een mooie, esthetische stand die verloren is voor zwart, 51.34-29 30-34 52.39x19 20-24 53.19x30 25x23 54.32-27 15-20 55.27-21 20-24 56.21-17 23-29 57.17-12 39-34 58.12-7 34-40 59.44-39 40-45 60.6-1 zwart kan gewoon dam halen maar is verstrikt in een magnifiek triktrak web. 35-40 61.1-6! 24-30 62.33-29!

Derde ronde
Diagram 5

Deze keer was de Agafonov van Borghetti wel succesvol, hij overspeelde er Michiel Kroesbergen mee. Stand na 43.4-9, wit kan winnen door 25-20, 14x25, 37-31, 26x37, 48-42, 37x48, 33-28, 48x19, 23x3, maar maakte het positioneel af.

Vierde ronde
Diagram 6

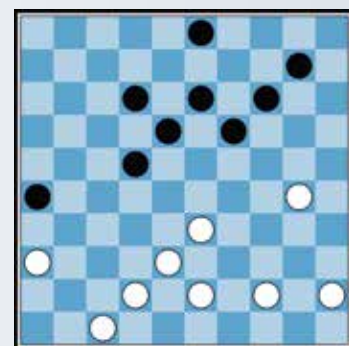
Heusdens-Thijssen. Stand na 60.41-46. Wit maakt het mooi af met 61.24-20! 25x14 62.47-41! 36x47 63.38-32!! 47x8 64.32x41!! 46x19 65.2x24!

Zesde ronde

Borghetti-Silva

1.32-28 16-21 2.31-26 11-16 3.37-32 18-22 4.41-37 7-11 5.46-41 1-7 6.34-29 20-25 7.29-23 21-27 8.32x21 16x27 9.35-30 25x34 10.39x30 15-20? 11.36-31 27x36 12.23-18 12x32 13.38x18 13x22 14.37-31 36x27 15.30-24 20x38 16.43x1

Elfde Ronde
Diagram 7

Zhou-Georgiev. De klasse van de wereldkampioen in kleine standen stand na 36...17x26 er lijkt weinig aan de hand te zijn, maar het is voorbij na 37.33-28? een zet die lijkt te kunnen, maar wordt briljant afgestraft 22x33 37.38x29 19-23! 38.30-25 23x34 39.44-39? na 44-40 en 34-39 wordt wit positioneel weggespeeld, 34-40 40.45x34 10-15! en wit besluit de schijf te geven na 43-38, 24-20-13-19, er dreigde dus 14-20 en 13-19, met op 41.34-29 26-31! 42.36x27 18-22 43.27x20 15x44 44.43-39 44x33 45.42-38 33x42 46.47x38 met een 2 om 2 oppositie! En op 41.34-30 15-20 en schijf 30 wordt geconsumeerd omdat schijf 39 niet gespeeld kan worden wegens 14-19, dus 42-38, 13-19 en 20-24.

halen, zoals in zijn partij tegen Schwarzman. Gezien de ontwikkelingen in China op damgebied kunnen we nog veel verwachten van Chinese spelers. Delfzijl ligt in het uiterste noorden van Nederland. Toch wisten vele toeschouwers de weg naar het hoge Noorden wel te vinden. Andreas Kuyken verzorgde dagelijks demonstraties van de partijen. Dat deed hij op zeer persoonlijke wijze. Verhalen over Goethe en Schiller, tante Julia en de internationale, Ton Sijbrands, voor de aanwezigen zijn het nu al klas-siekers. Of zoals Jacques Galliard (Gronings Tiental) opmerkte: "Kun je hem ook voor oudejaarsconferen-cies inhuren?"

Als de spelers uit waren, kwamen ze naar de demon-stratiezaal om hun partij toe te lichten. Mooi was dat de spelers altijd met applaus door het publiek ont-vangen werden. Ook moesten de spelers regelmatig handtekeningen uitdelen, iets wat Kees Thijssen al een aantal jaren niet meer had meegemaakt. Harm Wiersma, initiatiefnemer en drager van het toernooi, vierde dit toernooi zijn vijftigjarig dam-

jubiläum. Daartoe waren er fraaie presentaties van Wim van Mourik die een Powerpoint Presentatie met de geschiedenis van de ontwikkeling van het damp-spel liet zien. Hij bracht ook de carrière van Harm Wiersma in beeld. Hij had speciaal een filmpje laten maken, waarin getoond werd wat er in het hoofd van Harm Wiersma omgaat tijdens een dampartij en van Harm Wiersma zelf.

Na afloop sprak de arbiter Johan Demasure van één van de meest geslaagde toernooien die hij meege-maakt had. Ook toernooiwinnaar Georgiev was vol lof over de organisatie toen hij bij de sluiting het woord voerde.

Een goed overzicht van alles wat er in het toernooi heeft plaatsgevonden kan men vinden in de nieuws-brief van Harm Wiersma op de volgende link:

<http://groningen-seaports-masters.eu/index.php/nieuwsbrief.html>

Pl	Naam	FMJD-rating	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	We	Wi	Re	Ve	Pt
1	Alexander Georgiev	GMI 2447	X	1	2	2	2	1	1	2	1	2	2	2	11	7	4	0	18
2	Alexander Schwarzman	GMI 2405	1	X	2	1	1	2	2	1	0	1	1	2	11	4	6	1	14
3	Zoja Golubeva	GMIF 2255	0	0	X	2	0	1	1	1	2	1	2	2	11	4	4	3	12
4	Ron Heusdens	GMI 2338	0	1	0	X	2	2	1	1	1	1	1	2	11	3	6	2	12
5	Kees Thijssen	GMI 2339	0	1	2	0	X	1	1	1	1	2	1	2	11	3	6	2	12
6	Macodou N'Diaye	GMI 2354	1	0	1	0	1	X	2	0	1	1	2	2	11	3	5	3	11
7	Ainur Shaibakov	MI 2329	1	0	1	1	1	0	X	2	1	1	2	1	11	2	7	2	11
8	Allan Silva	GMI 2265	0	1	1	1	1	2	0	X	1	2	1	0	11	2	6	3	10
9	Michiel Kroesbergen	MF 2298	1	2	0	1	1	1	1	1	X	1	1	0	11	1	8	2	10
10	Thomy Lucien Mbongo	MI 2336	0	1	1	1	0	1	1	0	1	X	1	2	11	1	7	3	9
11	Wei Zhou	2123	0	1	0	1	1	0	0	1	1	1	X	1	11	0	7	4	7
12	Michele Borghetti	MF 2264	0	0	0	0	0	0	1	2	2	0	1	X	11	2	2	7	6

Het Wereldkampioenschap Junioren en Aspiranten 2012 in Hijken

Bij de sluiting van het WK junioren en aspiranten op 22 december in Hijken benoemde voorzitter Johan Haijink de vereniging Hijken DTC Wim Koopman tot lid van verdienste van de KNDB. Hij kreeg deze onderscheiding omdat hij vele malen een internationaal jeugdtoernooi heeft georganiseerd. Ook was hij afgelopen jaar voorzitter van het comité dat in Emmen het EK organiseerde. Op de foto ontvangt hij het speldje dat bij deze onderscheiding hoort.

TEKST: HERM JAN BRASCAMP EN HEIKE VERHEUL
BEELD: KOR DE GROOT EN ZAINAL PALMANS

Het was alweer voor de vijfde keer dat we in Hijken een internationaal jeugdtoernooi hadden. Om de drie jaar is het zover. Deze keer was het voor het eerst op het eind van het jaar. De week voor kerstmis verzamelde de wereldjeugdtop zich in Hijken en Oranje.

Het kan haast niet anders: met zoveel routine achter de hand moet alles wel goed verlopen. Bij de vorige gelegenheden waren er altijd kleinigheidjes – een ziekjetje, een auto-ongelukje met glasschade, een bus die onderweg op de brug bleef steken, vertraagde bagage, wrijving over het onderdak – maar nu niets van dat alles. De honderdvier deelnemers pasten goed in de speelzaal van De Dorpshoeve. De wedstrijden verliepen vlot soepel dank zij het arbitrale trio Demasure, Macaux, Aniska en Davelaar. Er heerste alom tevredenheid over het verblijf en het eten in Speelstad Oranje. Een saai toernooi zou je bijna zeggen, maar kijken of we dat over drie jaar nog wel weer willen.

Gelukkig was Edvard Bužinskij er ook. Zijn verslagen op het Forum van Shashki moet u beslist lezen, alleen al voor zijn commentaren is het de moeite waard Russisch te leren. Hier is hij even aan het woord over het Nederlandse eten.

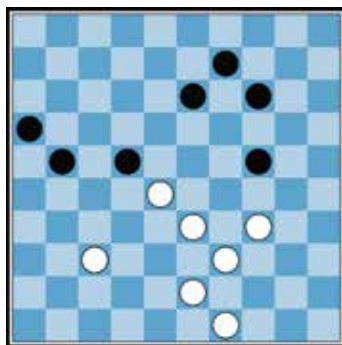
“Hollandia is allereerst genoemd naar het woord goal, Goallandia, want voetballen is er beslist populairder dan dammen. Toch denk ik, dat het land

beter een andere naam kan hebben: Butterbrootland. ‘s Ochtends en bij het middagen, bij hen lunch genoemd, hadden we een boterhammendieet. Het is waar, bij het ontbijt konden we een paar boterhammen smeren en eten, of met vlees (van twee doorschijnende soorten), of met kaas (één soort), of met jam, pindakaas of chocoladepasta uit statiegeldpotten. Het EENTONIGE ontbijt verveelde zo, dat na een paar dagen niet iedereen er naar uitkeek... En bij de lunch waren er maar twee boterhammen (altijd hetzelfde, alsof ze alle zeven dagen uit één broedmachine kwamen), plus een pakje van 200 ml melk.”

Zo hadden we het nog niet bekeken, misschien toch een reden om het over drie jaar nog een keer te proberen. Over Hijken: “Chejken is een dorp ergens in het noorden van het land, waar ze absoluut niets doen, behalve koeien, schapen en varkens voeren, op paarden rondstappen en... dammen. Misschien worden er daarom zulke sterren geboren als Boomstra...”

O ja, er was toch een klein incidentje.

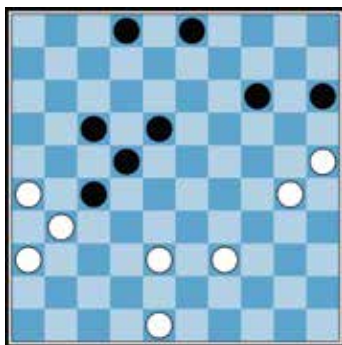
Diagram 1

Mateusz Piątek - Artur Tunkevic
2-0, vierde ronde

Na **44.32-28 24-29 45.28x26** stelde wit remise voor. Zwart zei "ja" en sloeg **29x40**. Wit merkte toen het vervolg op ging toch door: **46.26-21**. Er ontstond natuurlijk rumoer. Arbiter Macaux besliste dat er verder gespeeld moest worden en zwart verloor. Een gesprek tussen de Poolse en Litouwse delegaties leverde niets op. Edvard Bužinskij en anderen discussieerden uitgebreid op het Shashki-forum met een onduidelijke conclusie. Er waren 104 deelnemers uit veertien landen. Jammer genoeg ontbrak Afrika, maar we waren speciaal aangenaam verrast door de deelname uit Suriname en Hongarije. De auto van vader en coach Ödön Köllner had het de hele heenreis volgehouden, over de terugreis geen bericht (is goed bericht). De deelname bij de aspiranten jongens stak er boven uit met 36. Bij de meisjes waren er 22, bij de junioren 26 en 20. De titels werden keurig verdeeld. Leonids Cilevics uit Letland, Hanqing Zhao uit China, onze Martijn van IJzendoorn en Angelina Popova uit Rusland wonnen de gouden medailles. Nederlandse ereplaatsen waren er verder voor Koos van Amerongen bij de junioren en Heike Verheul bij de meisjes.

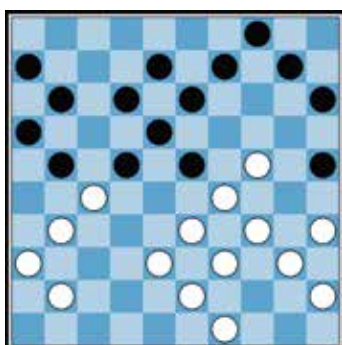
De strijd bij de junioren was ongekend spannend. Bij het ingaan van de laatste ronde leek het bedje gespreid voor Leonids Cilevics: een punt voor op Wouter Sipma met een betere tegenstandersrating. De derde kanshebber Władysław Daliga won snel – met als gevolg dat Wouter moest winnen en dat Cilevics minstens remise moest halen. Toen die een onnauwkeurigheid beging tegen Thijs van den Broek, haalde Wouter alles uit de kast en verloor. Leonids kwam met de schrik vrij en de titel was voor hem. Buiten al het strijdgewoel kroop Koos van Amerongen stille-tjes naar het brons door een snelle winst op Kenny Le Roy.

Diagram 2

Thijs van den Broek - Leonids
Cilevics 1-1, negende ronde

Zwart staat hier uitstekend, maar hij vergist zich lelijk. **43...14-19 44.38-32 27x38 45.39-33 38x29 46.30-24 29x20 47.25x21**. De ramp valt mee. **47... 22-28 48.21-16 28-33 49.16-11**. Het resulterende trik-trak-eindspel levert geen winst op voor wit. Ook 49. 48-43 wint niet. Daarmee was Leonids Cilevics wereldkampioen!

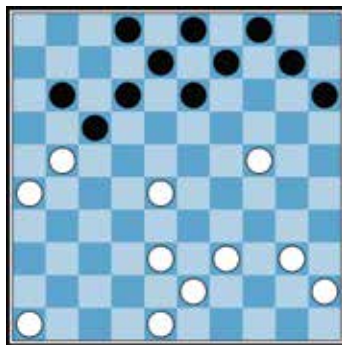
Diagram 3

Wouter Sipma - Andrey Filimonov
0-2, negende ronde

Filimonov speelde **26.38-32** en Wouter ging daar op in met **21-26**. Stuurde Wouter bewust op de damzet aan? **27.35-30 26x46 28.24-19 13x44 29.49x40 46x28 30.40-35**. Over deze vrije zet dacht wit lang na, het alternatief was **43-38. 30... 22x31 31.33x2 12-18**

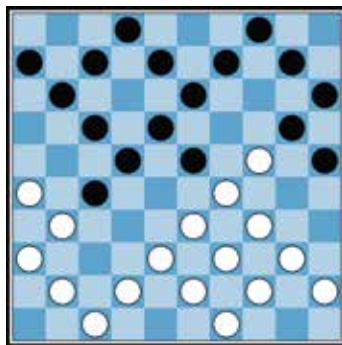
32.36x27 11-17 33.39-33. Wit laat zijn dam afpakken; na **33.2-30** zou hij niet veel kunnen beginnen met zijn dam. **33... 9-13 34.2x11 6x17**. Nu het zo ver is, was **30.43-38** toch aantrekkelijker geweest dan **40-35. 35.33-28 10-14 36.43-38**. Dat gaat mis; **35... 17-21** is minder gevaarlijk, maar geeft ook geen winstkansen. En Wouter wilde winnen natuurlijk.

Diagram 4

Andrey Filimonov - Leonids
Cilevics 0-2, derde ronde

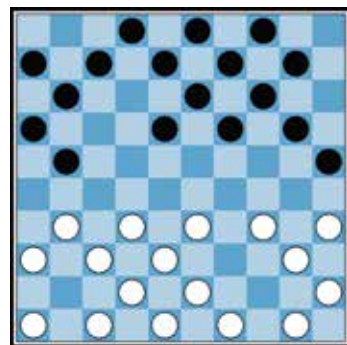
Met **27.39-33** lokte wit **11-16** uit. Geen goed idee: **28.33-29 16x27 29.38-32 27x49 30.29-23 49x19 31.23x5**. Een mooie opmars **39-33-39-23x5**, dat wel. Maar ja, na **31... 13-18** moest wit nog een schijf offeren, dat was te gortig.

Diagram 5

Koos van Amerongen - Kenny Le
Roy 2-0, negende ronde

Koos moest in de laatste ronde winnen om nog aanspraak te kunnen maken op een podiumplek. Kenny speelde in deze stand **18. 12-17** Koos kan nu voordeel pakken met **19. 33-28** en Kenny moet nu gewoon **22x33** slaan. **3.39x19 9-14 4.31x22 14x23 5.44-39 17x28** met licht nadeel. Kenny sloeg echter **19...23x32** en Koos sloeg toe met **3.34-30 25x23 4.42-37 20x29 5.37x19 13x24 6.38-33 29x38 7.43x5 W+**

Diagram 6

Wouter Sipma - Aleksander Sa-
fonov 2-0, vierde ronde

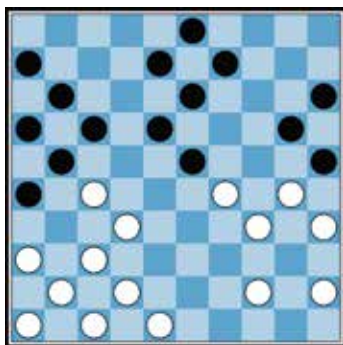
Deze stand kwam eerder voor in een blitz-partij Georgiev-Sipma, Heerhugowaard 2012. Het kostte Wouter toen veel te veel tijd (anderhalve minuut) om de valkuil te voorzien. Tegen Safonov greep hij zijn kans: **13.50-44!!** Wel een heel opzichtige blunder of toch een lokzet? **13... 25-30 14.35x15 14-20 15.15x24 19x50**. Wat kan er nu nog aan de hand zijn? **16.31-26!! 50x17**. Tja, **50x22** zou slechts een schijf verliezen. **17.49-44 17x50 18.26x17 11x22 19.38-33 50x28 20.32x1**. Na drie ronden stond Bert Aalberts zonder puntverlies op kop. Tegen Kevin Machtelink leek hij in de vierde ronde opnieuw toe te slaan, maar toen kwam er zand in de raderen. Enorm jammer! Bij winst had hij na vier ronden op

Vervolg ➡

twee punten voorsprong gestaan. Nu bleef het bij de drie overwinningen en er volgden twee nederlagen.

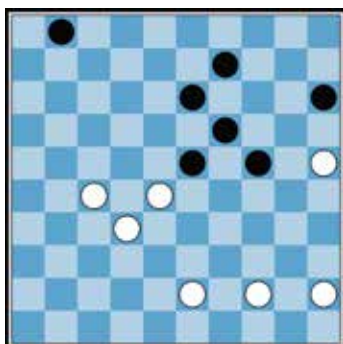
Diagram 7

Bert Aalberts - Kévin Machtelinck 1-1, vierde ronde

24... 13-19 25.37-31 26x28 26.44-40 21x32 27.30-24 19x39 28.29-24 20x29 29.40-34 29x40 30.35x2. Nadat de dam afgepakt was, stond wit één schamele schijf voor. Het bleek niet genoeg voor de winst. Bert had dodelijk kunnen toeslaan met 25.37-31 26x37 26.48-43 21x32 27.29-24 20x38 28.42x2 25x34 29.2x29. Hanqing Zhao won de titel bij de meisjes. Een prachtig succes voor China! Harry Otten memoreerde de drie miljoen damborden, die er jaarlijks in China geproduceerd worden. Het is mooi om de partijen van Zhao te zien: "een tovenares, die totaal gelijke standen weet te winnen en verloren standen niet verliest" (Bužinskij). Een volkomen verdiende titel dus.

Diagram 8

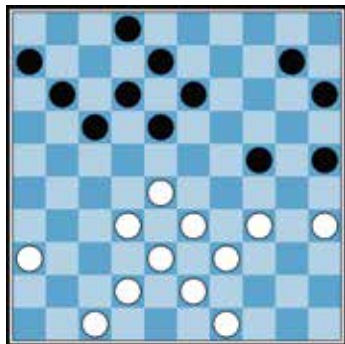
Olga Gubareva - Hanqing Zhao 0-2 derde ronde

Op 43. 28-22 won Zhao plotse-ling een schijf door 9-14 met de dreiging 24-30, 23-29.

Hanqing Zhao - Nika Leopoldova 0-2, vierde ronde (zie diagram 9)

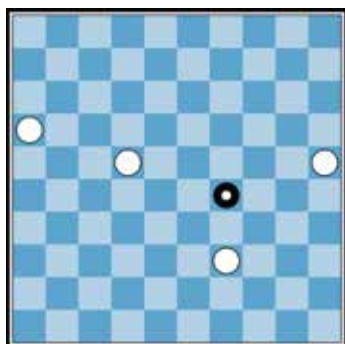
Na 33... 15-20 kwam 34.34-30 25x34 35.39x19 13x24 36.28-23 18x29 37.35-30 24x35 38.33x4.

Diagram 9

Het eindspel na 38. 35-40 was kansloos.

Diagram 10

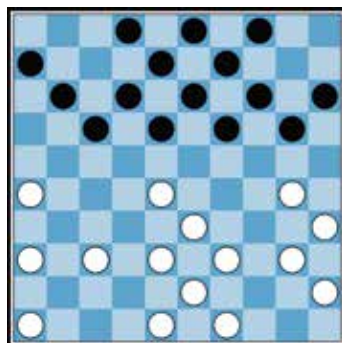
Heike Verheul - Hanqing Zhao 1-1 vijfde ronde

Na 68 zetten stond er een 4 om 1 op het bord. Volgens analysator Sjende Blyn totaal remise, kom daar maar eens om als dammer van vlees en bloed. Dit is de stand na 73.28-22, nog steeds "vlak remise". Maar hoe maak je die remise dan? Volgens Sjende Blyn niet met 73... 29-12, als een bliksemflits gaf deze kenner een winstpiek. Heike vond geen winst. Op 74.39-33 dwong Hanqing zeer fraai de remise af: 74... 12-26 75.22-18 26-42 76.33-28 42-37 77.28-22 37-26 78.18-13 26-31 79.22-18 31-27 80.25-20 2-38. Bedoelde Sjende Blyn 74.16-11? Dan kan 12-17 in elk geval niet door 39-34. En andere pogingen van de zwarte dam lijken ook te stranden. Blijft de opgave voor u, lezer: hoe maakt zwart remise in de diagramstand?

Hanqing Zhao stond bij het ingaan van de laatste ronde één punt voor op Anastasiya Baryshava en bovendien had Zhao de betere tegenstandsrating. Maar ze raakte al snel een schijf achter! Baryshava zat een beetje achteraf en onopgemerkt pogingen te doen van Arleta Flisikowska te winnen, maar die gaf geen krimp. Zo werd Hanqing Zhao toch kampioen. Voor het eerst een Chinese kampioen! Heike Verheul profiteerde van al dat puntverlies, ze kwam op gelijke hoogte door een overwin-

ning op Jelena Cesnakova. De rekenmeesters hielden het op een derde plaats.

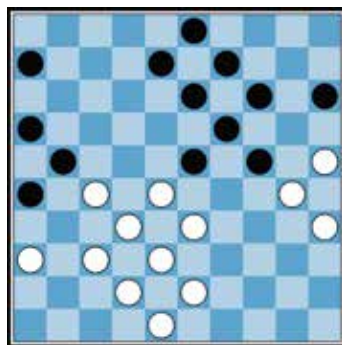
Diagram 11

Hanqing Zhao - Aygul Idrisova 0-2, negende ronde

Na het onvoorzichtige 19.36-31 sloeg zwart toe met 20-24. De dreiging 24-29, 17-21 is niet meer te pareren. Zhao probeerde nog 20.28-23 18x29 21.37-32, maar in deze verschrikkelijk verloren stand was er ook haar geen redden meer aan.

Diagram 12

Heike Verheul - Jelena Cesnakova 2-0, negende ronde

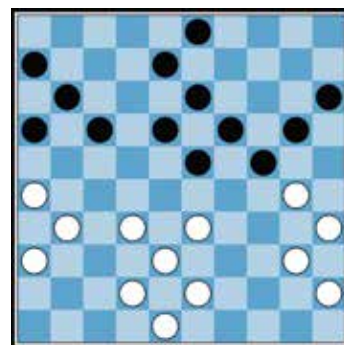
In deze bijna symmetrische stand heeft Heike het na 34.27-22 ineens voor elkaar!

34... 8-12 is verhinderd door 35. 25-20 14x34 36. 33-29. 34... 6-11 wordt gevolgd door 35.37-31 26x37 36.32x41 23x32 37.38x27 21x32 38.22-18 13x22 39.33-29 24x33 40.42-38 33x42 41.48x6. Vandaar 34... 24-29 35.33x24 14-20 36.25x14 9x39.

Na 37.43-39 3-9 38.39-33 gaf zwart de schijf op met 29-34, want op 38... 9-14 39.33x24 14-20 komt 40.22-18 13x33 41.24x2 21-27 42.38x18 27x47 43.8-12 en wit wint. Toch kon zwart zich na 37.43-39 nog redden: 37... 6-11 38.39-33 11-17 39.33x24 21-27 40.32x12 23x31 41.36x47 8x28. Martijn van IJendoorn werd soeverein kampioen bij de aspiranten. Bij het ingaan van de laatste ronde was zijn voorsprong slechts twee punten omdat het in de voorlaatste ronde net niet lukte

tegen Aleksei Kunitsa. De ronde daarvoor werd Permyakov (net als Martijn deelnemer aan het EK in Emmen) verpletterd.

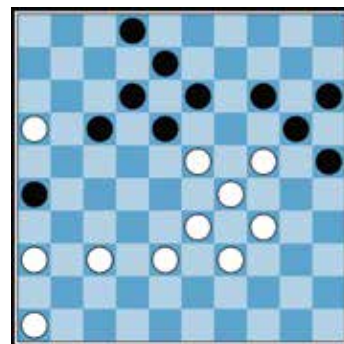
Diagram 13

Martijn van IJendoorn - Anton Permyakov 2-0, zevende ronde

Martijn speelde zijn directe concurrent finaal van de mat met een prachtige centrumomgeving na 30...24-29 31.33x24 20x29: 32.40-34! 29x40 33.45x34! 15-20 34.38-33 17-21 35.26x17 11x22 36.43-38 6-11 37.33-28 22x33 38.38x29 Met deze ruil pakt wit voorgoed de controle over veld 24. Zwart mist schijf 15 en kan dus nooit meer naar 24 ruilen. 11-17 39.42-38 20-25 40.48-42 17-22 41.31-27 22x31 42.36x27 Wit pakt nu ook de controle over veld 27 en het zwarte centrum wordt volledig omklemd 3-9 43.38-33 8-12 44.29-24 12-17 45.33-28 9-14 46.24-20 en zwart gaf het op.

Diagram 14

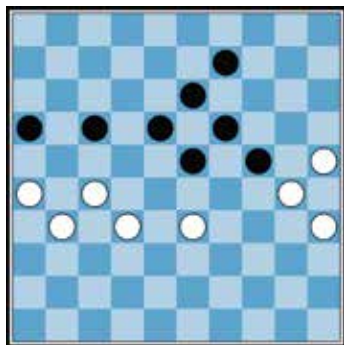
Martijn van IJendoorn - Aisen Andreev 1-1, negende ronde

Andreev verkeert in nood. Hij verdedigt zich met het creatieve 39... 17-22! Wit loopt natuurlijk door 40.16-11 13-19 41.24x13 8x28 42.11-6 14-19 43.6-1 19-23 44.1-6 12-17 45.38-32 2-7 46.32-27 22x42 47.33x2 25-30 48.34x14 23x43 en er zit geen winst meer in. Waar kon het anders? In plaats van 45.38-32 is ook 36-31 aantrekkelijk. Het beste voor zwart is dan nog 45. 20-24 46.29x20 25x14, dat ziet er goed uit voor wit.

Een heldenrol was weggelegd

voor Nick Waterink, de onze jonge Drentse gastspeler. Hij eindigde met negen punten, maar op beslissende momenten liet hij er vier liggen.

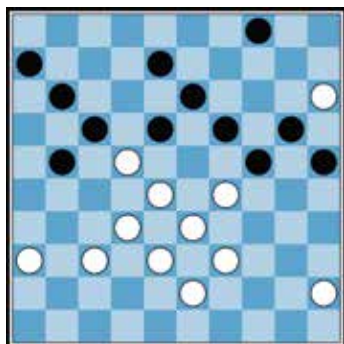
Diagram 15

Jannes Kromhout - Nick Waterink 2-0, negende ronde

Nick staat hier al een tijd glad gewonnen. Nu nog even 50... 9-14 51.33-28 24-29 en het is uit. Maar 50... 23-29 51.27-21 29x36 21x3 en het overblijfsel is zelfs gewonnen voor wit.

Diagram 16

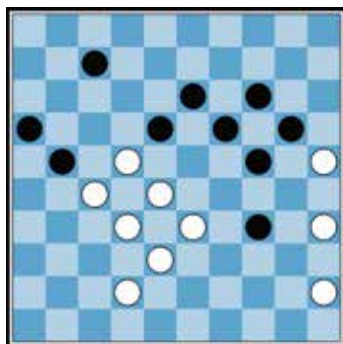
Anton Permyakov - Nick Waterink 2-0, achtste ronde

Wit offerde hier (vrijdag offerdag) met 40.39-34 18x27 41.43-39. Tja, 40.37-31 18x27 41.31x22 8-12 42.29-23 21-26 43.23x14 20x9 44.45-40 13-19 is ook niet aantrekkelijk voor wit. 41... 8-12 42.45-40 11-16 43.37-31 12-18. Of heel nuchter 43... 6-11 44.31x22 12-18 met * 45.40-35 18x27 46.29-23 17-22 47.28x6 19x37 48.6-1 27-31 36x27 49.21x43 39x48 50.36-31 remise * 45.29-23 18x27 46.23x14 20x9 47.34-29 en zwart kan het remise houden 44.31x11 6x17 45.36-31 18-22 46.31-26 22-27 47.40-35 17-22 48.28x17 21x12 49.32x21 16x27 50.29-23 en zwart verloor zelfs nog. Een prachtige partij!

Jan Groenendijk - Nick Waterink 1-1, vijfde ronde (zie diagram 17)

Na Nicks 43... 29-34 zag Jan zich gedwongen tot het offer 44.22-17 21x12. Ja, 44.42-37 7-11 45.37-31

Diagram 17

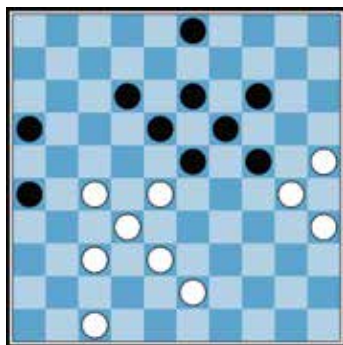

21-26 46.22-17 11x22. 45.42-37 18-23 46.37-31 7-11 47.31-26 11-17 48.27-22 12-18 49.22x11 16x7 50.26-21 7-12 51.35-30 24x35 52.33-29 en het werd remise na 52... 34-39 53.28-22 18x16 54.29x7. Winst was 52.20-24 29x9 53.13x4.

Jan Groenendijk eindigde op twee punten van Van IJendoorn in de groep op plaatsen twee tot en met vijf. Het Zwitserse precisie-uurwerk hield het op de vijfde plaats. Jan bleef ongeslagen, een paar keer zat het hem niet mee.

De Russische speelsters voerden de boventoon bij de meisjes aspiranten. Angelina Popova werd kampioen met vijf overwinningen en vier remises. Nurguiana Azarova won zelfs zes keer, maar de derde Russin Albina Shangareeva sneed haar de pas af. Hier twee voorbeelden van degelijk klassiek spel van de kampioene.

Diagram 18

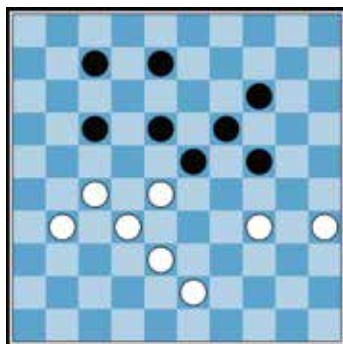
Angelina Popova - Lisa Aleven 2-0 eerste ronde

Na 44.33-28 zag Lisa zich gedwongen tot 12-17. Ook 44... 24-29 45.47-41 3-9 46.41-36 zou niets geholpen hebben.

Milda Jocaite - Angelina Popova 0-2, tweede ronde (zie diagram 19)

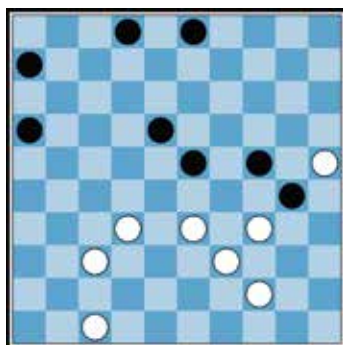
Popova speelde slim 44.14-20 met de dreiging 18-22. Dus 45.38-33 20-25 46.31-26 8-13. Tja, wat nu? 47.43-38 17-22 48.28x17 24-30 49.35x24 19x37 50.38-32 37x28 51.26-21 28-33 52.21-16 33-39 53.17-12 23-28, of 47.43-39 7-12

Diagram 19

48.27-21 18-22. In de partij kwam 47.27-21 17-22 48.28x17 24-29 49.33x24 19x48 en zwart won. Een redding was toch nog 47.35-30 24x35 48.27-21 7-12 49.21-16, want 23-29 50.34x14 13-19 51.14x23 18x49 52.32-27 49x21 53.16x27 wint niet.

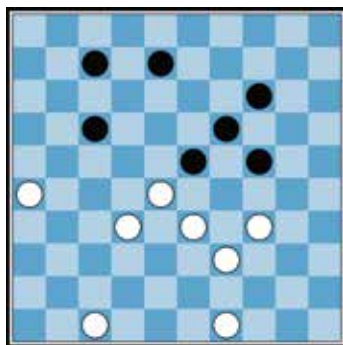
Diagram 20

Jens de Kimpe - Nick Waterink vierde ronde

Nick Waterink zei afgelopen zomer nog in een interview met het NOS Jeugdjournaal: "Belgen, die kunnen niet dammen!". Dit leverde een aantal boze reacties van Belgische dammers op. Jens had hier de kans om dit eens recht te zetten, maar liep in een verraderlijke combinatie: 41. 47-41? 23-29! 42. 34x12 6-11! 43. 25x34 11-17 44. 12x21 16x49

Diagram 21

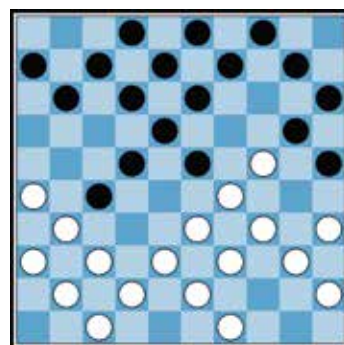

Lisa Aleven - Mara Langeveld achtste ronde

Lisa heeft in de opening als simpel een schijf gewonnen, maar weet de partij op prachtige wijze af

te maken: 38. 8-13? 39.32-27!!! 23x21 40.34-29! 24-30 41.29-23 19x28 42.33x2. Zwart speelde nog even door, maar wit won de partij simpel.

Diagram 22

Thijs van den Broek - Mateusz Piatek, zesde ronde

Thijs had een stroeve start met twee verliespartijen vroeg in het toernooi. Hij wist terug te komen met deze overwinning en dit bezorgde hem nog een klassering in de toptien. Na 16...12-17? Slaait Thijs toe: 17.34-30! 23x34. Anders slaan had de volgende combinatie opgeleverd: 17. 25x34 18.39x30 23x25 19.37-32 20x29 20.32x34 W+. Vervolg: 18.40x29 25x23 19.33-29 23x34 20.39x30 20x29 21.38-33 29x38 22.43x1 8-12. Piatek weet de dam op te sluiten maar Thijs maakt het keurig af: 23.26-21 22-28 24.42-38 2-7 25.31-26 18-23 26.21-17 11x22 27.38-33 28x39 28.49-43 39x48 29.30-25 48x31 30.36x29 9-14 31. 29-24 13-18 32. 26-21 18-22 33. 41-37 en zwart gaf het op.

Dat was het toernooi. Veel werk voor en tijdens het toernooi werd verricht door Wim Koopman, Gerhard Dunning, Kor de Groot, Harry de Groot, Jan Ekke de Vries en Roel Boomstra. Anne-Wil Koopman deed de vakantiebus in Oranje en Pietje Jonkers de bus. De live-borden deden hun werk perfect met Marcel Kusters op afstand en Michel Stempfer op locatie. De website werd gemaakt door Geb Kos.

Kandidaat bondsraadsleden

In het vorige nummer van het bondsorgaan is een oproep geplaatst om zich kandidaat te stellen voor de bondsraad voor de periode juni 2013 - juni 2016. Tien leden hebben zich kandidaat gesteld voor de negen open plaatsen. Het is verheugend te constateren dat er voor het lidmaatschap van de bondsraad voldoende belangstelling bestaat. In juni a.s. zal de bondsraad weer volledig bezet zijn. Het aantal van tien maakt het nodig dat er verkiezingen worden gehouden. Hieronder treft u informatie aan over de tien kandidaten (in alfabetische volgorde). Ook is kort aangegeven wat hun beweegredenen zijn om deel van de bondsraad uit te willen maken. Bij dit nummer is een stembiljet gevoegd waarop u uw negen kandidaten kunt aangeven. Dit biljet dient u, voorzien van uw naam en adres, naar het bondsbureau te sturen.

1. W.TH. HOLLART,

63 jaar, woonachtig in Noordwijk en actief in het verenigingsleven. Lid geweest van Ons Genoegen Utrecht en Ons Genoegen Drachten, nu persoonlijk lid van de KNDB. Was wethouder in de gemeente Voorhout. Na een herindeling wethouder en locoburgemeester in de gemeente Teylingen met o.a. sport in de portefeuille. Als belangstellende in dammen en in organisatorische zaken, lijkt het hem interessant via het lidmaatschap van de bondsraad een bijdrage te kunnen leveren aan het functioneren van de KNDB.

2. C. DE JONGE

51 jaar en woont in Purmerend. Lid van ADG in Amersfoort en Middelburg. Maakt nu ook deel uit van de bondsraad. Werkzaam als projectadministrateur bij A. Hak West bv en is bij dit bedrijf voorzitter van de ondernemingsraad. Stelt zich kandidaat omdat hij van mening is dat de wensen van KNDB-leden zoveel mogelijk moeten worden gehonoreerd. Luisteren naar de achterban is belangrijk. De bondsraad is er voor de leden.

3. F. DE JONGE

60 jaar en woont in Katwijk. Persoonlijk lid van de KNDB en heeft er reeds een periode van drie jaar opzitten als bondsraadslid. Lid van de Recreatiecommissie van de KNDB. Heeft ook deel uitgemaakt van de Tuchtcommissie en is voorts al bijna tien jaar arbiter in de ereklasse van de nationale competitie. Werkt als organisatieadviseur bij Rijkswaterstaat. Zijn drijfveer is om de trend van ledendaling in groei om te keren.

4. P. MORAAL

52 jaar en woonachtig in Heerhugowaard. Lid van de plaatselijke vereniging SNA. Werkzaam als Hoofd Administratie bij NRG in Petten. Dit bedrijf exploiteert de onderzoeksreactor in Petten. Wil graag meedenken en meehelpen bij de ontwikkeling van de damsport. Met name in deze tijd, waarin het financieel en sportief moeilijk is voor een sport om zich staande te houden en te onderscheiden, is het een uitdaging om hier een bijdrage aan te kunnen leveren.

5. D.J.A.M. VAN OS

53 jaar en woont in Alkmaar. Lid van DC Zaanstreek en tot de opheffing van DDD te Alkmaar. Lid van de bondsraad van 2010 tot 2013. Tevens lid van de medische commissie van de FMJD en inmiddels ook van de medische commissie van de IMSA. Actief voor Groen Links in de gemeentepolitiek van Alkmaar. Werkzaam als verpleegkundige in de gezondheidszorg. Wil werken aan een goede balans tussen topsport en breedtesport binnen de KNDB en zet zich in voor de belangen van de leden.

6. J.M.H. VAN DER PLAS

35 jaar en woont in Katwijk. Lid van zowel de KDC in Katwijk alsook van RDC in Rijnsburg. Voorzitter en jeugdleider van KDC. Heeft vanuit die functies veel plaatselijke en landelijke jeugdactiviteiten georganiseerd. Afgestudeerd in Nederlands recht en werkzaam in de horeca. Geeft o.a. bier- en whiskyproefworkshops. Wil naast de organisatie van jeugdevenementen zich ook op andere wijze inzetten voor de damsport. Denkt met zijn juridische achtergrond en ervaring op het terrein van beleidsadviezen en bestuurswerk een goede aanvulling te zijn voor de bondsraad. Verwacht met zijn jeugdig elan en overmatige energie een waardevolle rol te kunnen spelen in de promotie van het dammen op zowel breedte- als topsportniveau.

7. B. SMEENK

59 jaar en woont in Delft. Lid van DIOS Achterhoek en CCR. Maakte in 2001 deel uit van de allereerste bondsraad. Van 2003 tot 2009 bestuurslid van de KNDB met de portefeuille coördinator teamwedstrijden. Was ook bestuurslid van Constant-Charlois Rotterdam. Heeft een eigen bedrijf dat transport economisch onderzoek verricht en werkt momenteel aan een strategische visie op de binnenvaart in Brazilië. Hij begrijpt nu ook waarom het WK dammen in 2009 in dat land niet van de grond kwam. Vindt dammen een leuk spel vanwege het strategisch (vooruit) denken. Wil met zijn lidmaatschap van de bondsraad zowel de topsport als de breedtesport een gezonde basis verschaffen.

8. A.J. STEENBERGEN

62 jaar en woonachtig in Raalte. Lid van Laurel's DamRa en penningmeester/jeugdleider van deze vereniging. Eerder algemeen adjunct, secretaris en voorzitter van de PODB, tevens redacteur van het provinciaal Damorgaan. Vanwege drukke werkzaamheden een aantal jaren bestuurlijk niet actief geweest. Gaat dit jaar als gemeenteambtenaar met vervroegd pensioen en wil het damorganisatiewerk weer oppakken, nu op landelijk niveau. Is bezorgd over het dalende ledental. Wil werken aan een stabielere jeugdedenbestand.

9. E. VAN DE WEERDHOF

33 jaar en woonachtig in Veenendaal. Lid van CTD Arnhem en WSDV Wageningen. Is als afgevaardigde van de GDB lid van de huidige bondsraad, bestuurslid van de Gelderse Dambond, verantwoordelijk voor team- en persoonlijke wedstrijden voor senioren alsmede het sneldammen in alle categorieën. Medewerker van Gelders Damnieuws en voorheen ook van Het Damspel. Actuele, breed levende punten waar hij zich sterk voor heeft gemaakt zijn onder meer:

- het op acceptabel niveau brengen van de bondscontributie enerzijds door besparing en anderzijds door toepassing van het profijtbeginzel;
- het houden van een enquête over aanpassing van de speelduur in de nationale competitie, alvorens te besluiten om de speelduur al dan niet te wijzigen.

10. P.F.F. WIJN

62 jaar en woont in Waalre. Lid van PSV Dammen, oud-kampioen van Eindhoven en Huissen. Lid van de bondsraad sinds 2010 en had zitting in de commissie die de nieuwe kwalificatiewedstrijden voor het nationaal kampioenschap evalueerde. Werkring: Lid van de medische staf Maxima Medisch Centrum, professor Technische Universiteit Eindhoven, voorzitter Raad van Bestuur Stichting Opleiding Klinisch Fysicus. Zoekt in de bondsraad het evenwicht tussen de belangen van de topspelers en die van recreatieve dammers. Heeft in de afgelopen jaren een bijdrage kunnen leveren aan een meer transparante begroting en aan vernieuwingen in de wedstrijdport (speeltempo, kwalificatie NK).

Interview met:

Maarten Kolsloot

“Amerikacorrespondent Maarten Kolsloot geeft op donderdag 17 januari een kijkje achter de schermen van de Amerikaanse presidentsverkiezingen ...” aldus een bericht in mijn regionale dagblad. Mijn nieuwsgierigheid is gewekt, want Maarten Kolsloot is immers de zoon van dammer Gerard uit Amersfoort die een aantal jaren geleden nog voor Het Noorden uit Groningen speelde? Helaas kon ik die bewuste donderdag zijn lezing in Zutphen niet bijwonen (jeugdtraining en een competitiewedstrijd gaan voor) maar ik wil toch wel weten hoe een Nederlandse dammer verzeild is geraakt bij de Amerikaanse presidentsverkiezingen. Daarom maar eens een afspraak gemaakt om hem een aantal intrigerende vragen te stellen. We ontmoeten elkaar op een natte dinsdagmiddag in het Grand Café op het Centraal Station in Amsterdam.

TEKST: JOHAN HAIJTINK

Vertel eens hoe een en ander is gegaan.

Na mijn middelbare schoolopleiding in Amersfoort ben ik in Groningen psychologie gaan studeren. Ik heb daar mijn bachelor gehaald en ben daarna doorgegaan in de journalistiek. Op dit onderdeel ben ik ook afgestudeerd. In 2007 was het tijd om op stage te gaan en mijn voorkeur ging sterk uit naar Amerika. Vanaf mijn jonge jeugd was ik al fanatiek bezig met honkbal. Samen met mijn vader en mijn broer Sander gingen we in Amersfoort naar honkbalclub Quick en keken gefascineerd naar die grote mannen met die grote knuppels. In de zomer van 2007 maakten we met het gehele gezin een rondreis door Amerika en waren er bij toen homerunkoning Barry Bonds van de San Francisco Giants op het punt stond het homerunrecord aller tijden te verbreken. Bij de ingang van het stadion deelde iemand folders uit van een presidentskandidaat. De naam ervan ben ik vergeten maar het was wel de eerste serieuze kennismaking met de Amerikaanse presidentsverkiezingen.

Toen mijn professor Journalistiek in Groningen vertelde dat de presidentskandidaten altijd enthousiaste stagiaires zochten, was het plan geboren. Dit was een uitgelezen kans om in de Verenigde Staten te komen en nog meer honkbal te zien. Ik schreef twee sollicitatiebrieven, een naar Joe Biden en een naar Chris

Dodd, beiden Democraat. Van Biden heb ik nimmer een reactie gekregen maar van Dodd wel. Wanneer kon ik komen? Een paar maanden later liep ik mee in de presidentscampagne van de senator uit Connecticut.

Ik zag dingen die ik nog nooit had gezien en waarvan ik niet wist dat ze in een campagne gebeurden. Ik belde aan bij junks en godsdienstfanaten en probeerde Dodd, een rooie rakker in de ogen van veel Amerikanen, aan te prijzen. Het was een hevige ervaring. Amerika zat niet op Dodd te wachten en begin januari 2008 stonden al zijn medewerkers op straat, ook die stagiair uit Nederland. Ik kon nog wel een paar maanden mee naar Capitol Hill in Washington DC. Daar was ik stagiair bij het U.S. Senate Banking Committee, het comité dat toeziet op de financiële industrie. Daar zag ik van dichtbij hoe politiek werkt en kreeg het politieke virus mij te pakken. Ik mei 2008 was het avontuur voorbij en moest ik terug naar Nederland.

Vervolgens ging ik een paar weken naar Engeland om campagne te voeren voor de Liberal Democrats en in Groningen ging ik voor D66 langs de deuren in de aanloop van de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2010 en de Tweede Kamerverkiezingen van juni 2010.

Ik liep stage bij Het Parool in Amsterdam, omdat mijn vriendin in Amsterdam woonde. In 2009 studeerde ik af en werkte al beursverslaggever in Amsterdam. Ik wilde echter nog steeds terug naar Amerika en

Maarten bij Boekhandel de Vries in Haarlem.

die kans diende zich snel aan. Het ANP zocht een correspondent. Ik solliciteerde, werd aangenomen en vertrok eind 2010 naar Washington DC. Als freelance journalist schreef ik verhalen voor het ANP. Een ding stond voor mij wel vast: zodra de kans zich voordoet, verlaat ik DC. De Amerikaanse hoofdstad heeft iets benauwends en ik wilde naar de staten, het platteland.

Iowa is de eerste staat waar voorverkiezingen worden gehouden voor presidentsverkiezingen, daarna is New Hampshire aan de beurt. Die eerste staat is voor de kandidaten erg belangrijk, wie het daar slecht doet, kan het wel vergeten. Ik reisde dus naar Des Moines, de hoofdstad van Iowa, want ik wilde weten hoe je president wordt en waarom je het niet wordt. Vervolgens heb ik heel veel bijeenkomsten bezocht van de Republikeinse voorverkiezingen. De democraten hadden president Obama natuurlijk al als kandidaat, dus die hadden geen voorverkiezingen nodig.

Had je nog wel tijd voor honkbal?

Jazeker, in oktober 2011 vond in Panama het WK honkbal plaats en het Nederlands team had zich daarvoor geplaatst. Ik ben er naar toe geweest en heb de finale gezien. Naar aanleiding hiervan heb ik mijn eerste boek "Honkbalgoud" geschreven. Om terug te komen op de Amerikaanse presidentsverkiezingen: ik was enorm benieuwd hoe de kandidaten zich gedroegen. Het viel mij op dat ze goed te benaderen waren. Je kon eenvoudig bij ze in de buurt komen. In Rockford, Michigan, was ik bij een campagnebijeenkomst met Mitt Romney. De campagneleider stelde me aan hem voor en ik vroeg hem of hij van langebaanschaatsen en dweilorkesten hield. Dat had ik namelijk al eens gehoord. Ook kwam ik met hem op de foto. In Grand Rapids was ik bij een verkiezingsavond waar Rick Santorum zou spreken. Die had eerder al eens gezegd dat er in Nederland onvrijwillige euthanasie plaatsvindt. Daar wilde ik hem toch wel eens even over aanschieten. Ik krijg daartoe heel kort de gelegenheid en vroeg: "Senator, wilt u vanavond uw opmerking over euthanasie in Nederland terugnemen?" Achteraf niet verstandig om 'vanavond' te zeggen, want het ant-

woord luidde: "Nee, ik ga het vanavond over Michigan hebben." Het artikel dat ik hierover voor het ANP schreef, haalde desondanks De Telegraaf. De volgende ochtend kopte de krant op de voorpagina van zijn website: 'Santorum zegt niets meer over euthanasie.'

Speelt geld een belangrijke rol?

Ja, een heel grote rol. Een voorbeeld: Chris Dodd had 18 miljoen dollar beschikbaar voor zijn campagne en behaalde 0,02% van de stemmen! Gedurende de campagne wordt er veel geld opgehaald en uiteindelijk gaat het om grote sommen geld. Het is een samenspel van geld en populariteit. Afijn, in de zomer van 2012 ben ik naar Nederland teruggegaan en heb toen het boek "Zo word je president" geschreven. Ook schrijf ik verhalen voor het maandblad NUsport Magazine. Inmiddels ben ik aan mijn derde boek begonnen, een roman over, hoe kan het anders, een Amerikaanse president. Toen het boek was uitgegeven heb ik contact gezocht met de bibliotheken van de veertig grootste steden in ons land en de vraag gesteld of men geïnteresseerd was in een lezing. Uit deze actie zijn zo'n vijftien spreekbeurten voortkomen. Ook kom ik af en toe in een vraaggesprek op Radio 1.

Als je terugkijkt, heb je dan iets positiefs aan je damjeugd overgehouden?

Jazeker, vooral van mijn tijd bij Het Noorden. Wij hebben in 2005 het Nederlands Kampioenschap in Groningen georganiseerd. Met name van de organisatie vooraf heb ik veel geleerd. Douwe de Jong was er ook nauw bij betrokken en van deze ervaren bestuurder heb ik veel

geleerd. Douwe zou daar arbiter zijn en het was bijzonder triest dat hij enkele dagen voor het toernooi plotseling overleed. De organisatie deden we met een enthousiaste ploeg van Het Noorden en daarvan heb ik veel goede vrienden overgehouden. Ik vind dammen een gezonde denksport, zowel topsport als breedtesport. Je leert er oplossingen te vinden voor problemen.

Zien we je nog eens terug achter het dambord?

Zeker, ik heb nog steeds lol in het spelletje. Het Noorden heeft me gevraagd om aanstaande zaterdag mee te spelen. Waarschijnlijk speel ik nog enkele wedstrijden voor die club en dan ga ik volgend seizoen eens kijken of ik voor een Amsterdamse vereniging ga spelen. Bij VAD bijvoorbeeld, waar een collega schrijver, Arie Storm, ook lid is. Als ik af en toe bij mijn ouders in Amersfoort ben, word ik meteen weer enthousiast gemaakt door mijn vader, dus de damsport zal wel een onderdeel van mijn leven blijven.

Dat was wat ik wilde horen!

Degenen die het boek "Zo word je president" van Maarten willen kopen, kunnen in de boekhandel terecht: ISBN 978 90 818 41733.

In Memoriam

Geert Evert van Dijk, 1924-2012

Op 31 december 2012 is Geert van Dijk overleden.
Hier geef ik een terugblik op zijn leven.

Geert was geworteld in zijn familie en gehecht aan de omgeving waar hij geboren is. Dat is bij "de Blauwe Kamer" te Rhenen, een ruig natuurgebied waar de Rijn vrij spel heeft. Een broedplaats van vogels, vissen en wild. Daar stond ooit een wit, verveerd boerderijtje, bewoond door de familie Van Dijk. Geert was de jongste in een gezin met acht kinderen. Hij was gemakkelijk in de omgang en grappig. De ouderen waren dol op hem. De Van Dijken waren geen 'have-nots', maar leefden, passend in het tijdsbeeld, erg zuinig. De eerste levensbehoeften waren er: eten, drinken, kleren, een warme kachel en een dak boven het hoofd. Dat was het dan ook. Ze liepen dagelijks naar school, vijf kilometer enkele reis. De Van Dijken waren krachtige, evenwichtige verstandsmensen met een vrolijke inslag. Ze hadden een groot vermogen om pijn te verdragen en moeilijkheden te doorstaan zonder dat iemand aan de buitenkant iets merkte. Ze waren vasthoudend, maar hadden ook humor. Geert in topvorm was een bron van twinkelende woordspelingen, waarom hij fijntjes glimlachte. Geerts doen en laten ademt een grote betrouwbaarheid. Hij is zijn leven lang lid geweest van dezelfde kerk, hij werkte als landbouwingenieur steeds bij dezelfde werkgever en hij damde bij één vereniging, WSDV te Wageningen. En niet op zondag.

MEI 1940

Terwijl het in andere streken soms nog even duurde, werd de familie Van Dijk in de meidagen van 1940 in één klap geconfronteerd met het werkelijke karakter van de bezettende macht. Hun boerderij lag in het front van de oorlogshandelingen rond de Grebbeberg. Geert dook onder, in 1943, toen hij de leeftijd voor tewerkstelling bereikte en de broers Willem en Gijs hebben eveneens nooit dwangarbeid verricht. Willem en Geert bleven thuis wonen (!), ervan uitgaande dat dit de laatste plaats was, waar de bezetter hen zou zoeken. Geert is meermalen door het oog van de naald gekropen. Ongewilde en niet gezochte confrontaties met leden van de bezettende macht liepen wonder boven wonder goed af. In de naoorlogse periode studeerde Van Dijk aan de toenmalige Landbouwuniversiteit te Wageningen. Aansluitend op zijn studie werd hij onderzoeker in de plantenteelt. Hij promoveerde tot Doctor. Na hun huwelijk ging het gezin Van Dijk in Wageningen wonen. In 1957 verhuisden ze naar Bennekom, waar ze hebben gewoond tot de dood van Geerts vrouw Janny, in 2008. Van Dijk is bestuurslid geweest van het toenmalige Streeklyceum te Ede en het Streekziekenhuis te Bennekom.

Van Dijk - Koeperman, 1959

Geert van Dijk was als huisdammer al een zeer sterke speler. Hij was één van de zeldzame talenten die het dammen leren door er naar te kijken. Toen hij veertien jaar was schreef één van zijn broers hem in voor een simultaan tegen de wereldkampioen. Hij speelde soepel remise. Geert van Dijk werd lid van WSDV in 1941, hij was toen zeventien jaar oud. In 1946 werd Geert damkampioen van Gelderland en speelde hij voor het eerst mee in het Nederlands Kampioenschap. Hij werd derde. Hij werd daarna nog meerdere keren kampioen van Gelderland. Hij heeft 25 keer deelgenomen aan het Nederlands Kampioenschap. Hij werd in 1958 Kampioen van Nederland. Geert eindigde acht keer als tweede en drie keer als derde. Geert behaalde in de vijftiger en zestiger jaren vele successen. Hij deed diverse keren mee aan het WK, werd vierde in 1952, vijfde in 1956 en in 1964. Hij won de Challenge Mondial te Monaco in 1958. Hij speelde in 1959 de WK-tweekamp tegen Iser Koepman. Geert kon het niet bolwerken tegen het geraffineerde spel van Koepman. Het werd een grote nederlaag. In Nederland begon langzaam het besef te dagen dat er voortaan profdammers nodig waren om van de Russische staatsamateurs te winnen. Maar Van Dijk en Koepman bleven vrienden tot het overlijden van Koepman in 2006.

VAN DIJK - KOEPERMAN, 1959

In de jaren 1955 – 1962 won hij vele keren het nationale Coca-Cola Toernooi. In 1961 werd hij tweede in het internationale Lucas Bols toernooi. Geert van Dijk was Internationaal Grootmeester. Dat hij al die jaren bij WSDV bleef dammen, getuigt van grote clubliefde. Hij was ook vele jaren actief in het bestuur, eerst als secretaris van 1945 tot 1961, later als voorzitter van 1961 tot 1968. WSDV heeft dat altijd bijzonder gewaardeerd en heeft Geert van Dijk daarom bij zijn 50-jarig lidmaatschap in 1991 benoemd tot erelid. In het voorjaar vindt bij WSDV het NK Veteranen plaats. Dan wordt gespeeld om de Geert van Dijk bokaal. Geert reikte deze bokaal een aantal keren zelf uit. We konden dan opnieuw genieten van zijn bijzondere gevoel voor humor en taal.

Bronvermelding

Voor de damloopbaan van Geert van Dijk heb ik gebruik gemaakt van:

- het In Memoriam van de huidige WSDV-voorzitter, Gerhard Gerritsen.
- een interview door Jan Wielgaard in 'Dammen', juni 1988
- het boek '75 jaar dammen in Wageningen' van Hans Kromhout.

Ook de KNDB wist zijn damprestaties en langdurig lidmaatschap te waarderen, hij werd Lid van Verdienste en Erelid van de KNDB. Op 31 december 2011 ontving hij van de KNDB een oorkonde voor het 70-jarig lidmaatschap. Als lid van WSDV damde hij tot 2008 in het eerste tential.

MOEDIG EN ZORGZAAM

In de loop van zijn leven heeft Geert van Dijk afscheid moeten nemen van vrijwel iedere generatiegenoot. Zeer ingrijpend was in 2008 het verlies van zijn geliefde vrouw, de moeder van hun vier dochters. Hij heeft haar tot vier dagen voor het einde thuis verzorgd. Tijdens deze periode werd er bij hem leukemie geconstateerd. In verband met de gezondheidsproblemen kon Geert niet alleen blijven wonen en verhuisde hij naar een verzorgingstehuis. Hij ging opnieuw de strijd aan, vasthoudend als altijd. Er gebeurde een klein wonder. De ziekte kwam tot stilstand. Wel werd het lopen moeilijk.

PRINCIPIEEL

Hij bleef positief en bemoedigend naar anderen. Christenen zien God als de bron van het leven en de dood als de overgang van één fase naar een andere. Van Dijk zag tot het laatst ruimte. Hij was voorbereid op het naderende levenseinde en zag het onder ogen zoals hij geleefd heeft: vasthoudend en principieel. De dood kwam toch nog onverwacht, in de vroege ochtend van oudejaarsdag 2012.

Hij laat een troostende erfenis na: veel herinneringen en de vruchten van bestendig gehandhaafde principes, een hoogstaand karakter en grote capaciteiten. Geert van Dijk en wijlen zijn vrouw Jansje van Dijk-De Deugd laten vier kinderen en vijf kleinkinderen achter.

Mijn herinneringen aan Geert van Dijk zijn gevormd door verhalen van familieleden en door de drie decennia dat ik 'oom Geert' regelmatig mocht treffen.

Evert Evers, Lunteren, februari 2013

IN MEMORIAM GEERT VAN DIJK

In de leeftijd van 88 jaar is op 31 december 2012 Geert van Dijk overleden. Geert was de laatste van de generatie topdammers die in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw streden om de hoogste plaatsen, zowel nationaal als internationaal. De anderen waren Piet Roozenburg, Wim de Jong, Jan Bom en Pieter Bergsma. Geert nam maar liefst 25 keer deel aan het nationaal kampioenschap. Veelal moest hij genoegen nemen met een tweede of derde plaats. Slechts eenmaal, in 1958, lukte het hem om de nationale titel te veroveren. Dat gaf recht op deelname aan de Challenge Mondial in Monaco en ook dit toernooi wist hij te winnen. Een jaar later mocht hij in een tweekamp het gevecht om de wereldtitel aangaan met Iser Koepman. Met een uitslag van 13-7 moest hij zijn meerdere erkennen in de sterke Rus maar hij had er een vriend voor het leven aan overgehouden. Hoewel hij diverse aanbiedingen kreeg om voor topclubs te spelen, bleef Geert zijn hele leven zijn vereniging WSDV uit Wageningen trouw. Behalve spelen bezat hij ook de gave de geheimen van het spel op anderen over te brengen. Jonge spelers als Johan Sterrenburg en Jorien Alink hebben hun opleiding deels aan hem te danken. Ook trainde hij jarenlang het eerste team van zijn vereniging. Ir. G.E. van Dijk, zoals hij in het verleden altijd werd genoemd, was werkzaam bij de Wageningen Universiteit oftewel de Landbouw Hogeschool, zoals dit instituut destijds heette. Hij was zowel nationaal als internationaal grootmeester en in 2006 werd hij voor al zijn verdiensten voor de damsport tot erelid van de KNDB benoemd. Exact een jaar geleden, op 31 december 2011, mocht ik hem nog een oorkonde overhandigen, omdat hij zeventig jaar lid van de KNDB was. Met het heengaan van Geert heeft de damsport een groot sportman en zeer sympathiek mens verloren.

Johan Haijink

In dit artikel wil ik een van de mooiste partijen bespreken die Geert van Dijk, de oud-kampioen van Nederland (1958) die in de laatste nacht van het afgelopen jaar op 88-jarige leeftijd overleed, de damwereld heeft nagelaten. Aan de hand van dat duel hoop ik duidelijk te maken dat Van Dijk, wiens grootste kracht in het gesloten klassieke speltype én in de aanval school, óók als omringelaar een hoog niveau wist te bereiken. Maar dat niet alleen. De partij-inkwistie laat eveneens zien hoezeer Van Dijk, die na zijn 25ste NK-deelname (1972) een punt achter zijn carrière als wedstrijddammer had gezet, zich ook als 'recreatiedammer' volop bleef ontwikkelen, méér misschien nog dan in de jaren vijftig en zestig het geval was. De bedoelde partij: tegen voormalig jeugdkampioen (1965) Ruud Palmer, werd namelijk (pas) in het Nieland-toernooi 1986 gespeeld. Dat was het tweede in een reeks die in 1985 begon en waaraan in 1996 een einde zou komen. Deelname aan het Nieland-toernooi, dat gehouden werd in het gelijknamige Apeldoornse Hotel dat jarenlang het strijdtoneel van het Nederlands Kampioenschap was geweest, stond open voor allen die ooit tot de finale van ons nationale titeltoernooi hadden weten door te dringen. Die ruime bepaling leidde er soms toe dat coryfeeën uit een verleden de degens kruisten met spelers die zich op dat moment nog midden in hun carrière bevonden. De editie van 1986 vormde daar geen uitzondering op: evenals Jeroen Goudt, de winnaar van het eerste Nieland-toernooi, behoorde Palmer in 1985 en 1986 tot de deelnemers aan het 'echte' NK! Dat pikante gegeven maakt de prachtige speltechnische prestatie die Van Dijk in onderstaand duel levert, er zo mogelijk nog indrukwekkender op.

G. van Dijk-R. Palmer
Nieland-toernooi 1986
[Apeldoorn, 14 juli 1986]

1.33-28 18-22 2.38-33 12-18

3.31-26!?

Alleen al deze derde zet spreekt boekdelen omtrent de ontwikkeling die Van Dijk óók, of misschien wel *juist* na zijn 'pensioering' als wedstrijddammer doormaakte. Tot 1972 was de stand na 2...12-18 zo'n 25(!) keer in de carrière van Van Dijk voorgekomen. In die jaren koos hij bij (zeer) hoge uitzondering voor 3.34-29, een zet waarover u van mij natuurlijk geen kwaad woord zult horen. Maar onnoemelijk veel vaker speelde hij 3.32-27 of 3.42-38 7-12 4.32-27. Dat is in mijn ogen een nogal *belegen* systeem dat, zeker na bijvoorbeeld 4...19-23 5.28x19 14x23 6.34-29 23x34 7.40x29 13-19 (zie bijvoorbeeld Van Dijks partijen met Joop Verheij, Lucas Bols-toernooi 1961/1962, en Piet Rozenburg, NK 1964), vooralsnog geen potten vermag te breken.

Zo was dus de situatie in zijn 'actieve' periode. Maar vanaf 1985 ging Van Dijk zich meer en meer toeleggen op 3.31-26, een veel modernere en - vooral - veel ambitieuzere voortzetting.

3...7-12 4.37-31!?

En dit is weer eigentijdser en - naar mijn smaak - scherper dan het ook wel gespeelde 4.42-38.

4...19-23

Op 4...1-7 had Van Dijk ongetwijfeld 5.42-38!?

gedaan. Ook dan was de kans groot geweest dat er een hekstelling op het bord zou zijn gekomen, hetzij via 5...19-23 6.28x19 14x23 7.32-28!?

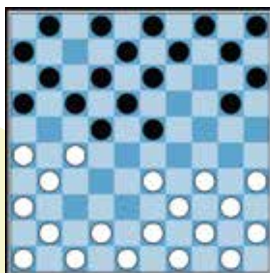
23x32 8.38x27 (Van Dijk-P. Everloo, Clubcompetitie 1989), hetzij via 5...20-25 6.47-42 14-20 7.41-37 10-14 8.46-41 5-10 9.32-27 19-23 10.28x19 14x23 11.34-30 25x34 12.40x29 23x34 13.39x30 20-25 14.44-39 25x34 15.39x30. Zie voor deze laatste variant Van Dijks partijen tegen Alofs en Schotanus uit respectievelijk de clubcompetitie 1985 en het Nieland-toernooi 1990.

5.28x19 14x23 6.32-27!?

(zie diagram 1)

In onze dagen, om precies te zijn sinds de 'stampartij' die Harm Wiersma in het Open NK 1979 (Amster-

Diagram 1

dam) van Peter van Harten won, is dit de logische consequentie van wits voorgaande zetten. Maar het is goed te bedenken dat het voor Van Dijk decennialang allerminst een vanzelfsprekendheid was om in dergelijke situaties een hekstelling te formeren. Tenslotte stond hij, zoals hij ooit vertelde in een interview met Jan Wielaard (*DAMMEN*, juni 1988), hevig onder invloed van Ben Springer en Maurice Raichenbach, de wereldkampioenen van de jaren twintig en dertig die in de zomer van 1937 - Van Dijk was toen nog maar dertien jaar oud! - zo'n gedenkwaardige tweekamp speelden. (Raichenbach-Springer, door de eerste gewonnen met 5 winst- en 4 verliespartijen, is voor Van Dijk altijd de "match van de eeuw" gebleven!) Nu kan het voor een jonge dammer anno 1940 of 1950 geen kwaad om de partijen van Springer als een soort leidraad te beschouwen. Maar wie in zijn jeugd (ook) het spel van Raichenbach tot 'norm' heeft verheven, heeft een lange weg van 'ontworsteling' te gaan. De Fransman hield er namelijk - met name op het gebied van de openingen en het vroege middenspel - opvattingen en gewoontes op na die in mijn optiek moeilijk "constructief" kunnen worden genoemd. Zo placht Raichenbach in het type 19x19-stand dat na 5...14x23 op het bord prijkt, de 2x2-ruil 33-28 (22x33) en 39x19 (13x24) te nemen; zie Raichenbachs partijen tegen Keller en Dukel, beide - ofschoon niet uit hetzelfde toernooi - van oktober 1934. Er zijn spelers aan wie ik mij wel degelijk verwant voel en die om de een of andere reden toch deze variant (6/7.33-28 enz.)

Geert van Dijk met vriend en rivaal Iser Koepman

op hun repertoire hebben staan, maar dat gegeven verandert niets aan mijn overtuiging dat de zin van het (dammers)leven onmogelijk in die 2x2-ruil kan schuilen!

Hoe dan ook - tijdens het 'actieve' gedeelte van zijn carrière was Van Dijk, zij het met verwisselde kleuren (1.34-29 19-23 2.40-34 14-19 3.45-40 10-14 4.50-45 5-10 5.31-26 20-25 6.37-31 14-20 7.41-37 10-14 8.46-41 4-10 9.32-28 23x32 10.37x28), tot viermaal toe voor een soortgelijke keuze als tegen Palmer komen te staan. En bij al die vier gelegenheden versmaadde hij de hekstelling (10...19-23!?

11.28x19 13x24!?) ten gunste van de 2x2-ruil 10...18-23 enz. Dat Van Dijk daar in zijn (remise-) partij tegen Gantwarg, Turkstra-toernooi (Leeuwarden) 1968, voor koos, kán ik mij nog voorstellen. Maar waarom óók tegen Wim Huisman (NK 1956), Jan Bom (NK 1962) en Jan Dallinga (Brinta-toernooi 1963/1964) zoveel voorzichtigheid betracht? Het zal - denk ik - alles met de invloed van Raichenbach te maken hebben gehad. Pas in de jaren tachtig, lang nadat Van Dijk de wedstrijdsport vaarwel had gezegd (waarbij overigens moet worden aangekend dat Turbo Dambase vrijwel geen partijen uit de periode april 1972-juli 1985 geeft; we kunnen dus slechts gissen naar hoe Van Dijks damleven er in die jaren precies heeft uitgezien), slaagde hij erin deze 'last' van zich af te schudden. Tegen Palmer paste Van Dijk voor het eerst de Wiersma-variant toe, en tussen juli 1986 en oktober 1999 zou hij zich nog viermaal van dezelfde

variant bedienen.

6...13-19

Een bekend alternatief voor de tekstzet heeft zwart in 6...23-28, de scherpe opstoot die door Van Harten (zie boven) in de wedstrijdpraktijk werd geïntroduceerd. Die laatste toevoeging is geenszins overbodig, want anno 1979 was de stand na 6.32-27 al driemaal eerder voorgekomen: in Den Doop-Van Heerde (kamp. Amsterdam 1967); Agafonow-Wiersma (Brinta-toernooi 1969); en Hermelink-Van der Sluis (halve finales NK 1975). Desondanks is men eind jaren zeventig, begin jaren tachtig - mede door toedoen van ondergetekende - van de "Wiersma-variant" gaan spreken, en die keuze lijkt mij om twee redenen te billijken. Enerzijds was het Wiersma's partij tegen Van Harten die de bedoelde openingsvariant in het middelpunt der belangstelling plaatste. Anderzijds is Wiersma de eerste geweest die de speelwijze met 3.31-26, 4.37-31 en 6.32-27 *systematisch* toepaste.

Overigens: de meningen over de vraag waaruit wits sterkste reactie op 6...23-28 bestaat, lijken nogal uiteen te lopen. Verreweg de meeste spelers houden het op 7.34-29, de zet die - behalve in Wiersma-Van Harten 1979 - bijvoorbeeld ook in de competitiepartij Van Dijk-Neven van maart 1992 zou worden gespeeld. Maar soms kan men ook 7.34-30 of 7.35-30 aantreffen. En dan heb je óók nog onverlaten die - klaarblijkelijk - vinden dat het na zes zetten lang op winst te hebben gespeeld wel weer mooi is geweest, en die met de 5x5-ruil 7.26-21 enz. op remise aankoersen. Uitgerekend Ruud Palmer,

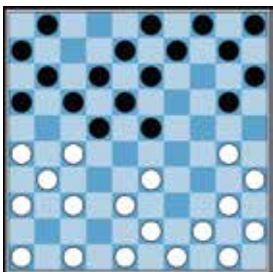

Geert van Dijk in een voor hem karakteristieke houding

Van Dijks tegenstander in het onderhavige duel, zou dat vijftien jaar later in een competitiepartij overkomen...

7.34-29 23x34 8.39x30 8-13 Meteen 8...19-23 is gebruikelijker. Maar wezenlijk verschil maakt het niet. *Tenzij* wit de tekstzet met 9.33-29 19-23 10.30-25 23x34 11.40x29 (bijvoorbeeld 11...1-7 12.25x14 10x19 13.35-30) zou beantwoorden. Maar in de elf partijen waarin de stand na 8...8-13 zich heeft voorgedaan, is dat - begrijpelijkerwijs - nog nooit gespeeld. **9.42-38 19-23 10.41-37 2-8** (zie diagram 2)

Diagram 2

De wens om het wapen 8/12/17 in de strijd te werpen, laat zich gemakkelijk begrijpen. Maar het vroegtijdig prijsgeven van de formatie 2/8/13 brengt eveneens gevaren met zich mee. Daarom kiezen de meeste spelers voor een vrijblijvende(r) opstelling met 10...1-7/10-14 en 11...10-14/1-7, om pas in een (iets) later stadium al dan niet tot 2-8 te besluiten.

11.44-39 Met 1 al op 7 en 8 nog 2 (zie de vorige aantekening) beschikt wit over een alternatieve speelwijze waarbij hij de bezetting van veld 39 juist zo lang mogelijk uitstelt. Bijvoorbeeld 11.47-42 10-14 12.30-25 en nu ofwel 12...20-24 13.33-29

enz. (Wiersma-Hn. Meijer 1981 en Wiersma-Virni 1982), ofwel 12...14-19 13.25x14 9x20. In dit laatste geval moet wit kiezen uit enerzijds direct 14.33-29 23x34 15.40x29 of anderzijds eerst nog 14.35-30 en 15.30-25, zoals onder (veel) meer gespeeld werd in Clerc-Galperin, Hierden 1989; Wiersma-Van Loe-nen, clubcompetitie 1991; Sijbrands-W. Terlouw, blindsimultaan Lutten 2002; en Scholma-Clerc, NK 2005.

Op datzelfde plan (11.47-42 10-14/1-7 12.30-25 enz.) had wit ook in reactie op Palmers 10...2-8 kunnen aansturen. Maar onder de gegeven omstandigheden koestert Van Dijk kennelijk geen bezwaar tegen de opstoot 23-28.

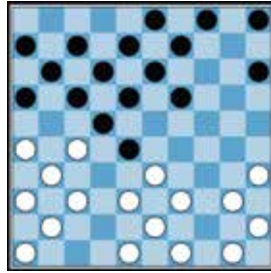
11...1-7 Na 11...10-14 zou er wellicht een heel ander soort partij zijn ontstaan. Een denkbaar vervolg was geweest 12.49-44 1-7 13.47-42 23-28 14.46-41! 20-25 15.40-34! 4-10 16.44-40! 14-19 17.30-24! 19x30 18.35x24 10-14 19.34-30! 25x34 20.39x30 28x39 21.43x34 met enorme complicaties, die evenwel gunstig voor wit lijken. Zie de 6de matchpartij Wiersma-Gantwarg om het WK 1979, alsook C. Bakker-E. Dollekamp, halve finales NK 1983, en J. Adema-R. van der Pal, kwartfinales NK 1986.

12.30-25(!)

Verplicht min of meer de komende opstoot af, daar 12...10-14 voor zwart onaantrekkelijk is wegens 13.33-29(!) 23x34 14.40x29(!).

12...23-28 13.25x14 10x19 14.47-41!! (zie diagram 3)

Diagram 3

Een van de mooiste zetten van de hele partij. Het thematische antwoord op (12...!)23-28 bestond uit 14.46-41, zoals daadwerkelijk gespeeld werd in de partij Scholma-Ndjofang, Zeeland Open 2006. Maar in dat geval zou er na 14...19-24(!) een situatie zijn ontstaan waarin wit uiteindelijk niet beter had gehad dan de spanningen op te heffen met 38-32. De radicale tekstzet daarentegen stelt hem in staat onder soortgelijke omstandigheden met de manoeuvre 37-32x32! te werken.

14...17-21

Derhalve de scherpste bestrijdingswijze van wits stoutmoedige 14de zet.

15.26x17 12x32 16.38x27 8-12

Met het opspelen van schijf 17.48-42! 12-17? 18.42-38! en 19.38-32! is materiaalverlies al niet meer te vermijden!

17.48-42! 3-8

En hier gold voor 17...12-17? 18.42-38! vanzelfsprekend hetzelfde.

18.31-26! 22x31 19.36x27!

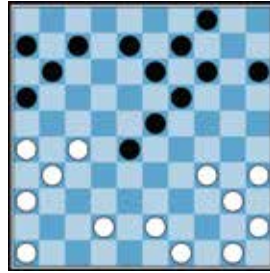
Van Dijk maakt van de nood (het open veld 47) een deugd: mede dankzij wits 14de zet mag zwart nu niet 'opvangen' met 19...12-17? 20.33x22 17x28 wegens 21.27-21! en 22.37-31 +.

19...18-23?

Maar dit is een wel erg drastische maatregel. Ik kan mij voorstellen dat Palmer de zwarte stand na 19...18-22* 20.27x18 13x22* verre van prettig vond, maar dat is nog geen reden om willens en wetens op een situatie met een 'hangende' voorpost op de zevende rij aan te sturen.

20.33x22 12-17 21.39-34! 17x28 22.41-36! 5-10 23.37-31! 10-14 (zie diagram 4)

Diagram 4

Inventief verdedigd. Direct 24.27-21?? gaat uiteraard niet, en op 24.34-29(?) 23x34 25.40x29 beschikt zwart - anders dan na 22...7-12(?) 23.37-31! 9-14 het geval was geweest - over de reddende 3x3-ruil 25...19-23! 26.29x18 13x22 27.27x18 16-21 28.26x17 11x13. Maar het is niet voldoende:

24.34-30

In mijn *Volkskrant*-rubriek van 19 juli 1986 sierde ik deze zet met een uitroepeteken op. Dat was echter schromelijk overdreven: zoals de computer aangeeft, had wit met het temporiserende 24.46-41/50-44! al binnen enkele zetten schijfwinst kunnen afdwingen. Bijvoorbeeld 24...15-20 25.34-30! (nu pas) 25...28-33 26.43-38! +. Of 24...4-10 25.50-44/46-41! en zwart kampt opnieuw met het probleem dat 25...7/8-12 (evenals op de vorige zet) met 26.34-29! 23x34 27.40x29 + beantwoord wordt.

Maar achteraf bezien is het juist een gelukkige omstandigheid dat Van Dijk deze tamelijk 'platte' winstgang over het hoofd zag: het was anders nooit zo'n gedenkwaardige partij geworden als in werkelijkheid het geval is!

24...28-33 25.43-38(!)

Met dit geestige en alerte zetje forceert wit een onaangename binding in de zwarte stelling. Maar het verrassendst van alles is wel dat het tot deze ene 'aanslag' op 33 beperkt blijft, en dat Van Dijk zijn voordeel in winst omzet door juist heel stijlvol - en met gepaste nauwgezetheid! - om de vijandelijke voorpost heen te spelen.

25...23-29 26.46-41 7-12 27.41-37 14-20 28.30-25!

9-14 29.35-30! 4-9

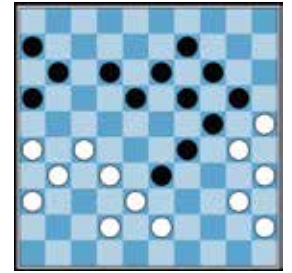
Op 29...20-24(?) doet wit niet zozeer 30.40-35? (30...33-39!?) als wel 30.40-34! 24x35 31.34x23

19x28 32.38x29 met beslissende materiaalwinst. **30.50-44 20-24 31.40-35 12-18 32.44-40!**

Dwingt een nieuwe positionele verzwakking af en legt tevens de gehele zwarte centrumstand aan banden.

32...15-20* 33.37-32 8-12 34.49-43! (zie diagram 5)

Diagram 5

Alweer zo'n fraaie zet. Omdat 34...33-39?? faalt op 37.40-34 en 38.35x15 +, is (ook) Palmers volgende zet volstrekt gedwongen. Maar dat geldt in feite voor alle zwarte zetten in deze slotfase!

34...11-17 35.27-21! 16x27 36.31x11 6x17 37.32-27!

17-22 38.36-31

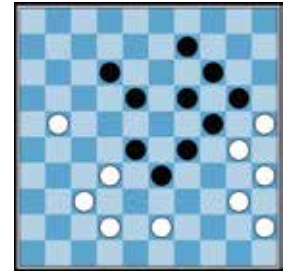
Of zelfs al 38.26-21 22x31 39.36x27 +.

38...22-28 39.27-21! 18-22

40.31-27! 22x31 41.26x37

13-18 42.38-32! (zie diagram 6)

Diagram 6

Van Dijk deelt de genadeklap uit: na 42...18-23 43.43-38! 12-18* wint behalve 44.40-34 enz. zelfs het laconieke 44.21-16(!) 18-22/9-13 45.16-11(!) 9-13/18-22 46.11-7(!) 13-18 47.7-1/2+.

42...12-17 43.21x34 33-39

44.32x23 39x48 45.42-38!

48x31 46.38-33! 19x39

47.30x10 39x30 48.35x15!

En vooral niet 48.25x5?? 31-42/13/4=. Na de tekstzet daarentegen is zwart volmaakt kansloos. Palmer gaf zich op dit moment dan ook gewonnen.

Damacademie op 6 april bij NK in Steenwijk

In het meerjarenbeleidsplan 2012-2015 van de KNDB is opgenomen dat aandacht besteed wordt aan kader-vorming. Kader is binnen de KNDB heel belangrijk om kennis en ervaring over te dragen en daarmee kunnen we onze prachtige sport levend houden. Denk hierbij bijv. aan het opleiden van onze jeugd, het opleiden van arbiters, en het ondersteunen van onze verenigingen.

Binnen de dambond zijn heel veel goede opleidingen ontwikkeld, die voor onze leden beschikbaar zijn en gegeven worden door uitstekende docenten. Om de toegankelijkheid tot deze opleidingen te vergroten, worden alle opleidingen gericht op kader aangeboden vanuit de DAMACADEMIE. De Damacademie wordt georganiseerd door de commissie opleidingen en staat onder leiding van het bestuurslid opleidingen. Zij zorgen voor de planning en de inhoud van de cursussen die worden aangeboden. Daarnaast zal veelvuldig gebruikt gemaakt worden van ervaren opleiders en deskundigen die als gastdocenten een deel van het cursusaanbod zullen verzorgen.

THEMADAGEN

De Damacademie organiseert in 2013 een vijftal

themadagen. De eerste twee themadagen worden aangeboden tijdens het NK op zaterdag 6 april tijdens het NK in Steenwijk. Dit is een ideale mogelijkheid om topsport en opleidingen met elkaar te verbinden! Je brengt een bezoek aan een topevenement en combineert dit tegelijkertijd met je eigen ontwikkeling! Daarmee lever je een bijdrage aan het levend houden van onze mooie damsport! Meld je daarom aan voor een van de volgende twee door topdocenten te verzorgen thema's!

- a. Wedstrijdleiding en arbitrage; verzorgd door Theo v.d. Hoek e.a.
- b. Trainen en coachen van gevorderde dammers; verzorgd door Rik Keurentjes e.a.

Later dit jaar biedt de DAMACADEMIE nog de volgende thema's aan:

- Begeleiden en trainen van jeugd en beginners;
- Besturen en organiseren, verenigingsondersteuning;
- PR, nieuwe media, ledenwerving, sponsorwerving.

Het aanbieden van deze themadagen door de DAMACADEMIE wordt gecombineerd met bestaande damevenementen. De themadagen zijn heel interessant voor degenen die een cursus gaan of willen volgen!

Als je een bijdrage wilt leveren aan de ontwikkeling van je eigen vereniging of jezelf, meld je dan aan voor een van de themadagen die de DAMACADEMIE organiseert. Het aanbod met cursusdata en cursusplaatsen wordt geplaatst op de website van de KNDB. Wil je een bijdrage leveren aan de DAMACADEMIE, meld je dan aan als vrij-williger.

Kortom de DAMACADEMIE wordt georganiseerd door de leden van onze bond en biedt ondersteuning voor onze leden. Met elkaar worden we een sterkere dambond!

Hans Vermeulen, bestuurslid topsport, opleiding en training

De DAMACADEMIE organiseert op 25 mei 2013 tijdens het jeugdleiderscongres in samenwerking met de jeugdcommissie de volgende themadag.

Noteer deze datum alvast in je agenda!

De DAMACADEMIE is een initiatief van de KNDB om alle opleidingen gericht op het vormen van kader te bundelen.

De DAMACADEMIE wordt georganiseerd door:

Met kundig en enthousiast kader heeft de damsport toekomst, foto: Paul Visser

Themadag:

WEDSTRIJDLEIDING EN ARBITRAGE

Zaterdag 6 april 2013

in De Meenthe, Stationsplein 1, Steenwijk

Voor wie?

- voor arbiters die willen blijven in hun vak en alvast willen vooruit kijken naar het seizoen 2013-2014 (de themadag komt in de plaats van de jaarlijkse arbitersdag);
- voor dammers die arbiter willen worden: deze themadag is de eerste stap naar het diploma!
- en eigenlijk voor elke geïnteresseerde dammer die op de hoogte wil blijven van actuele ontwikkelingen op het gebied van spelregels en wedstrijdorganisatie, en die dat wil combineren met een bezoekje aan het NK 2013 in Steenwijk!

Dagprogramma

De themadag bestaat uit vijf workshops, die zo georganiseerd zijn dat iedereen die dat wil, alles kan volgen. De workshops worden verzorgd door ervaren arbiters, spelregelkenners en wedstrijdorganisatoren, zoals Johan Demasure, Evert Davelaar, Theo van den Hoek, Ingrid de Kok en Frank Teer (namen onder voorbehoud). Het dagprogramma ziet er zo uit:

- 10.30-12.30 **Spel- en Wedstrijdreglement en Arbiters-handleiding:** actuele onderwerpen uit de arbiterspraktijk. Voor wie dat wil is dit meteen de start van de arbitersopleiding!
- 12.30-13.00 **Lunchpauze**
- 13.00-13.45 **Toernooivormen:** rondtoernooi, knock-out formule, Zwitsers-op-weerstand,
- 14.50-15.35 Zwitsers op rating: wat zijn de voor- en nadelen in de wedstrijdpraktijk?
- 13.00-13.45 **Het speeltempo van 80 minuten + 1 minuut per zet in de nationale competitie:** wat
- 14.50-15.35 betekent het voor speler en arbiter?
- 13.55-14.40 **Werken met Toernooimanager:** een praktische workshop waarin je leert werken
- 15.45-16.30 met dit programma, inclusief de fijne kneepjes voor bijzondere situaties
- 13.55-14.40 **Protesten en beroep:** aan de hand van concrete praktijkvoorbeelden bespreken
- 15.45-16.30 we wat je moet doen om binnen de KNDB "je recht te halen".
- 16.35-17.15 **Slot van de Themadag; evaluatie en borrel**

Ieder KNDB-lid is welkom!

Themadag:

TRAINEN EN COACHEN VAN GEVORDERDE DAMMERS

Zaterdag 6 april 2013

in De Meenthe, Stationsplein 1, Steenwijk

Voor wie?

- Damtrainers 3 (of: Damtrainer B) en KNDB-coaches die willen blijven in hun vak.
- Damtrainers 2 (of Damtrainers A) die interesse hebben om zich verder te ontwikkelen als trainer en coach en/of zich willen oriënteren aan deelname aan de Opleiding tot Damtrainer 3.
- Cursisten aan de Opleiding tot Damtrainer 3.
- Eigenlijk elke geïnteresseerde dammer die meer wil weten over het trainings- en coachingsvak en dat graag wil combineren met een bezoek aan het NK 2013 in Steenwijk!

Dagprogramma:

De themadag bestaat uit vijf workshops, die zo georganiseerd zijn dat iedereen die dat wil, alles kan volgen. Van 12.30 tot 13.00 is er een lunchpauze. De workshops worden verzorgd door ervaren trainers en coaches, zoals Rob Clerc (bondscoach senioren), Rik Keurentjes (talentcoach), Johan Krajenbrink (technisch directeur) en Alex Mathijssen (Trainer CPT en CAT) [namen onder voorbehoud]. Het dagprogramma is (onder voorbehoud) als volgt:

- 10.15-11.15 **Partijbespreking en leermoment: de weg naar succes via zinvolle feedback:**
- 14.15-15.15 Hoe zorg je als trainer dat een speler echt wat leert van een gespeelde partij?
- 10.15-11.15 **Coachen van topsporters: de Mastercoach legt uit:**
- Bondscoach Rob Clerc
- 14.15-15.15 over zijn methodes voor de dagelijkse begeleiding van dammende topsporters.
- 11.30--12.30 **Begeleiden op toernooien: Team KNDB op het EK jeugddammen:**
- Wat komt
- 15.30-16.30 er allemaal kijken bij de begeleiding op dit prestigieuze kampioenschap?
- 11.30-12.30 **Individueel maatwerk: differentiëren met de KNDB-mappen (bovenbouw):**
- 13.00-14.00 Hoe om te gaan met leer-/niveauverschillen bij groepstrainingen met de map?
- 13.00-14.00 **Moderne bronnen voor de trainer: Turbo Dabase, Flits en Kingsrow:**
- 15.30-16.30 Nieuwe digitale middelen voor het ontwikkelen van trainingsmateriaal.
- 16.35-17.15 **Slot van de Themadag: evaluatie en borrel**

Ieder KNDB-lid is van harte welkom! Houd er echter wel rekening mee dat de workshops 1, 4 en 5 op deze dag een damtechnische moeilijkheidsgraad hebben die ze vooral geschikt maakt voor deelnemers met een KNDB-rating van (ongeveer) 1100 of meer

Ook meedoen?

Als je je **voor 1 april** via een mailtje (bonds bureau@kndb.nl) als deelnemer aanmeldt, krijg je vooraf alvast nadere informatie over de themadag toegestuurd. Maar op de dag zelf bij een workshop aanschuiven mag natuurlijk ook!

*Deze themadag wordt georganiseerd
door de Damacademie*

ARNE VAN MOURIK VROEG ME OF IK INTERESSE HAD DE PROBLEEMRUBRIEK IN HET DAMSPEL TE VULLEN. VIA EMAIL. HIJ LIET ER GEEN TWIJFEL OVER BESTAAN. HIJ HAD IEDEREEN AL GEVRAAGD. IK WAS DE LAATSTE OP DE LIJST. LATER SPRAK IK HEM KORT TIJDENS HET GRONINGEN SEAPORT MASTERS TOERNOOI, WAAR HIJ ME NOG EENS, MAAR NU IN LEVENDE LIJVE, OP HET HART DRUKTE DAT IK TOCH WEL ECHT KEUS NUMMER ALLER- ALLERLAATST WAS. HIJ ZAL HET NIET ZO BEDOELD HEBBEN. MISSCHIEF WAS HET EEN GRAPJE. IK WIL HET BEST DOEN, ZEI IK, MAAR DAN OP MIJN MANIER. DUS NIET EEN RUBRIEK WAAR DE ENKELE NOG LEVENDE PROBLEMISTEN HUN NIEUWE VONDSTEN NAAR TOE STUREN IN DE VERWACHTING DIE VERVOLGENS ONVERKORT GEPUBLICEERD TE ZIEN, VOORZIEN VAN LOVEND COMMENTAAR EN KLAAR ALWEER. IK WIL GEEN VERGAARBAK ZIJN VAN NIEUWE PROBLEMEN. IK ZAL ZEKER COMPOSITIES OPNEMEN. ZODRA HET IN MIJN STRAATJE PAST, HET STRAATJE VAN DE LINK DIE IK WIL LEGGEN TUSSEN PARTIJSPEL EN PROBLEMATIEK. MET DE NADRUK OP PARTIJSPEL. PROBLEMATISCH PARTIJSPEL.

DE DRIE GRAPPEN VAN SWIZINSKII

Hoe gaat dat, Arne had problemisten uit het kleine problemistenwereldje aangeschreven om hun creaties naar mij te sturen. Het liep nou niet direct storm, zodat ik besloot zelf dan maar vast iets te maken, zie dia 1. Wit wint als volgt: 1.11-7 1x12 2.21-16 12x21 3.32-28 (3.16-11 6x17 4.27x16 36x27 5.32x3 wint niet vanwege 5-10 6.3x25 29-34 7.40x20 19-24 8.20x29 23x41 => 3...23x34 4.44-39 21x41 5.39x30 35x44 6.30-25 29x38 7.25x3 36x27 8.16-11 6x17 9.3x46 4-9 10.45-40 9-14 11.46x10 5x14 12.40-34.

Idee voor dit probleem was ontstaan uit wat ik zag op de site van Eric van Dusseldorp (www.ericdamsite.com). Hij heeft aldaar een verzameling van de beste problemen van collega-problemisten. Onder andere, van de hand van Polman, dia 2. Oplossing: 1.28-22 17x28 2.39-33 28x39 3.40-34 29x40 4.35x33 24x35 5.25-20 15x24 6.32-28 21x43 7.16-11 23x41 8.11x2 26x37 9.33-29 24x33 10.2x13. Ik was niet bijster onder de indruk. Ik dacht, met die constructie op links moet meer mogelijk zijn. Het is de meest eenvoudige manier om meerslag en zo de mogelijkheid tot plakkers te creëren. Het deed me denken aan het eerste probleem dat ik ooit maakte. Ik had het gemaakt vlak voor ik aan een toernooi in Berlijn deel zou gaan nemen. Ergens eind jaren '90. Mijn broer Herman deed ook mee en wist Valneris op remise te houden. Ikzelf scoorde minder, maar liep daar wel de legendarische problemist Swizinskii tegen

Diagram 1
Kroesbergen

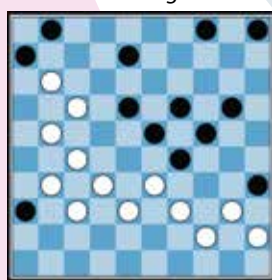

Diagram 2
Polman

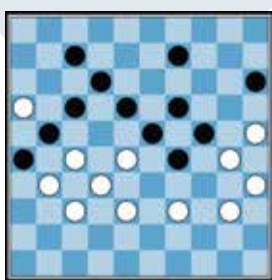

Diagram 3
Swizinskii

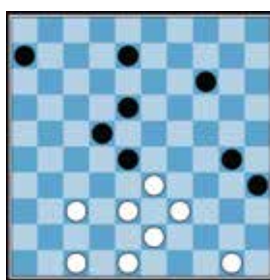

Diagram 4
Swizinskii

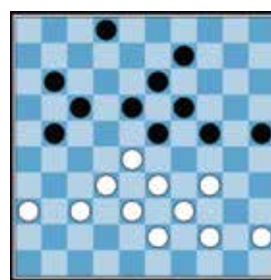

Diagram 5
Swizinskii

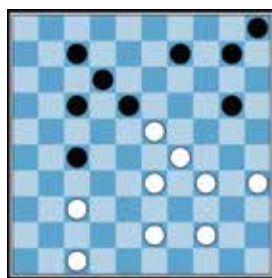

Diagram 6
Smedinga

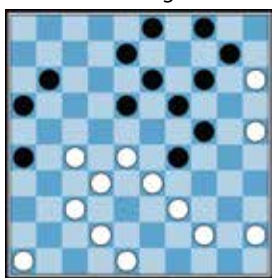

Diagram 7
Wilsens

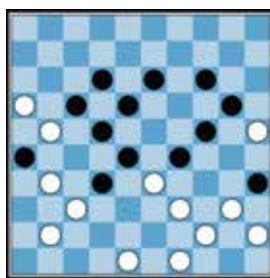
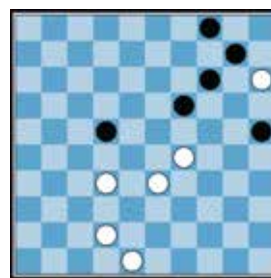

Diagram 8
Wilsens

het lijf. Trots had ik mijn eerste compositie al aan enkele medereizigers uit Vorden, waar ik toen nog woonde, laten zien. Ze vonden het mooi. Ze moedigde me aan om het ook Swizinskii voor te leggen. Ik durfde niet goed. Na een goede partij tegen Zalitis en nog meer aansporing van deze of gene had ik toch genoeg durf verzameld om het te tonen. Om mijn probleem vervolgens volledig afgekraakt te zien worden door de grote meester! Zijn Russisch verstond ik niet, maar zijn ongearticuleerde uitroepen en armgebaren lieten niets aan duidelijkheid te wensen over. Het duurde tien jaar voor ik me weer aan de problematiek durfde te wagen... Achteraf moet ik toegeven dat hij volkomen gelijk had. Helaas ben ik mijn probleem van toen kwijt, maar ik weet dat in ieder geval de manier waarop ik er een meerslag

invlocht, manier Polman, niet bijster vindingrijk was. Zelf doet Swizinskii vooral aan spectaculaire slagzetten. Combinaties die kloppen, partijachtige stand, veel slagenwisselingen en bijzondere meerslagen. Leuk, maar meer ook niet.

De volgende drie standen hebben wat mij betreft meer waarde. Ik zie het als drie grappjes van Swizinskii. Geen spectaculaire rondslagen of geniale vondsten, maar kleine situaties die bij iedere dammer een glimlach op het gezicht toveren. Allereerst een klein standje, dia 3, waar niets aan de hand lijkt. Wit speelt de mooiste zet van het bord: 1.50-44!! 30-34 2.39x30 28x50 3.38-32 35x24 4.43-39 50x33 5.32-27 22x42 6.47x9.

De tweede stand, dia 4, oogt zeer realistisch en het idee is zeer praktisch voor de partijspeler! Oplossing:

1.33-29 24x31 2.36x7 2x11 3.34-30! 25x34 4.39x30 23-29 5.28-22 18x40 6.45x3. Deze zelfde compositie staat in de Turbo Compositiedatabase van Klaas Bor, ook op naam van Swizinskii, met schijf 33 op 35. Ik vind de alhier geplaatste beter, omdat de laatste zwarte zet makkelijker te verklaren is.

De laatste stand, dia 5, is makkelijk oplosbaar. De zet waarmee wit het vonnis velt moet elke partijspeler bij deze in zijn bagage opnemen. Vooral ook omdat alle andere meerslagen er toch al in (zouden moeten) zitten. 1.37-31 27x36 2.47-41 36x47 3.29-24!! 47x30 4.35x2.

ROMANTISCHE CLUBAVOND

Duidelijk is dat de drie grappen van Swizinskii zo in een partij voor hadden kunnen komen. Op welke onderlinge dan ook. Na

enige tijd kreeg ik dan toch nog inzendingen van de door Arne aangeschreven componisten. Tjipke Smedinga stuurde me het volgende, dia 6, waarbij zwart in de fout gaat met 23-29! Je mag het bijna een forcing noemen, want als zwart 23-29(42-38 29-34 etc.) niet mag spelen gaat hij positioneel achter elkaar verliezen... Nu gaat hij direct combinatief ten onder: 1.25-20 29x47 2.20x9 3x14 3.39-33 47x29 4.27-21 16x38 5.37-31 26x37 6.46-41 37x46 7.48-43 38x40 8.45x3 46x23 9.3x9 4x13 10.15x4.

Hein Wilsens stuurde me een link naar een gedeelte van zijn site (<http://krekwekdugt.blogspot.nl>) waar hij standen van eigen hand verzameld heeft die volgens hem ook "zo op een doorsnee clubavond voor hadden kunnen komen". Ik zou me bij deze graag direct inschrijven

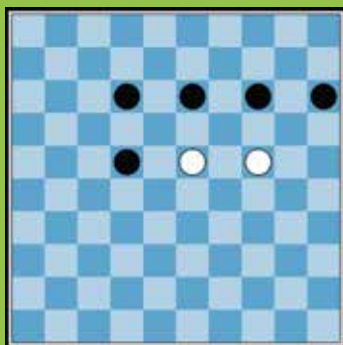

bij zijn club, want daar wordt bij vlagen erg romantisch gespeeld! Wat te denken van dia 7. Zwart heeft als laatste zet (alweer!) 23-29? gespeeld. Er dreigde 31-27 met totale vernietiging. Zwart had zich nog kunnen redden door 32-38 te offeren en vervolgens verder te gaan met 13-19. Maar, zoals dat hoort op een doordeweekse clubavond: niet te bang, we gaan er gewoon achter! Een mooie slagenwisseling volgt, waarbij zwart op zeker moment maar liefst drie(!) dammen heeft, om te eindigen met een tritracmotiefje. Men zie: 1.16-11 29x38 2.21-16 17x6 3.49-43 38x49 4.48-43 49x38 5.39-33 28x50 6.37x10 26x46 7.25x14 35x44 8.16-11 6x17 9.10-5 46x10 10.5x6.

Mooier nog vind ik het volgende wat ik op dezelfde site, van dezelfde hand ook, aantrof, dia 8. Een realistisch standje. Zwarts linkervleugel staat nogal ongelukkig en het is in deze dan ook allereerst de truc om het beste spel voor zwart te vinden. Wanneer de zwarte ontsnapping eindelijk gevonden lijkt volgt wat ik zou willen aanduiden als: de grap van Wilsens! (1.48-43 25-30 2.43-39 30-35 3.39-34 19-24 4.29x9 4x13 5.15x4 35-40 6.4x31!! 40x36 7.42-37.) Heeft u zelf ook een grap, een romantisch tafereel of iets geheel anders om te delen? Stuur het op naar michiolkroesbergen@gmail.com.

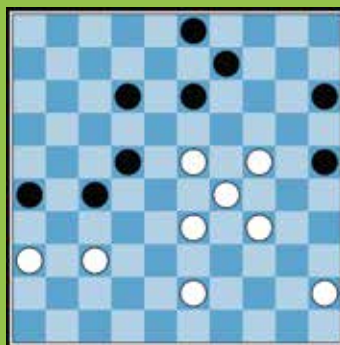
De waterlinie

Diagram 1

Een belangrijk strategisch verdedigingsprincipe in het late middenspel is de waterlinie. Dat staat voor een opstelling, waarin wit de belangrijke punten 23 en 24 heeft bezet en zwart er helemaal omheen staat. Het is geen eenvoudige opgave in de diagramstand de missende witte stukken zodanig neer te zetten, dat wit gewonnen staat. Probeer het maar eens. De pointe van de zwarte opstelling is, dat hij een van zijn stukken geeft om een voorpost te verwijderen en daarna de andere aanvalt.

Diagram 2

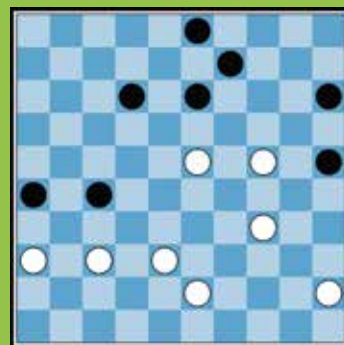
Dit soort standen kan zich op allerlei manieren voordoen. Grootmeesters kunnen ermee lezen en schrijven. Bij andere spelers is het mechanisme vaak vrijwel onbekend en wordt het in partijen gemist.

In de correspondentiepartij Luteijn – Savin ontstond de tweede diagramstand. Wit heeft de velden 23 en 24. Zwart staat er omheen. Met schijf 45 aan de andere kant zou wit zonder enige twijfel gewonnen staan. Echter nu speelt hij feitelijk met een stuk minder. In de partij ging het verder met 1.43-38 13-18 2.38-32 27x38 3.33x42 22-27 4.42-38 18-22 5.24-19 en vijftig zetten later won wit een vier om twee eindspel, dat theoretisch gezien remise is (Eindspel Wiersma – Gantwarg derde partij WK-match 1979). Dat eindspel is zonder damprogramma (Savin heeft dat niet) wat lastig te spelen voor zwart.

Eindspelprobleemist Jaap Bus vroeg mij, waarom ik niet het betere 1.33-28 22x33 2.29x38 had gespeeld. Ik wees hem op de waterlinie, waar zwart over beschikt. Als reactie kwam hij met de variant 2...9-14!? 3.38-33!! (Er zit niets in voor zwart !!) ...3-8 4.33-29! 14-20 5.43-38 12-17 6.23-18 13x22 7.34-30 25x23 8.37-32 en wit wint. Hij daagde mij uit om een ander verdediging te vinden. Ik heb na 2...9-14 geen duidelijke remise meer weten te vinden. Jul lie kunnen het ook zelf proberen. Jaap gaf nog de variant 3...12-17 4.34-29! 14-20 5.43-38 17-22 6.23-18 27-32 7.37x17 13x11 en wit wint het afspel fluitend.

De zet 3.38-33!! is zeer belangrijk. Wit kan zich geen enkel tijdverlies permitteren. Na 2...9-14 3.43-39? 12-17! 4.39-33 17-22! Is de stand remise, omdat wit op geen enkele manier de offers 15-20 resp. 25-30 gecombineerd met 13-19 eruit kan halen.

Diagram 3

Voor de uitleg van het mechanisme van de waterlinie is een voorbeeld, waarin het mechanisme niet werkt een interessante aanpak. Echter is het ook echt gewonnen? Het antwoord is nee!

In diagram 3 heeft zwart namelijk nog een andere verdediging. Hij beschikt over het mechanisme 2...13-18! 3.34-29 18-22 4.43-39 3-8 5.45-40 8-13 6.39-33 25-30! 7.24x35 9-14. Zwart heeft nu een stuk geofferd, maar dreigt dat met rente terug te winnen via 13-19. De enige kans voor wit is 8.38-32 (Na 8.29-24 heeft zwart 13-18) 27x38 9.33x42 13-19 10.42-38 19x28 11.38-32 22-27 12.32x23 26-31 13.26x37 27-32 14.40-34 14-20 15.23-18 12x23 16.29x18 32-38 en de stand is volgens het computerprogramma Kingsrow 'simpel' remise (acht stukken eindspeldatabase).

TEKST EN BEELD: JAN SNIJDER

Albert-Hendrik Snijder is nog maar acht jaar, is pas twee jaar actief en sinds eind vorig jaar lid van de KNDB. In deze twee jaar valt hij, zowel achter het bord als in de media, op. Deze media-aandacht werkt allemaal aanstekelijk naar zijn leeftijdsgenootjes toe. Albert-Hendrik Snijder werd genomineerd voor het sporttalent van 2012 samen met een voetballer en een darter. Albert-Hendrik haalde de eerste prijs op basis van zijn behaalde resultaten in 2012. Het promotiefilmpje met de andere kandidaten is te zien op <http://www.pfdb.nl/>. De aandacht gaf een positief impuls aan het schooldammen. Ieder jaar nemen daar ongeveer tachtig basisscholieren aan deel, maar in 2012 waren er meer dan tweehonderd aanmeldingen.

Resultaten 2012.

Ondanks dat hij nog benjamin is, werd Albert-Hendrik sneldamkampioen bij de welpen van Friesland. Omdat ze een gezamenlijke competitie organiseerden, bleef hij ook de meeste pupillen voor. Bij het Nederlands kampioenschap bij de benamins eindigde hij uiteindelijk op de vijfde plaats. Na vijf ronden ging hij nog fier aan kop. Daarna moest hij zijn eerste verliespartij incasseren wat op dat moment nog geen ramp was, maar daarna liet hij nog wat puntjes liggen. Gelukkig won hij de laatste partij weer. Maar met een puntje meer was hij Nederlands kampioen geweest. Dit jaar werd voor het eerst het basisschoolkampioenschap van Flevoland georganiseerd. Hierin werd Albert-Hendrik met zijn viertal kampioen van Flevoland en haalde hij een 100% score. De afdeling Friesland (PFDB), waar Urk aan Zet bij aangesloten is, houdt altijd diverse Friesland-cup wedstrijden voor de jeugd, ingedeeld in klassen naar sterkte. Maar hij is, ondanks zijn leeftijd, inmiddels gestegen naar de meestergroep. Maar ook hier haalde hij gewoon de tweede prijs. In de onderlinge competitie van de club heeft hij in zijn groep een score van maar liefst 97%. Hij verloor geen enkele partij, waardoor hij winterkampioen werd. Zijn tegenstanders noemen hem een "wonderkind".

De drie genomineerden vlnr: voetballer Willard Timmerman, darter Maarten Dirk Word en dammer Albert-Hendrik Snijder.

De UPDB jubileert

TEKST: PAUL DE HEUS

In het jaar dat de UPDB haar honderdjarig jubileum viert, bereikt de deelname aan het Utrechtse persoonlijke kampioenschap een historisch hoogtepunt. Niet minder dan 54 deelnemers, verdeeld over hoofdklasse, eerste en tweede klasse, strijden om de provinciale eer. Met gepaste trots constateert het UPDB-bestuur, en met name de onvermoeibare Harry de Waard, dat één op de vijf UPDB-leden zich ingeschreven heeft voor een toernooi dat negen woensdagavonden omvat. Als rond 1970 hetzelfde deelnemerspercentage had meegedaan, dan waren er 200 deelnemers geweest... Wat is het geheim van zo'n grote deelname? In een kleine provincie is er een sterk ons-kent-ons gevoel. Dat wordt versterkt door de vier regio-toernooien waaraan alle clubs meedoen. Ook ontmoet iedereen elkaar tijdens de openingsronde van de provinciale competitie in september die op één locatie wordt gespeeld. In het voor- en najaar krijgt iedere UPDB'er een boekje waarin verslagen en uitslagen van alle toernooien nog eens na te lezen zijn.

Het aantal leden loopt ook in de UPDB terug, maar ondanks de hoge gemiddelde leeftijd doen er velen mee aan persoonlijke kampioenschappen, teamwedstrijden, bekerwedstrijden en aan regionale achtallentoernooien als het Domstadtoernooi, het Vechtstreektoernooi, enz. Over hoge leeftijden gesproken: al bijna 80 jaar achter het dambord en deelnemer aan heel veel teamwedstrijden: Lex den Doop (95), landelijk spelend in de eerste klasse.

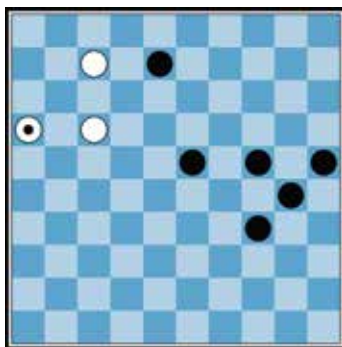
De UPDB bestaat dus honderd jaar. Dat leek een mooi moment om het NK 2013 binnen te halen. Enthousiast gingen enkele bestuursleden vanaf het voorjaar 2012 op zoek naar sponsors, een speelzaal, betaalbaar onderdak, enz. Bijna een jaar later ziet voorzitter Harry Vredevelde zich gedwongen de organisatie van het NK terug te geven aan de KNDB. Nog geen 10% van het benodigde sponsorgeld was binnengehaald. De economische crisis treft niet alleen de banken... Overigens zou het NK het derde Nederlands kampioenschap in 2013 zijn voor de UPDB. Al enkele jaren organiseert de UPDB ook het NK Sneldammen en het NK Rapid.

Het tweede persoonlijke wereldkampioenschap eindspelcompositie – 7

In aflevering vijf (zie HD augustus 2012) heb ik een begin gemaakt met de bespreking van eindspelen uit categorie B en daarbij al meteen één van de twee beste werkstukken voor het voetlicht gebracht. Het had dan ook voor de hand gelegen om na aflevering zes, die in haar geheel gewijd was aan Leonid Vitosjkin (1939-2012), hier verder te gaan met het andere eindspel waarmee wereldkampioen Miljenko Lepšićbeslag wist te leggen op de gedeelde eerste plaats in deze categorie. Maar nee, liever sla ik dit over en laat ik u nu kennismaken met twee andere eveneens hooggeklasseerde inzendingen. Echt eenvoudige eindspelkost is het zeker niet wat op het menu staat, toch valt met de nodige inspanning ook ditmaal best te genieten!

Diagram 1
A. Moiseyev, Categorie B, derde plaats

Moiseyev biedt ons een aantrekkelijke strijd van drie witte stukken tegen zes zwarte schijven. Het is zaak om meteen een tweede dam te halen, anders loopt schijf 34 ongemoeid door.

1.7-1!

Na 1...2-7? 23-29 2.2x13 30-35 3.2x39 29-34 is het op slag remise. 1...24-29

Na 1...23-29 volgt verrassend 2.17-12! 8x17 3.1-6 17-21 (beter dan 3...17-22 4.6x44 30-35 5.16-7 29-33 6.7x45 33-38 7.44-33 +) 4.16x49 30-35 5.6-1 en nu:

1) 5...29-33 6.1x45 33-39 7.45-50 35-40 8.50x20!+.

2) 5...25-30

Wat nu? Met een wachtzet als 6.1-7? komt wit er niet: 6...29-33 7.7x45 33-39 8.45-50 30-34! (maar niet 8...35-40? 9.50x20! 40-45 10.49-40 45x34 11.20-25 +) 9.50x15 34-39 10.15-24 39-44=.

Wel goed voor winst is 6.49-44! en nu:

2.1) 6...29-33 7.1x45 33-38 8.44-33 38x29 9.45x1/23 24-29 10.1/23x25 35-40 11.25-39 40-45 12.39-50+.

2.2) 6...35-40 7.44x35 29-33 8.1x40 (of 8.1x45) 33-38 9.40-45 (of 9.45-40) 38-42/43 10.45-29 24x33 11.35x47/49+.

2.1-6! 29-33

Indien 2...30-35, dan 3.16-2! 8-12 4.17x8 29-33 5.6x30 25x34 6.8-3 35-40 (iets minder taai dan 6...34-39, maar wel zo mooi verliezend) 7.2-19 23x14 8.3x39 40-45 9.39-50+. Maar zeker zo sterk is 2...8-13, zie eens de winst die Moiseyev hier aangeeft: 3.17-12! 30-35 4.12-7 13-18 5.7-1! 29-33 (nog het beste verweer tegen de dreiging 6.6-22/28, 7.16x20! +) 6.6x30 25x34 7.1-6! 35-40 8.6-39! 34x43 9.16x35 met een overbekend 2x1-eindspel waarin zoal kan volgen:

1) 9...23-29 10.35-2! 29-34 11.2-7 enz.+

2) 9...23-28 10.35-2! en verder nog:

2.1) 10... 10...28-33 11.2-7 18-22 12.7-16 33-39 (of 12...22-28 13.16-43 +) 13.16-11 22-27 14.11x44/50 27-32 15.44-33 32-37 16.33-47+.

3.17-12! 8x17 4.6x35

Het eigenlijke hart van dit eindspel dat ons liefst drie haarzuivere winsten biedt:

1) 4...33-38 5.16x30 25x34 6.35-44+.

2) 4...34-39 5.35-49 25-30 6.16-11 30-35! 7.49-32 35-40 8.32-28 33x22 9.11x35+.

Merkwaardig genoeg liet Moiseyev zwart niet 6...3035! spelen, maar 6...30-34? Wit kan dan ook nog winnen door 7.11-7, wat nooit diens bedoeling kan zijn geweest.

3) 4...33-39 5.16-49!

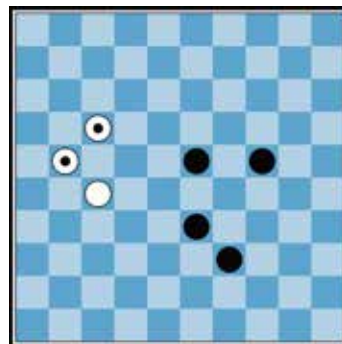
Maar niet 5.35-49? 34-40 6.49x35 25-30 7.35x19 39-44 8.19-23 44-50=. En 5.35-30 dan? Dat wint pas als we van deze dam eerst even een schijf maken!

5...25-30 6.35x24 34-40 7.49x35 39-43 8.24-38 43x32 9.35-24 32-37 10.24-47+.

Een eindspel met een gevarieerde en rijke inhoud, waarin het voorts niet ontbreekt aan originaliteit. Er is eigenlijk maar één minpunt – het blundertje 6...30-34? Al schijnt dat totaal onopgemerkt te zijn gebleven, getuige ook het eindcijfer van de jury: 79,75 punt (Valdas Biliauskas – 84; Alexander Katjoecha – 80; Evgraf Zeebov – 75). En dat bleek maar net genoeg voor de

derde plaats. Het fraaie eindspel dat hierdoor net van het erepodium werd afgehouden, bewaar ik voor aflevering acht. Daarom nu verder met het eindspel waarmee ik in categorie B de zesde plaats wist te behalen:

Diagram 2
J. Bastiaannet, Categorie B, zesde plaats

1.21-26!

Een sleutelzet die zich niet zomaar laat vinden, onvoldoende voor winst zijn hier:

1) 1.17-12? 24-29 2.21-17 33-38 3.17x44 23-28! (3...38-42? 4.44-28+) 4.12x34 38-42 (4...28-33? 5.44x28+) en remise.

2) 1.27-22? 24-29! (maar niet 1...24-30? 2.22-18 23x12 3.17x35 +) 2.17-3 29-34 3.21-16! 23-29! (want na 3...34-40? volgt allesvernietigend 4.16-38! 33x42 5.22-18 23x12 6.3x45+) 4.3-12 34-40! (4...39-44? 5.12-23+) 5.12x43 en nu nog:

2.1) 5...40-45? 6.16-11 45-50 7.43-38 (de snelste) 33x42 8.11-6 50x11 9.6x47+.

2.1) 5...40-44! 6.43-39 en nu niet 6...44-50? 7.39x28 50-45 8.28-50 45-29 9.16-7 29x1 10.50-45 met als nog winst voor wit, maar gewoon 6...44-49=.

1...24-30!

Na 1...24-29 vergrijpt wit zich natuurlijk niet aan 2.26-42? 29-34 3.42x40 39-43 4.40x12 43-48 (niet 4...43-49? 5.12-3+) en remise. In plaats daarvan combineert hij fraai met 2.17x28! en nu:

1) 2...23x21 3.26x43+.

2) 2...33x31 3.26x25 29-33 4.25-14 23-29 5.14-20 29-34 6.20x38 34-40 (6...34-39 7.38-49+) 7.38-33 40-45 8.33-50+.

En ook na 1...33-38 2.17x44/50 38-43 beslist een klein zetje: 3.44/50-28! 23x21 4.26x48+.

Bij slaan naar veld 50 moet wit trouwens nog wel een beroep doen op enige andere finesses: 1) 2...24-29 3.50-39! 29-33 4.39x14!

38-43 5.14-3 43-49 6.26-12/17+.

2) 2...24-30 3.27-22! en verder nog:

2.1) 3...38-43 4.50-39! 43x34 5.22-18 23x12 6.26x35 34-39 7.35-49+.

2.2) 3...30-34 4.26-3! 23-29 5.3-21 38-42 6.21-38 42x33 7.50x28 34-40 8.22-18 of 28-50 enz.+

Maar hoe aardig deze drie varianten ook zijn, voor de jurering telden ze niet mee.

2.17-12! 30-34!

Aanzienlijk sterker dan 2...23-28 3.26-17! met de volgende mogelijkheden:

1) 3...30-34 4.12x45! 28-32 (of 4...33-38 5.17x42/47 39-43 6.42-38 +) 5.27x29 39-43 6.17-39+.

2) 3...33-38 4.17x42/47 39-43 5.42-38 43x21 6.12x26+.

3) 3...28-32 4.27x29 39-43 waarna wit kan kiezen uit drie winsten; ik geef er hier één van: 5.29-24 30x19 6.12-23 19x28 7.17x48+.

3.12x38! 39-44

Zwart lijkt nu regelrecht op remise af te stevenen, maar...

4.26-17! 44-50 5.27-22 34-39

Na 5...50-45 speelt wit 6.17-6 en verder:

1) 6...45-40 7.38-49! en nu nog: 1.1) 7...40-35 8.49-40!+.

1.2) 7...34-39 8.49x35 39-43 9.35-49 43-48 10.49-43+.

1.3) 7...40-45 8.22-17 (de snelste winst) 34-39 9.6-1 45-50 10.49-44 (weer de snelste) 39-43 11.1-6 50x11 12.6x48+.

2) 6...34-40 7.38-49 40-44 8.49x35 45-29 9.35-40 29x45 10.6-1+.

3) 6...34-39 7.6-1 45-50 8.38-29! (in plaats van nog even met 8.1-6 50-45 9.6-1 45-50 de zetten te herhalen) 8...50-44 (of 8...39-44 9.29-40 44x35 10.1-6+) 9.29-34! 39x30 10.1-6 44x11 11.6x25+.

6.17-6! 50-44

Zojuist is al getoond hoe wit na 6...50-45 7.6-1 en na 6...39-44 7.38-49 te werk dient te gaan.

7.38-33! 39x17 8.6x50+.

De winst in de 2x3-positie die ontstaat na 3.12x38, is fraai en verrassend. Ik kwam die op het spoor in november 1989 en maakte er meteen een monumentale verdieping op die vervolgens goed genoeg bleek voor de derde prijs in het concours Sovjet-Unie 1990 (zoals destijds door mij verslagen in DAMMEN nr. 81).

De onderhavige verdieping is evenwel een stuk bescheidener en met het eindcijfer 66,5 punt (VB – 64; AK – 75; EZ – 63) ben ik dan ook volkomen tevreden! (wordt vervolgd)

Opgaven serie 42: Poortjes

VEEL JONGE DAMMERS LEREN (EN DAT KLOPT HELEMAAL!) DAT HET EEN GOED IDEE IS OM IN POORTJES TE LOPEN: VAAK KAN JE TEGENSTANDER ER DAN NIETS TEGEN DOEN DAT JIJ EEN SCHIJFJE GAAT WINNEN. IN DE OPDRACHTEN VAN DEZE SERIE IS JE TEGENSTANDER IN EEN POORTJE GELOPEN, MAAR KUN JIJ ER JUIST WÉL WAT TEGEN DOEN. WIT AAN ZET KAN DUS WINNEN. DOE JE BEST EN STUUR JE OPLOSSINGEN, OOK AL VIND JE ER MAAR EEN PAAR (MET 2 OF 3 OPLOSSINGEN KUN JE OOK GEWOON MEE DOEN!), WEER NAAR ZETJESCHRAP@GMAIL.COM.

SPELREGELS VOOR DE LADDERCOMPETITIE:

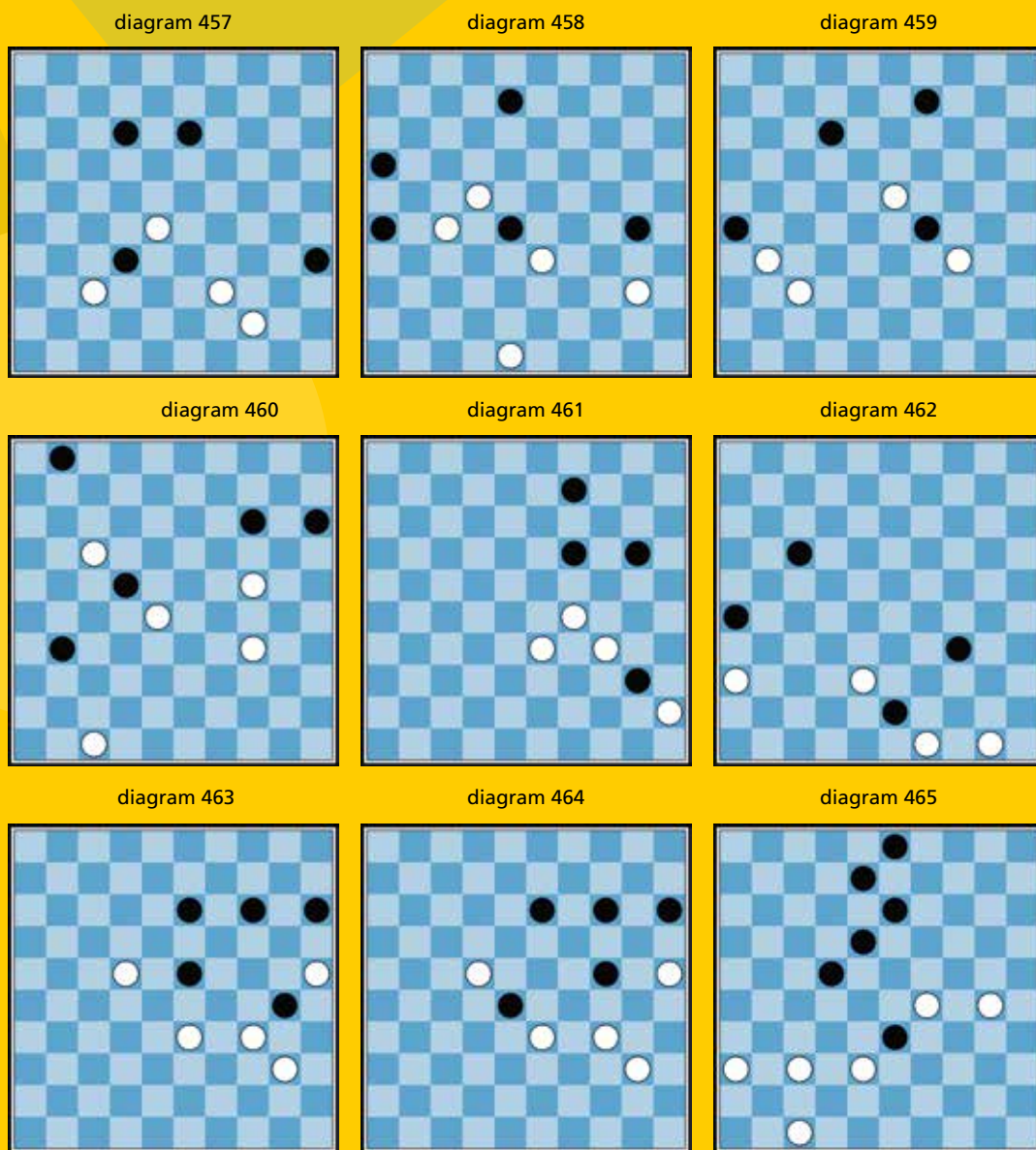
- Inzenden **tot 16 april**, anders tellen je oplossingen niet mee.
- Inzenden doe je per e-mail naar zetjeschrap@gmail.com.
- Schrijf je naam bij je oplossingen.
- Noteer de volledige oplossing, dus niet alleen de eerste zet!
- Doe je best voor wit, maar ook voor zwart!
- Een correcte tweede oplossing voor hetzelfde diagram wordt beloond met extra punten. Let op: het gaat dan om een hele andere oplossing, niet een verwisseling van zetten!
- De prijswinnaars beginnen weer onderaan de ladder.
- Als je drie keer achter elkaar niet meedoet, val je van de ladder. Je behaalde punten blijven wel geldig en tellen bij je volgende inzending gewoon mee.
- Als je een sterretje achter je naam hebt, wordt het tijd dat je weer eens wat opstuurt.

OPLOSSINGEN SERIE 41

448. 1.45-40 24-30 2.40-35
449. 1.43-39 33x44 2.42-38 32x43 3.48x50
450. 1.18-12 8x17 2.31-27 26-31 3.37x26
451. 1.42-37 32x41 2.15-47
452. 1.36-31 26x37 2.47-41 37-42 3.48x37
453. 1.32-27 21x41 2.42-38
454. 1.50-44 6x50 2.1-6
455. 1.34-29 23x45 2.6-1 50-28 3.49-44 28x50 4.1-6
456. 1.44-40 45-50 2.34-30 25x45 3.43-39

LADDERSTAND

- 97: Daniël Wilbrink
85: René Emmaneel
84: Bart Westerveld
74: Damon Winter
72: Marco de Leeuw*
65: Nick Waterink
64: Brian Winter, Colin Winter
63: Okke Zeeman
50: Klaas Fiks
47: Nick van 't Westeinde
46: Lotte Meijer

- 45: Hans Braakman*
39: Tristan van der Velde
36: Rianne Mensinga, Thijs Vreugdenhil, Bertus Scheer
30: Jaap Heemskerk
27: John B. Reade, Floris Tol
25: Jan Kunnen
21: Melanie Voskuil*
19: Petra Wessels*
18: Dinand Stegeman
15: Teun van Zon
12: Jan Kooistra*, Anne Schippers*, Jeftha Vroege*
10: Bart Venneker*, Max Trommelen
9: Fred Jansen*, Pelle Bronkhorst*, Gijs Ijpelaar, Rini Schellekens, Sjors van 't Westeinde,

- Nathan van Galen, Suzanne Staal, Bryan van Aalst, Samantha Zantigh, Vincent Houtjes, Jur Melten, Rick Slot, Thomas Pols, Manouk Melching, Gwendolyn Jones, Esperanza Gussenhoven, Inez Reitsma, Ailynn de Rover
8: Erwin Broekhoven, Jonathan Mentink, Nicole de Vries, Babethe

- Doldersum, Robert Datema, Kees Kentie
7: Pascal Strijker
6: Kim van 't Westeinde
5: Lisa Scholtens
3: Tijn van Dongen*, Sarah van Langen, Austin Hol, Rocco van Dongen, Dave Hilligers
2: Bas van Eck, Thijs Lampe

De prijswinnaars zijn: **Daniël Wilbrink, René Emmaneel en Bart Westerveld**. Van harte gefeliciteerd! Het prijsje krijgen jullie binnenkort toegestuurd. De oplossingen zijn weer nagekeken door Nico Konijn. Hij heeft een aparte Zetje Schrap-pagina op de site van zijn damschool: <http://www.damschoolnicokonijn.nl/>

Huisdammers

TEKST EN BEELD: MARCEL KOSTERS

Op zaterdag 29 december 2012 organiseerde SNA Heerhugowaard het inmiddels traditionele 'Oud of Nieuw Toernooi'. Nieuw dit jaar was de thuisdammersgroep. Te midden van een dikke tachtig clubdammers had een twaalfstal huisdammers het in hun eigen groep heel goed naar de zin. Winnaar werd K. Blokdijk uit Heerhugowaard, gevolgd door plaatsgenoten T. Berndt en J. Verhagen. Misschien vinden enkele van deze enthousiastelingen wel hun weg naar de huisdamgroep van het Joop Meure Toernooi op 23 maart in Haarlem?

Dirk Alderliesten

TEKST EN BEELD: ARNE DAVID VAN MOURIK

In 2010 hield de Papendrechtse Damvereniging op te bestaan. Vrij snel na de oprichting ervan werd Dirk Alderliesten (80) lid van deze eertijds grote club. Hij maakte de gloriejaren 1971 en 1972 mee toen de club in de hoogste klasse van de nationale competitie uitkwam. Zelf speelde Dirk in een van de drie andere tientallen. Omdat hij 65 jaar lid was van PDV is hij inmiddels ook al ruim zestig jaar lid van de KNDB, waarvoor hij inmiddels bijna twintig jaar als arbiter actief is. Alderliesten is wedstrijdleider geweest in de bonden Zuid-Holland Zuid – hij werd benoemd tot Lid van Verdienste – en het Rivierendamdistrict (regio Gorinchem). Dirk vindt zichzelf geen groot dammer, maar speelt wel met groot plezier. De toernooien in Lent en Salou hebben in hem een trouwe deelnemer en in Nijmegen hoopt hij dit jaar voor de 24^e keer achtereen deel te nemen. De statistieken van dat toernooi laten zien dat hij er de meeste remises van iedereen heeft gespeeld. Een taaie en trouwe dammer!

Monsterse damvereniging 90 jaar

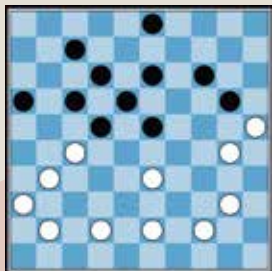
Op 17 november 1922 werd de Monsterse damvereniging (MDV) opgericht. Op zich is dat niet zo'n geweldige mijlpaal maar opmerkelijk is wel dat de vereniging er al die jaren in is geslaagd een goed verzorgd clubblad uit te brengen. Ter gelegenheid van het 90-jarig jubileum werd er een jubileumeditie uitgebracht en, zoals trouwens met alle edities, ontving ook het bondsbureau hiervan een exemplaar. In de jubileumeditie is een uitgebreid artikel over de geschiedenis van MDV opgenomen, geschreven door oud-voorzitter Jan Kruithof. Zoals iedere vereniging heeft ook MDV in die negentig jaren vele hoogte- en dieptepunten gekend. Enkele hoogtepunten waren: de simultaan tegen Pierre Ghestem bij het 25-jarig jubileum in 1947, de simultaan tegen wereldkampioen Piet Roozenburg en de organisatie van een sterk bezet internationaal toernooi zo rond 1950. Op 6 april 1968 kwam Ton Sijbrands om er een wereldrecord blindsimultaandammen te vestigen. Hij nam het op tegen 20 spelers en slaagde ruimschoots in zijn opzet. Inmiddels heeft hij het record al vele malen scherper gesteld. Ook bij het 50- en 75-jarig jubileum gaf Ton Sijbrands er een simultaan en wist bijna al zijn partijen te winnen. Ook Baba Sy, Tsjegoljew en Andreiko deden Monster aan om er een simultaan te geven. Een dieptepunt was 1981 toen enkele MDV-leden uit onvrede een club in Ter Heijde oprichtten en een aantal leden meenamen naar deze nieuwe vereniging. Zes jaar later werd de strijdbijl begraven en fuseerden beide verenigingen.

Sportief gezien waren de jaren na 1970 de beste. Het eerste team speelde in de landelijke hoofdklasse en heeft zich daar een vijftal jaren kunnen handhaven. Daarna viel het weer terug naar de provinciale competitie. De bekendste speler van MDV is ongetwijfeld Jan Weerheym geweest die in het begin van de zeventiger jaren tot de nationale subtop behoorde. MDV is altijd een echte familieclub geweest. Vele leden van de families Van der Ende, Verkade en Storm waren er lid en bekleedden bestuursfuncties. Het meest bekend is Cor Storm die de grote dampromotor voor MDV en ook voor het Westland was. Ook mag Dick Dibbets worden genoemd die van 1977 tot 1981 bestuurslid voor jeugdzaken van de KNDB was. Omstreek 1970 was MDV met circa 75 leden een van de grootste verenigingen in ons land. Dat aantal is inmiddels geslonken tot 18. Dit is echter geen reden voor de club om zich neer te leggen bij de terugloop. Onder leiding van Frans Boers wordt volop aan de opleiding van jeugd gewerkt om over tien jaar met een gezonde club het honderd jarig jubileum te kunnen vieren. Wij wensen ze daarbij veel succes!

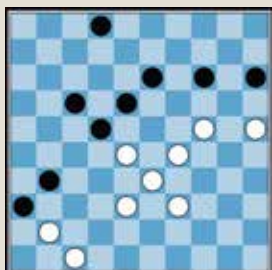
HET MAG VOOR NIEMAND DE PRET DRUKKEN ALS IK ZEG DAT ER FRAGMENTEN UIT ALLE WINDSTREKEN VAN NEDERLAND LANGS ZULLEN KOMEN. UIT DOETINCHEM, VOORTHUIZEN, ZAANDAM EN ZELFS SALOU (SPANJE) EN THAILAND. OPMERKELIJK IS ECHTER DAT BIJ EEN ZESTAL FRAGMENTEN DIT KEER SPELERS VAN CTD UIT ARNHEN BETROKKEN ZIJN. CTD STAAT VOOR COMBINATIE TROESOE DOG. IN 2006 HEBBEN DEZE TWEE ARNHENSE DAMVERENIGINGEN BESLOTEN SAMEN TE GAAN. EN ZIE, BINNEN ZEVEN JAAR HEBBEN ZE DE EREKLASSE BEREIKT. ALS KAMPIOEN VAN HOOFDKLASSE A 2012-2013. VOLGENS MIJ IS HET NOG NOOIT EEN VERENIGING GELUKT OM BINNEN ZO'N KORTE TIJD DE HOOGSTE KLASSE TE BEREIKEN.

Diagram 1

Ik begin maar meteen met een niet al te moeilijke stand. De stand van diagram 1 deed zich voor in de bondswedstrijd in de hoofdklasse A tussen DUO Doetinchem en CTD Arnhem. Henk Grotenhuis ten Harkel, jaren lid geweest van DUO, maar nu in Arnhemse dienst, speelde tegen zijn oude club. Met wit "overwoog" hij hier de winst te gaan forceren tegen de zeer talentvolle aspirant Tim Vermeulen, die tijdens het WK aspiranten vorig jaar een zevende plek wist te behalen. Grotenhuis ten Harkel zag tijdig in dat zijn plan om met 40-34 te beginnen faalde door de verrassende heen en weer zetten 16-21, 27x16, 17-21, 16x27, 22-28, 33x22, 23-28, 22x33, 14-19, 25x23 en 18x47.

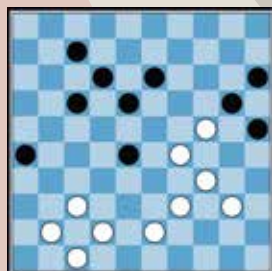
Diagram 2

Eveneens uit bovengenoemd wedstrijd tussen DUO en CTD. Rik Twilhaar speelt in de diagramstand in wederzijds hevige tijdnood 28-23,, (24-20 en daarna 25-20 is erg kansrijk) en Dinant Spieker verzuimt hier de remise-combinatie met 17-21, 23x12, 2-8, 12x3, 21-26,

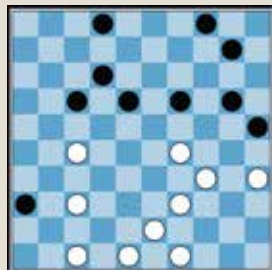
3x20, 22-28, 33x22, 13-19, 24x13, 15x42, 47x38, 36x47. Een dam op bezet veld.

Diagram 3

Nu ik toch met Doetinchem bezig ben, laat ik u genieten van de stand in diagram 3 welk ik heb gekregen van Wouter Ludwig. Het betreft hier een samengestelde stand van deze Doetinchemmer, momenteel in Volendamse dienst. Wit gaat geforceerd te werk met 42-38 en na 17-21 is het vervolg 38-32, 26-31, 37x19, 28x46, 39-33, 46x14, 47-41, 14x46, 29-23!! 46x29 en 34x1. Een overbekend slagprincipe, maar altijd leuk.

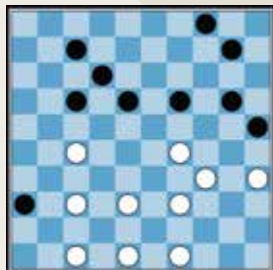
Diagram 4

De standen in diagram 4 en 5 gaan over dezelfde partij. Het gaat hier om een fragment uit de ontmoeting in de bondswedstrijd CTD Arnhem tegen Zaanstreek hoofdklasse A. Toen ik deze stand doorstuurde naar onze secretaris Wim van Dongen om het op te nemen in onze, door hem, zeer goed verzorgde Nieuwsbrief, schreef ik erbij dat ik me erg schaamde over wat hier gebeurde. Hij nam het letterlijk op in

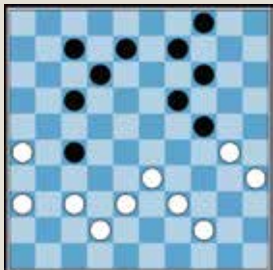
onze Nieuwsbrief en ik kon mijn lach niet inhouden. Het zijn de simpele dingen in het leven waar je van moet genieten. Paul Teer van Zaanstreek speelde in de diagramstand 2-7? en ik ging verder met 43-38, niet wetende dat ik hier kan winnen door 47-41, 36x47, 37-31, 47x24, 43-38, 24x26, 48-42, 26x48, 39-33, 48x30 en 35x2. De zwarte schijf 36 danst over het bord.

Diagram 5

Nu, in de stand van diagram 5, speelt Paul Teer en wederom mis ik een nog fraaiere combinatie middels 47-41, 36x47, 38-32, 47x24, 39-33! 24x22, 32-28, 22x30 en 35x2. Tweemaal een combinatie missen en dan zelfs nog verliezen. Leuk is anders.

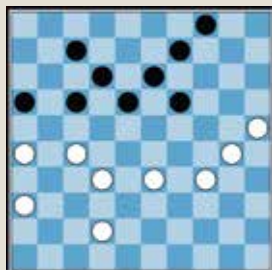
Diagram 6

De stand van diagram 6 komt uit de Gelderse hoofdklasse 2012-2013. In de ontmoeting tussen CTD Arnhem en DVV Voorthuizen. De talentvolle jeugdspeler Stijn Overeem uit Voorthuizen speelde in de diagramstand 9-13 en verloor later. De witspeler, Rik Twilhaar, gaf een mooie redding aan voor zwart indien hij zou begin-

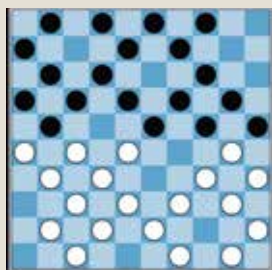
nen met het niet voor de hand liggende 14-20, want na 30-25 valt er niet veel eer te behalen wegens de mooie remisecombinatie met 27-31! 25x23 (op 25x3, 4-10, 36x27, 10-14, 3x29, 17-22) 8-13, 36x27, 13-19, 23x3, 4-9, 3x29, 17-22, 27x18, 12x41.

Diagram 7

De stand van diagram 7 heb ik gekregen van Robert Sall uit Nieuwegein en uitkomend voor CTD uit Arnhem in de landelijke competitie. Het betreft hier een fragment uit het Salou toernooi 2000. Mark Deurloo speelde in deze stand 25-20 en na 4-10 en 20-15 won zwart met 7-11, 15x4, 19-24, 30x8, 12x3, 4x22, 17x48. Hoe anders was het gegaan indien wit na 4-10 eerst had geofferd met 26-21, 17x26 en dan 20-15. Jaren later pas ontdekte Robert Sall op een avond op de zolder dat hij dan zou kunnen winnen door 12-17, 15x4, 16-21, 27x16, 26-31, 36x27, 19-24, 30x8, 7-11, 4x22, 17x48, 16x7, 48x15.

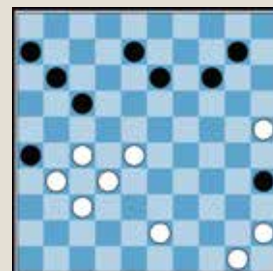
Diagram 8

De stand van diagram 8 heb ik gekregen van Herman Spanjer vanuit Thai-

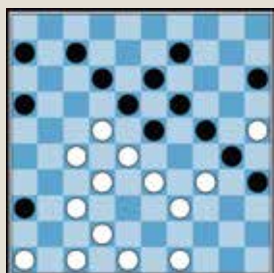
land. Deze oud-Groninger heeft in zijn leven bijzonder fraaie staaltjes laten zien, zowel in partijen als composities. In deze wederzijdse opsluiting speelt wit een verborgen lokzet met 39-33! Combinaties in opsluitingsstanden zijn altijd moeilijk te berekenen. Indien zwart nu meent te kunnen winnen met 23-29, 34x23, 25x34, 40x29 en 17-22, dan volgt verrassend 28x17! 19x48, 49-43! 48x23, 41-36, 11x22, 26x10, 4x15, 27-21, 16x27, 31x4. Wederom een dam op bezet veld!

Diagram 9

Max Douwes is een hele grote problemist geweest. In deze 68 jaar oude compositie (21 maart 1945) geniet ik gewoon van deze praktische stand. Ik heb deze stand uit het origineel met zijn hand geschreven diagramblok. Wie zou hier een slag naar veld 10 vermoeden? Het is een 11 zetten diepe forcing. Het begint met 27-21, 8-12, 21-16, 13-18, 16x7, 12x1, 31-27, 18-23, 28x19, 14x23, 27-21, 17-22, 25-20, 26x17, 20-15, 10-14 en nu 32-27, 22x42, 43-38, 42x33, 45-40, 35x44, 50x10. Alles spreekt voor zich.

Diagram 10
Wit speelt en wint.

Tot slot de traditionele prijsvraag in de stand van diagram 10. Stuur uw oplossing en graag ook een paar fraaie fragmenten, composities of clubbladen naar bovenstaand adres. Ook tips waar ik op het Internet damfragmenten kan aantreffen, zijn van harte welkom. Onder de inzenders van goede oplossing wordt een damboek of damboekenbon verlost. Veel succes ermee. U mag de oplossing ook via e-mail versturen.

Rest mij nog de oplossing en winnaar van de vorige keer HD 2012-4 bekend te maken. Wit 15 schijven op: 6,25,26,27,30,31,32,34,40, 42,43,44,47,48,50. Zwart 16 schijven op: 1,7,8,10,12,13, 14,15,16,17,19,21,23,29, 35,36. Wit wint door 27-22, 36x49, 22x2, 35x24, 26x17, 12x21, 2-7, 1x12, 44-39, 49x35, 6-1, 29x40, 1x27, 21x32, 39-34, 40x29, 50-44, 35x49, 48-43, 49x38, 42x2, 32-38, 47-42, 38x47, 2-24, 47x20, 25x5 en het eindspel laat ik aan u over.

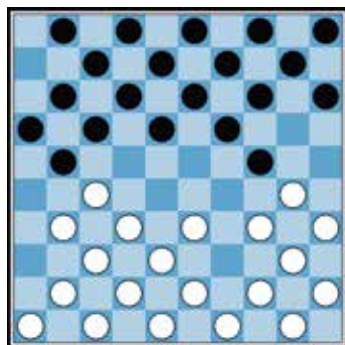
Na loting onder de goede inzenders is de heer **Jan Kroeze** uit Velzen-Noord de gelukkige winnaar. Proficiat!

Vuurwerk

VAN DE MEESTE OPENINGEN IN HET FRIESE SPEL ZIJN DE SPELERS WEL OP DE HOOGTE, OOK AL ZIJN HET ER VEEL EN DOORSPEKT MET HONDERDEN SLAGCOMBINATIES. GELUKKIG ZIJN ER OOK NOG GENOEG DIE NOG ONBEKEND ZIJN EN VAAK VOORZIEN VAN VETTE SLAGCOMBINATIES. IN MIJN ZOEKTOCHT NAAR DE PARELS IN HET FRIESE SPEL DEZE KEER EEN HEEL BIJZONDERE, HET SLAGWERK BEGINT NAMELIJK MET EEN VOL BORD, DUS ELK NOG TWINTIG SCHIJVEN EN EINDIGT PAS WANNEER ER IN TOTAAL 29 SCHIJVEN VAN HET BORD ZIJN VERDWOENEN.

De opening is er eentje van Germ Terpstra, 31-27 vervolgt door de sterkste zet 17-21. 34-30 11-17 39-34 (tot zover een keer gespeeld tijdens het kampioenschap tussen Germ Terpstra en clubgenoot Fedde Wiersma in 1992) 20-24 is nu een van de sterkste zetten vervolgt door 36-31 en zwart blokkeert de openstaande slag met 6-11. Op dit moment nog geen schijf over de rand en het vuurwerk kan beginnen.

Diagram 1

De inleiding is 5.31-26 16x36 6.46x26 en er dreigt schijfverlies voor zwart. Zwart kan echter hetzelfde kunstje aan de andere kant uithalen en vervolgt met 15-20 7.27x16 20-25 8.35x15 5x25. De stand is nu:

Diagram 2

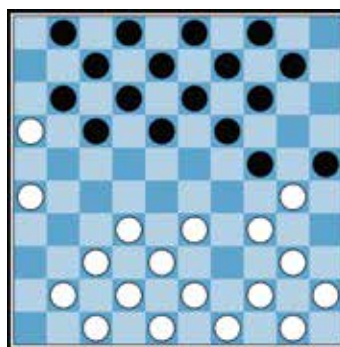
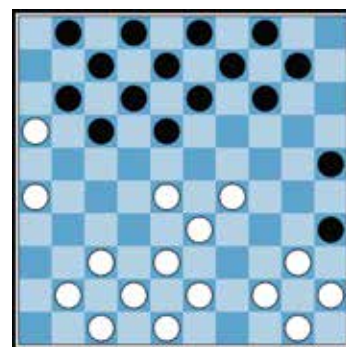

Diagram 3

Wanneer wit nu schijfvoorsprong wil behouden zal het schijnbaar 9.40-35 moeten spelen en daarmee wordt het vervolg van het slagwerk ingezet. Er volgt 17-22 10.35x15 24x35 11.45x25 22-27 12.37x6 19-24 13.25x23 18x40 14.44x35 (de minst slechte) 14-20 15.15x24 12-17 16.16x18 8x46 (via 28, 39 en 37) 17.6x19 46x45 (via 16, 38 en 15) 18.19-13 9x18 19.43-38 45x41 20.47x36 en met nog slechts elf schijven op het bord gaat wit met een schijf achterstand het eindspel in. Vanuit de tweede diagramstand kan wit dus beter wat anders spelen... Met 9.32-28! 24x35 10.34-29 19x39 11.49x29! is de stand:

Er dreigt van alles... op 10-15 volgt 12.29-23 18x27 13.16x18! 8x39 14.37x17 (zeven schijven) 39x46 en wit kan zich later drie schijffoffers permitteren om de dam terug te halen. Dit lijkt vanuit zo'n stand niet een onmogelijke opgave.

Op 11. ...14-20 volgt direct 12.29-24 25x34 13.25x5 34x45 met voordeel voor wit, en op 11... 13-19 volgt het fantastische: 12.40-34 19x30 13.28-23 18x29 14.16x18 8x39 15.38x20 10x30 gevolgd door 16.44-40 35x44 17.50x8 (zeven schijven) 3x12.

Het enige antwoord waarbij deze explosieve opening wel in een rustig vaarwater komt is 11.... 1-6 gevolgd door het verplichte 12.44-39 35x44 13.39-34 44x24 14.29x20 10x30 15.28-23 18x29 16.33x15 14-20 17.15x24 (17.16x18 kan niet eerst, want er volgt 8x28 en dan a.18.38x18 12x23 19.15x22 11-17 etc. of b. 18.15x24 11-16 etc.) 17.... 4-10 18.16x18 12x25.

DUURWERK

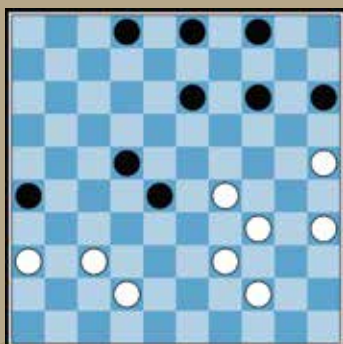
HARRY DE WAARD

Heeft u leuke combinaties ...
stuur deze dan naar: hcdwaard@xs4all.nl

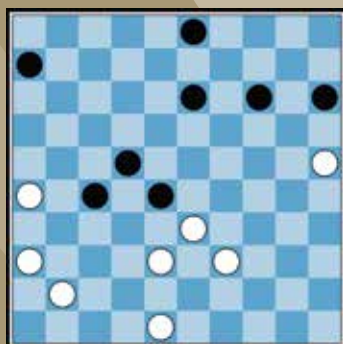
Van simpel ... tot en met **gecompliceerd**

Diagram 1, 44.42-38?

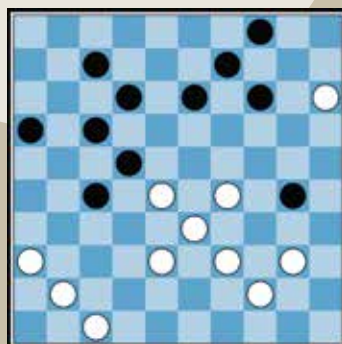
Peter v.d.Stap - Dik de Voogd 0-2
Denk en Zet-Van Stigt Thans,
Ereklasse 5-1-2013
44.42-38? 26-31 45.36x20 15x31

Diagram 2, 43.33-29?

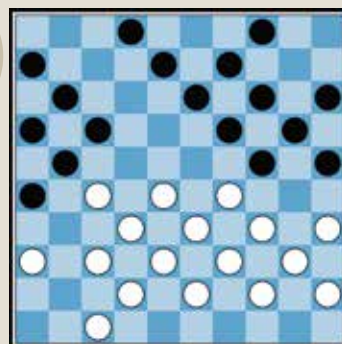
Gerard Kruger - Willem Leijenaar
0-2
Damcomb. Fryslan-Twente's Eerste
Ereklasse 5-11-2013
43.33-29 27-31 36x20 15x44

Diagram 7, 29-23?

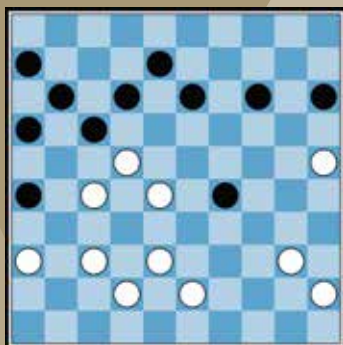
Harry de Waard - Johan Strous
OG Utrecht-ADG, 19-01-2013
37.29-23? gemiste mogelijkheid:
37. ...4-10 38.15x4 14-19 39.23x3
30-35 40.4x18 12x45

Diagram 8, 28-22-33x22-39x28?

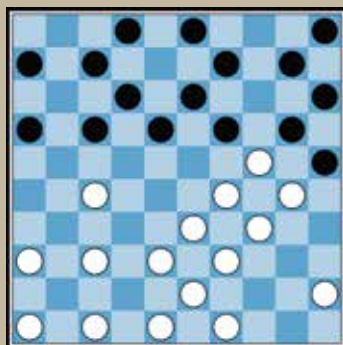
Alex Ketelaars - Arie Storm
DVSB - VAD, 10-11-2012
28-22 17x28 33x22 24x33 39x28
gemiste mogelijkheid: 13-18 22x24
20x29 34x23 25-30 35x24 15-20
24x15 26-31 37x17 11x33 38x29
4-10 15x13 8x50

Diagram 3, 35.43-39?

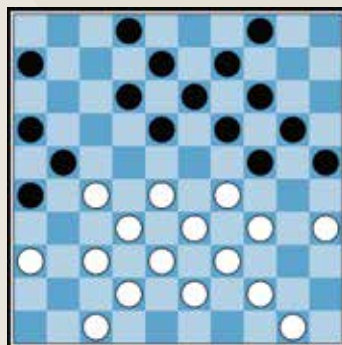
Sander Spaans - Jan Algra 0-2
De Oldehove - SNA
Ereklasse 05-01-2013
35.43-39? 26-31 37x26 29-33
38x29 17-21 26x17 12x43

Diagram 4, 18.33-28?

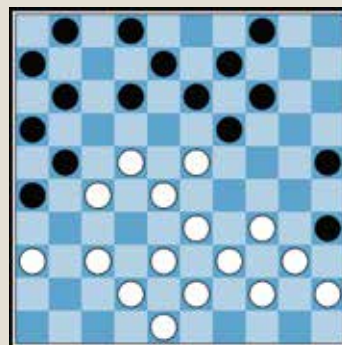
Peter Bakker - Marinus Morsink
0-2
Het Noorden-Ravenshorst
Nijverdal, 05-01-2013
Hoofdklasse A, 05-01-2013
18.33-28? 18-23 29x18 13x22 24x4
12-18!

Diagram 9, 4-10?

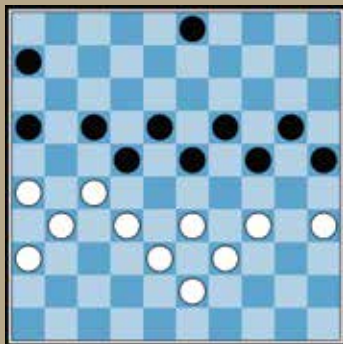
Vergelijkbaar met diagram 8:
simultaan Baba Sy: 4-10? 28-23
19x28 32x23 21x41 34-30 25x34
39x19 13x24 33-28 24x22 35-30
18x29 42-37 41x32 38x7 2x11 36-31
26x37 47-42 37x39 44x2

Diagram 10, 17-21?

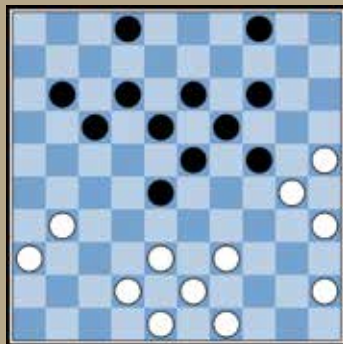
Ad de Hoon - Peter Kort,
onderlinge competitie Micone,
2-11-2012
25.38-32? gemiste mogelijkheid:
25. ...25-30 26.34x25 14-20 27.25x3
2-7 28.23x14 13-19 29.14x23
12-17 30.3x12 7x47

Diagram 5, 39. ...3-9?

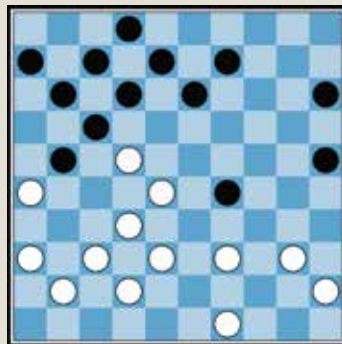
Krijn ter Braake - Jacqueline
Schouten 2-0, 020 - IJmuiden
Hoofdklasse A, 05-01-2013
39.3-9? 40.34-29 23x34 41. 39x30
25x34 42.27-21 16x27 43.32x3

Diagram 6, 38-33?

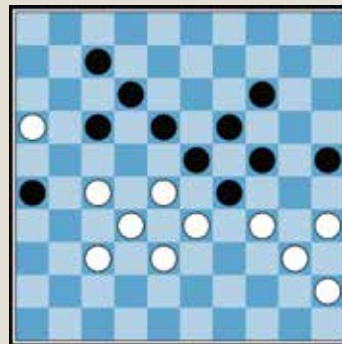
Kumar Bihari - Ebbo de Jong 0-2
DeZ Culemborg 2 - Zenderstad
2C 29-09-2012
36.38-33? 17-21 33x22 18x27 31x22
23-28 22x33 14-20 25x23 13-18
30x19 18x47

Diagram 11, 27. ...12-18?

Ad de Hoon - Peter Kort,
onderlinge competitie Micone,
2-11-2012
27. ...12-18? 28.49-43 18x27 29.36-
31 27x47 30.38-33 47x35 31.33x24
35x19 32.28-22 17x28 33.32x1

Diagram 12, 23. ..17-21?

Jan van de Veen-Auke Zijlstra 2-0
1B Boboli Bosch-OG Utrecht
17-21? 34-30 25x34 37-31 26x37
32x41 21x43 35-30 24x44 33x22
23x32 22-17 12x21 16x29

KNDB Bestuur

Overzicht nieuwe lidmaatschappen

17-11-2012 18-2-2013

Rob Aartsen	De Ridder	Lisanne Loman	DEZ Laren
Jolien Annink	Bornse Dam Vereniging	Niels Loman	DEZ Laren
P. van Antwerpen	MDV	Ko Louwerse	DC Lammerenburg
Joris van Asseldonk	WSDV	Kévin Machtelink	TDV
M. Bakker	Urk aan zet	Sten Martens	DC Heteren
Stefanya Baliakina	Damvereniging VBI	Diba Mohammadi	DG Het Noorden
Ferdinand Becker	DV Verhaar Montage DVA	Noël Neeve	HDC
Johan Beuker	Excelsior	Thomas Olsman	Witte van Moort
Theo Blom	De Ridder	Jan van Olst	Witte van Moort
Thijs Boertien	Witte van Moort	Iris Oude Elberink	HDC
Marijn Bol	DC Naaldwijk	Aleksandra Ovchinnikova	PSV Dammen
Quinten van Boven	BDV	Wilmer van Panhuis	PDC
Frank van den Broek	TDV	Bas van der Plas	ADC
J.L.P. Buitenhuis	DV Het Groene Hart	Maarten Sjoerd Post	Urk aan zet
Helena Bustorf	Ons Genoegen Drachten	Thomas Post	Urk aan zet
Stella van Buuren	CEMA\De Vaste Zet	Alex van Prinsenbeek	Troch Tinken Sterk
Oedebhaan Dihal	HDC Ons Doel Bereikt	Chris Pronk	KDC
Kevin van Dijk	DC Naaldwijk	Leo Ramdayal	De Kroonschijf
Menno Dijksterhuis	Ons Genoegen Drachten	Gerrit Reitsma	Ontspanning
Mark Doppenberg	PDC	Bram Rekers	DEZ Laren
Freerk Douma	DC Twijzelerheide	Daan Rekers	DEZ Laren
Elise Dragisic	DC Naaldwijk	Sam Rietveld	WSDV
Jesse van der Ende	Damclub Scheveningen	Salim Rodjan	Samen Sterk
Rodney Evers	Witte van Moort	Milan Roozenbrand	WSDV
Danique van de Felz	Bornse Dam Vereniging	Jan Ruitenbeek	PDC
Gerard Flapper	ZWHD	Robert Sall	Ons Genoegen Utrecht
Nathan van Galen	DES Lunteren	Stef Schep	MTB Hoogeveen
Guus Gase	DDV	Linda Schnieders	DV Van Stigt Thans
Cees van Gils	DC Naaldwijk	Linda Schnieders	DOS Delft
Daan van Gils	DC Naaldwijk	Wiebe Sikkema	DC Heteren
Niels van Ginkel	DEZ/NGKZ	Sander Staal	DG Het Noorden
Gennart Goorhuis	PDC	Amy Strikker	Bornse Dam Vereniging
R. de Haan	DC Emmen	Tristan Tahalele	Ons Genoegen Drachten
Sarah Hanhart	DEZ Laren	Jelle Timmerman	DC Harderwijk
Eric-Jan Hannen	DC Roermond	Sil Timmerman	DC Harderwijk
Rais Haraka	Damclub Scheveningen	Gianpaolo Tonelli	Koninklijke Nederlandse Dambond
Hessel Heida	Ontspanning	Ton van Tulder	DDV
Oneil Henriëtte	HDC	Jesper van Veen	DG Het Noorden
Oleg Hoekman	BDV	W. Veenstra	DV Warffum
Thomas Huisman	DG Het Noorden	Bram Venneker	Bornse Dam Vereniging
Jeroen Huskens	De Ridder	Cees Verdonk	De Kroonschijf
Thomas Jansen	DOS Delft	Dré Verheggen	De Ridder
Eddy Janssen	De Ridder	Branco Verheij	DC Naaldwijk
Famke Jepma	Bornse Dam Vereniging	K.J. van Verk	Urk aan zet
Jelle Jepma	Bornse Dam Vereniging	Jaap Verstraate	DC Aagtekerke
Damiën de Jong	KDC	G.J. Visschers	BDV
Arien van Keulen	PDC	D. Voois	MDV
Ruud Klaarenbeek	UDG-Vriendenkring	Hidde Voorwinden	PDC
Menno van der Knaap	DC Naaldwijk	Tom Vreugdenhil	DC Naaldwijk
Jan Koerselman	BDV	Wiebren de Vries	DC Purmerend '66
Rutger Koetsier	Koninklijke Nederlandse Dambond	Jacco van de Wakker	Koninklijke Nederlandse Dambond
Maarten Kolsloot	DG Het Noorden	Erik van Wendel	DC Zoranet Zwolle
K. van der Kooij	DC TOG	Quinten Zondervan	WSDV
Geb Kos	Koninklijke Nederlandse Dambond		
Frank Krijnen	DC Almelo		
A.M.J. Kruissink	DSV Ons Genoegen		
Joran van der Kuilen	DC Harderwijk		
Leon van der Lans	MTB Hoogeveen		
Sjoerd Lensink	ADC		

OVERLEDEN

Het bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van:
T. Hesselman, HDC Haarlem; D. Habekotté, SSS Kampen; J. Rustenhove, DC Goor; A.J. Teders, Micone; W.A.H. van den Bosch, RDS Sint Oedenrode; W. van Meerveld, PDC Putten; M. Cadel, GDC Gorinchem

Kerstoploswedstrijd Kring voor Damproblematiek

In totaal zijn er via de post en email 59 inzendingen betreffende de Kerstoploswedstrijd van de KvD bij André Schokker binnengekomen. De serie werd als pittig ervaren. Dit kwam met name door de eindspelletjes bij opgave 1 en 4. Daarnaast was het spijtig dat de eerste opgave positioneel bijoplosbaar bleek te zijn. Dit werd opgemerkt door een vijftal oplosers. Reacties van de oplosers: mooie problemen maar opgave 1 was pittig; de vraagstukken vond ik uitermate onderhoudend, ik heb er dan ook van genoten; ik vond het mooie problemen (niet alleen qua oplossingen – als ik ze goed heb – maar ook qua aanvangsstand), al met al een fraaie serie problemen! Voor wie benieuwd zijn naar de oplossingen, hier zijn ze.

OPGAVE 1

Zwart wordt geacht op een dwangzet "lo-gisch" te reageren en niet te vluchten in een verloren overmachtseindspel. De oplossing luidt derhalve: 1.28-23 7-12 2.24-20! 15x33 3.32-28! 33x31 4.41-37 18x29 5.37x10 en het eindspel sluit precies: 5... 29-34 6.10-5 34-39 7.5-46! 16-21 8.42-38. Gaat zwart nu al naar dam via 39-44 9.50x39 45-50 dan is 10.38-32 50x37 11.46x16 voldoende. Op 8... 21-26/27 is het direct gewonnen door 9.38-33, enz. en op 9... 21-27 10.46-41 27-31 11.41-46 31-36 12.38-32 of 39-33, enz. w+

Het is jammer dat deze opgave een positionele bijoplossing kent. Dit is door een vijftal oplosers aangegeven. Deze start met 1.41-37, nu volgt op 7-11 of 7-12 2.24-20 met winst; op 1... 21-26 of 14-20 wordt zwart volstrekt overspeeld, dus blijft over 1... 14-19 met als vervolg: 2.28-23 19x28 3.32x1 21x41 4.42-37 41x32 5.29-23! en door de dreiging 1-6 en

23-18 moet zwart schijf 13 offeren, waarna wit door overmacht wint.

OPGAVE 2

Dit is een klassieker van Van Leeuwen (Gereformeerd Gezinsblad, 21 maart 1959). Wit kan geen schijfwinst behalen met 41-36? vanwege 19-23! 37x30 en 15x4, z+1 en de wederzijdse damcombinatie 34-30, 29-23, 33x2 wint evenmin. Wit slaat echter zeer kort maar krachtig toe: 1.28-22! 17x30* 2.35x2 37x46 3.2x20! 15x42 4.48x37 en de zwarte dam kan zich in deze unieke slotstand nog slechts laten slaan.

OPGAVE 3

In dit probleem is de originele stand (Gooi- en Eemlander, 6 februari 1947) op één punt gewijzigd: schijf 28 is verplaatst naar veld 27 ter voorkoming van de positionele bijoplossing 39-33! Nu schijf 28 is verhuisd, wint dit niet vanwege 23-28!

Toch wint wit, en hoe: 1.15-10! Op 4x15 volgt 2.27-22 17x28 3.39-33 28x30 4.35x4 26x17 5.4-18! w+. Op het alternatief 14x5 volgt evenwel ook 2.27-22! 17x28 maar nu wijkt wit af: 3.34-29! 23x43 4.32x3 43x41 5.3x6 26x17 6.6x46! Het afspel vereist nog enige souplesse van de witspeler: 6... 4-9/10 7.35-30! (eerst zo) 25x34 8.46-23! 34-39 9.23-28 39-43 10.48x39 9/10-14 11.28x10 5x14 12.39-33/34 met winst door oppositie. Ter zijde: de aanvangsstand is geforceerd te bereiken door bijvoorbeeld 31-27 of 44-39, dreigt 27-22 en 38-33 (7-11), maar nóg een forcing leek ons wat te veel van het goede voor de gemiddelde oplosser.

OPGAVE 4

Dit probleem is door Boomstra samengesteld naar aanleiding van de partij Andriessen –

Winkel, gespeeld in het toernooi ter gelegenheid van 25 Jaar Damschool Culemborg (2011). 1.32-27 21x32 2.37x8 (37x10 verliest) 26x46 3.43-39 2x13 4.29-23 46x30 5.35x24 20x29 6.34x12. Doet zwart nu niets bijzonders, dan wint wit gemakkelijk. Het scherpste verweer bestaat uit 6... 13-18 7.12x23 14-19! 8.23x14 15-20 maar wit wint alsnog: 9.14-10 4x15 10.50-45! Niet te snel 40-35 want dan wint zwart via 25-30 enz. Na 10... 25-30 loopt zwart vast door ofwel: 11.40-35 20-24 12.45-40 15-20 13.39-33 20-25 14.33-28 w+ ofwel 11.40-35 30-34 12.39x30 20-25 13.30-24 25-30 14.24-20/24-19 enz. w+. Ook 10... 20-24 kan zwart niet meer redden: 11.40-35 24-29 12.39-34 29x40 13.45x34 15-20 14.35-30 w+

Net als de vorige jaren waren er dit jaar geen geldprijzen te winnen. De acht winnaars van een exemplaar van het boek 'De DAM Quichotte van de Honderd Velden', over en van Van Leeuwen in combinatie met een jaarabonnement op De Problemist voor 2013 zijn: E. Aversch uit Rijssen, K. Doorn uit Purmerend, J.T. Elbertsen uit Lunteren, R. Halbersma uit Houten, H. Koese uit Oosterland (Zeeland), R. Molendijk uit Hendrik Ido Ambacht, J. Plat uit Volendam en H. van der Veen uit Hippolytus-hoef.

Wie meer wil over wat de Kring voor Damproblematiek is en doet, kan terecht op (www.dekvd.net). Ook is hier informatie te vinden over de inhoud van De Problemist en hoe men abonnee kan worden.

Europees Kampioenschap Veteranen en Studenten 2013

DE KNDB ORGANISEERT IN SAMENWERKING MET VAKANTIEPARK DE KRIM EN DAMCLUB OOSTEREND OP TEXEL HET EK VOOR VETERANEN EN STUDENTEN. DE TOERNOOIEN WORDEN GEHOUDEN VAN **ZONDAG 3 TOT EN MET ZATERDAG 9 NOVEMBER 2013** OP HET VAKANTIEPARK DE KRIM TE DE COCKSDORP.

Het programma ziet er, onder voorbehoud, als volgt uit.

Zondag 3 november:	aankomst 15.00 uur openingsceremonie en sneldamtoernooi
Maandag 4 november:	10.00 uur eerste ronde 18.00 uur tweede ronde
Dinsdag 5 november:	10.00 uur derde ronde 18.00 uur vierde ronde
Woensdag 6 november:	10.00 uur vijfde ronde
Donderdag 7 november:	10.00 uur zesde ronde 18.00 uur zevende ronde
Vrijdag 8 november:	10.00 uur achtste ronde
Zaterdag 9 november:	10.00 uur negende ronde circa 15 uur slotceremonie en prijsuitreiking
Zondag 10 november:	vertrek

TOERNOOIEN, TRAININGEN EN WEDSTRIJDEN

Organisatoren kunnen hun informatie doorgeven aan het bondsbureau, **026-4952309**.
Actuele kalender op internet: **www.knadb.nl**

DAMHALENDER

 = jeugdevenement

Maart 2013

- 2 Nationale Competitie, promotie/degradatie.
- 2 DamZI!-toernooi.
- 2 Kampen. Kamper Damdag. Piet Dijkstra (038) 331 86 02.
- 9 HF aspiranten dag 1.
- 13-19 Zoutelande. NK vrouwen.
- 16 HF aspiranten dag 2.
- 16 (HF pupillen meisjes.)
- 16 HF welpen.
- 16 Schoonhoven. Open Sneldamkampioenschap. B. de Hoop (0182) 38 37 31.
- 22 Warffum. Paastoernooi. N.R. Werkman (0595) 42 24 29.
- 23 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 23 Haarlem. Vijfde Joop Meure Rapid Toernooi. M. Kusters (0628) 64 60 10.
- 23 Heino. Damdag Hartholt Olie / DOS Heino. M. Schotman (0612) 32 76 72.
- 24 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 28-1/4 Amsterdam. 33e Amsterdams Paastoernooi annex Studentenkampioenschap 2013. W. Drost 0611 51 27 30.
- 29-30 HF junioren.
- 29-30 (HF aspiranten meisjes.)
- 29-30 HF pupillen.
- 30 Hardinxveld. Sneldamdag. W. Kalis (0184) 61 88 93.

April 2013

- 3-13 NK algemeen.
- 6 Groningen. Damdag

- 15-19 Wageningen. Open NK veteranen. H. Kleinrensink (0317) 41 18 73.
- 20 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 21 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 29-4/5 NK junioren.
- 29-4/5 NK aspiranten meisjes.
- 29-4/5 NK pupillen.

Mei 2013

- 4 NK welpen meisjes.
- 10-19 Jomtien, Thailand. Thailand Open 2013. A. Tjon A Ong 0633 66 72 44.
- 9-11 NK pupillen meisjes.
- 11 NK welpen.
- 18 HF schooldammen BO en VO.
- 18-28 Salou (Sp). 19e Salou Open. P. Pippel (0182) 37 45 46.
- 25 KNDB-beker.
- 25 Jeugdleiderscongres.
- 26 Centrale trainingen CPT.

Juni 2013

- 1 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 1 Culemborg. NK Benjamins.
- 2 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 2 Ufa (Rus). Wereldkampioenschap dammen.
- 8 KNDB-beker.
- 8 NK schooldammen BO en VO.
- 15 NK sneldammen alle

- categorieën.
- 22 KNDB-beker.
- 29 NK sneldammen jeugd-teams.
- 29 Bedrijfsdamtoernooi. Inlichtingen en opgave bondsbureau (0318) 58 12 88.

Juli 2013

- 8-13 NK junioren meisjes.
- 8-13 NK aspiranten.
- 8-12 Bunschoten. 2e Bobolitoernooi. P.F. Koops (033) 298 75 41.
- 13-20 Heerhugowaard. Heerhugowaard Open 2013. G. Verhagen (0648) 49 17 98.
- 21-27 Nijmegen. Nijmegen Open 2013. E. Sanders (0652) 07 06 49.
- 27 Loosdrecht. 14e Dammen op de Dijk. A. Vreeswijk (0654) 99 32 43.

Augustus 2013

- 12-17 Hoozevee. MTB Open Hoozevee 2013. G. Bruins (0528) 34 25 44 (0620) 13 79 68.

September 2013

- 3-11 Bacoli (It). Bacoli Open Internationaal. G. Lucci +3204090004.
- 7 Sluiting inschrijving Nationale Jeugddamdag.
- 14 Nationale Jeugddamdag.
- 14-22 Wageningen. World Cup. H. Boers (0630) 67 02 86.
- 21 Centrale trainingen CJT,

- CPT en NST.
- 22 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 28 Nationale Competitie ronde 1.

Oktober 2013

- 2-15 Ulaanbaatar (Mon). Wereldkampioenschap vrouwen.
- 5 Nationale Competitie ronde 2.
- 12 NK rapid.
- 19 Nationale Competitie ronde 3.
- 26 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 27 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 23-26 Amersfoort. Amersfoort Open. M. Everloo (033) 456 56 77.

November 2013

- 2 Nationale Competitie ronde 4.
- 6-12 (GEWIJZIGDE DATUM) Tavira (Por). Portugal Open 2013. T. Dijkstra (+351281381449).
- 9 Bondsraadvergadering.
- 16 Nationale Competitie ronde 5.
- 23 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 24 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 23 Sluiting inschrijving NK clubteams jeugd.
- 30 Nationale Competitie ronde 6.

December 2013

- 1 Sluiting inschrijving kwalificatie NK/halve finale vrouwen.
- 7 NK clubteams jeugd.
- 14 Nationale Competitie ronde 7.
- 30 IJmuiden. 26ste Oudejaars Sneldamtoernooi. M. van Dijk (0614) 89 71 43.

Januari 2014

- 4 Kwalificatie NK/halve finale vrouwen.
- 11 Nationale Competitie ronde 8.
- 18 Kwalificatie NK/halve finale vrouwen.
- 25 Nationale Competitie ronde 9.

Februari 2014

- 1 Kwalificatie NK/halve finale vrouwen.
- 8 Nationale Competitie ronde 10.
- 8 Sluiting inschrijving halve finales jeugd.
- 15 Kwalificatie NK/halve finale vrouwen.
- 22 Nationale Competitie ronde 11.

Maart 2014

- 1 DamZI!-jeugdtoernooi.

- 8 Promotie/degradatie-wedstrijden Nationale Competitie.
- 8 Halve finale NK aspiranten dag 1.
- 8 Bondsraadvergadering.
- 10 Sluiting inschrijving halve finale schooldammen BO en VO.
- 15 Halve finale NK aspiranten dag 2.
- 15 Halve finale NK welpen.
- 22 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 23 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 29 Halve finale NK junioren dag 1.
- 29 Halve finale NK pupillen dag 1.
- 29 Sluiting inschrijving NK junioren meisjes.
- 29 Sluiting inschrijving NK welpen meisjes.

April 2014

- 2-12 Nederlands Kampioenschap.
- 5 Halve finale NK junioren dag 2.
- 5 Halve finale NK pupillen dag 2.
- 6-12 Nederlands Kampioenschap vrouwen.
- 12 Halve finale NK schooldammen BO en VO.
- 19 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 20 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 28-3/5 NK junioren.
- 28-3/5 NK aspiranten meisjes.
- 28-3/5 NK pupillen.

Mei 2014

- 1 Sluiting inschrijving Nationale Competitie.
- 1 Sluiting inschrijving KNDB-beker.
- 3 NK welpen meisjes.
- 17 Sluiting inschrijving NK sneldammen jeugdteams.
- 17 Centrale trainingen CTG, CVT en CAT.
- 18 Centrale trainingen CJT, CPT en NST.
- 18 Sluiting inschrijving NK sneldammen.
- 24 KNDB-beker 1e ronde.
- 24 NK schooldammen BO en VO.
- 29-31 NK pupillen meisjes.
- 31 NK welpen.

Juni 2014

- 7 KNDB-beker 2e ronde.
- 7 NK sneldammen jeugd-teams.
- 14 NK sneldammen alle categorieën.
- 21 KNDB-beker halve finale en finale.
- 21 Bondsraadvergadering.

Juli 2014

- 7-12 NK junioren meisjes.
- 7-12 NK aspiranten.

Er wordt gespeeld volgens het Zwitsers systeem met een speeltempo van 80 minuten plus 1 minuut per zet (Fischer-systeem).

Aan het toernooi voor veteranen mogen spelers deelnemen die de leeftijd van 50 jaar hebben bereikt. Aan het toernooi voor studenten mogen spelers deelnemen in de leeftijd tot en met 26 jaar, waarbij mannen en vrouwen een apart toernooi spelen. Zij dienen bij een onderwijsinstelling te zijn ingeschreven.

VERBLIJFSKOSTEN

In een chalet bij een bezetting van 4 personen: € 24,50 p.p.p.n.
Bij een bezetting van 2 personen: € 39,50 p.p.p.n.
In hotel Molenbos bij een bezetting van 2 personen op een kamer: € 42,00 p.p.p.n.
Bij een bezetting van 1 persoon op een kamer: € 47,00 p.p.p.n.
De prijzen zijn inclusief BTW, toeristenbelasting en lakenpakket.

De kosten voor eten bedragen € 27,50 p.p.p.d. voor ontbijt, lunch en diner (excl. drankjes).

Het inschrijfgeld bedraagt € 40 voor veteranen en € 20 euro voor studenten. Voor het sneldammen € 10.

OPGAVE

Opgave uiterlijk 1 oktober 2013 bij het bondsbureau van de KNDB: Postbus 326, 3900 AH Veenendaal of per e-mail: bonds-bureau@knadb.nl. Bij de aanmelding s.v.p. opgeven op welke wijze u wilt overnachten.

Een damspelaafbeelding van 1520-30 op een wandtapijt in de Nederlanden *Deel I*

Afb. 1, Dammende apen, Gebedenboek van Doornik, 1407, Ms 104 fo 106, Bibliotheek van Cambrai, Foto: Giraudon Parijs. [4]

Literatuur

1. Niemeijer, J.W., De Middeleeuwen. In Schaken als thema in de beeldende kunst, 1961, 9-15, incl. noten 1-31 pag. 30-32
2. Göbel, H. Wandteppiche, 1923, Die Niederlande, Teil 1, Band 2, Afb. 196.
3. Stoep, Arie van der, Draughts in relation to chess and alquerque. 2007, 131-4, 138-40
4. Stoep, Arie van der, 2007, 122
5. Kruijswijk, K.W., Algemene historie en bibliografie van het damspel, 1966, 73
6. Garzon, José A., The return of Francesch Vicent, 2005, 111
7. Depaulis, Thierry et Jean Simonata, La plus ancienne représentation datée de joueurs de dames (1492). In: Board Games Studies 7, 2004, 111-118
8. Westerveld, G., De invloed van de Spaanse koningin Isabel la Catholica op de nieuwe sterke dame in de oorsprong van het dam- en moderne schaakspel, 1997, 174
9. Holländer, H. und Barbara, Schach, Welten und Partien, 2005, omslag en 67
10. Diepstraten, L.C.M., Spel in de kunst uit de kunst, 2001, 26-28, afb 25.
11. Mourik, W.A. van, Dammen door Pieter Coecke van Aelst? In Het Damspel 2006, sept. nr. 4, 35

Met dank aan
Arie van der Stoep

In 1961 schreef Dr. J.W. Niemeijer "Schaken als thema in de beeldende kunst" [1]. Hij besprak de grote vlucht van schaakafbeeldingen in middeleeuwse handschriften. Schaakfiguren laten maken was alleen weggelegd voor gefortuneerden, aldus Niemeijer, zodat het schaakspel moet zijn gespeeld in de kringen van de hogere adel en de hogere geestelijkheid.

Een deel van de vertegenwoordigers van die betere kringen kon lezen en schrijven. Zij lazen verhalen over ridders die heldendaden verrichtten, al dan niet om een jonkvrouw te behagen. Illustraties tonen ridders die spelletjes speelden; volgens de ridderromans altijd triktrak en schaak. En zij lazen leerdichten, werken waaruit ze konden leren hoe ze zich moesten gedragen. Wie zich goed gedroeg kwam in de hemel, een slechterik was voorbestemd voor de hel. Menig dichter gebruikte het schaakspel bij zijn lessen over de maatschappij, over goed en kwaad, over rangen en standen. Op deze aarde moet elk mens ongelijkheid accepteren, maar uiteindelijk moet een ieder, zo zegt de Bijbel, zich verantwoorden voor Gods troon. Het schaakspel in de middeleeuwse cultuur vinden we ook terug op wandtapijten. De inventaris van een Franse prins vermeldt bijvoorbeeld ca. 1400: Une chambre de tapperie vert a un chevalier et une dame aux eches en un paveillon". Het groene tapijt in een kamer toont een ridder en een dame die schaken in een prietel. Het historisch museum in Bazel bezit een exemplaar uit ca 1460-70. In een liefdestuin schaakt een ridder met een koningin of hoge edelvrouw. En eind vijftiende eeuw is keizer Maximiliaan I van Oostenrijk met zijn vrouw afgebeeld op een Bourgondisch wandtapijt, omringd door zangeressen, musicerende hovelingen en pages. Illustraties van een vredig ideaal, waarbij spel een belangrijke plaats inneemt. Niemeijer en andere schaakhistorici hemelen hun denksport graag op; het schaken wordt beschreven alsof het een heilig spel is. Arie van der Stoep komt tot de conclusie dat het schaakspel een veel minder vooraanstaande functie heeft gehad, op basis van zijn kennis van de middeleeuwse cultuur en van literaire processen. Op een volgend symposium van Board Games Studies zal hij zijn bevindingen presenteren. Behalve wandtapijten met schaken treffen we ook andere spellen aan: kaarten, triktrak en molenspel. En een wandtapijt met damspel! Dit tapijt, uit de periode 1520-30, blijkt

door Niemeijer al te zijn getraceerd in het standaardwerk Wandteppiche van H. Göbel uit 1923. [2] Volgens Niemeijer was niet te bepalen of er nu schaakspel of damspel werd afgebeeld, wat de reden zal zijn dat de afbeelding in geen enkel spellenboek is aan te treffen. Het gaat echter om damspel, de oudste afbeelding van damspel in de Nederlanden. In het volgende nummer ga ik er uitgebreid op in.

SCHAAK- EN DAMAFBEELDINGEN

In 1283 liet de Spaanse koning Alfonso X de spellen vastleggen die aan zijn hof werden gespeeld. Niemeijer zegt er dit over: "De (ca 150) miniaturen van Alfonso zijn ontstaan in en dragen het kenmerk van het hofleven. En als zodanig weerspiegelen zij de plaats die het schaakspel in werkelijkheid ook innam: het was een der geliefkoosde middelen tot tijdverdrijf voor den middeleeuwse vorst en edelman". De spellen, schrijft hij, zijn uitgevoerd "in een bijna geheel tot ornament geworden architectuur", waarvan verschillende met schaken".

In dit boek vinden we ook een afbeelding van het spel alquerque. Alquerque is damspel, maar gespeeld op een lijnenbord [3]. Het is de oudste afbeelding van ons spel. Na de middeleeuwen raakte het schaakspel in verval, wat we terugvinden in het aantal afbeeldingen. "(...) het eenvoudiger triktrak, het kaart en dobbelspel winnen steeds meer veld", stelt Niemeijer. "(...) en dwingen het schaak in een secundaire of nog nederiger positie, waarin het eeuwenlang zal verkeren". Schaakafbeeldingen worden wel gemaakt, maar de opleving komt pas weer in de achttiende eeuw. In tegenstelling tot schaken zijn er uit de middeleeuwen weinig damafbeeldingen bekend. De eerste afbeelding na Alfonso van alquerque vinden we in een dertiende-eeuws Engels manuscript, aangetroffen in de bibliotheek van de abdij van Cerne. Wel zijn er vele inscripties van het alquerquebord in steen. Met de kanttekening dat het niet altijd vaststaat dat het lijnenpatroon als spelbord was bedoeld; wellicht had het een betekenis in religieuze zin of als herkenningsteken voor ingewijden.

Een opmerkelijk vroege vondst van dammen op het geruite bord zien we op afbeelding 1, van dammende apen in een gebedenboek uit Doornik van ca. 1407 [4]. De afdruk van de foto die Van der Stoep bezit is te vaag om schijven te kunnen onderscheiden. Arie verzekert ons echter, dat er op zijn foto wel degelijk schijven staan, alle op de donkere velden.

De hierop volgende ruitenprent dateert van 1492, in een uitgave van "Les sept Sages de Romme", uitgegeven door Louis Cruse in Genève. [afb.2], [7] Een man en een vrouw spelen op een bord met velden en enkele schijven. In 1496 werkte in Noord-Frankrijk Eloy d'Amerval aan zijn leerdicht "Livre de deablerie", waarin hij schaken en dammen beide spelen noemt die men vanwege hun aard zonder bezwaar kon spelen [5]. Eloy veronderstelt het damspel bekend, waaruit we mogen opmaken dat eind vijftiende eeuw elke Fransman die tot zijn doelgroep behoorde, vertegenwoordigers uit de betere kringen die konden lezen en schrijven, wist wat dammen was. Bewijs dat dammen in de Nederlanden algemeen bekend was, hebben we pas halverwege de zestiende eeuw. In het eerste redelijk uitgebreide woordenboek in het Nederlands, het "Naembouck" (1562), neemt Joost Lambrrecht het woord damspel op. Het vroegste volledige damdiagram op het geruite bord, daterend uit de periode 1502-6, staat op naam van Francesch Vicent [6].

Afb. 2, Houtgravure, anoniem, ca. 1492, Collection Iconographique Maciet, Bibliothèque des Arts décoratifs de Paris. [7]

Op afbeelding 3 zien we een werk van Anthonie Mor van Dashorst in 1549. Het tafereel laat de op last van Karel V gevangengenomen Johan Frederik van Sachsen zien, bordspel spelend met een Spaanse officier. Maar welk bordspel? Schaken, zeg je op het eerste gezicht. Maar de stukken staan alle op dezelfde veldkleur, en het is mogelijk de stelling terug te voeren naar een aanvangsstand van een dampartij op het kleine bord, die begint met 2x12 stukken. [8] In de literatuur en op internet wordt ook wel de Vlaming Jan Cornelisz. Vermeyen als de schilder van dit tafereel genoemd. Zo bijvoorbeeld door het Duitse duo Hans en Barbara Hollander, befaamde schaakhistorici, die het schilderij uitvergroot op de omslag zetten van hun boek "Schach, Welten und Partien". Het bewijst, dat de twee er een schaakafbeelding in zagen. [9] Overigens is deze Vermeyen belangrijk als leverancier van vele taferelen voor de Vlaamse tapijtindustrie, vandaar dat ik zijn naam hier noem. In "Spel in de kunst uit de kunst" geeft Leo Diepstraten een goed gedocumenteerd beeld van Mor als maker aan de hand van o.a. een rekening. Hij verwijst ook naar een door Mor gemaakte kopie in het Museum voor Beeldende Kunsten te Leipzig. [10] Het

gedetailleerde verhaal toont overtuigend aan dat Mor van Dashorst de schilder is. Als leverancier van voorstellingen voor wandtapijten geldt ook Pieter Coecke van Aelst. Over hem is een publicatie te vinden in Het Damspel. [11] Bij deze afbeelding uit 1529 dient eerder aan triktrak dan aan damspel te worden gedacht.

Wanneer we aandachtig naar de afbeeldingen 2 en 3 kijken, zien we dat het damspel werd gespeeld in hogere kringen. Een wandtapijt met speltafereel zoals in het volgende nummer van het Damspel wordt beschreven, kan alleen door zeer vermogenden worden besteld, zoals Koninklijke hoven of de rijkste ondernemers van hun tijd. In vroeger tijden had het damspel een hogere status dan tegenwoordig, zo moeten we concluderen. We zien ook, dat ik geen enkele Noord-Nederlandse afbeelding heb opgenomen. Die zijn er wel, maar dateren alle van na de middeleeuwen.

Afb. 3, Anthonie Mor van Dashorst, Johann Friedrich von Sachsen en een Spaanse officier in Brusselse gevangenschap, 1549, Schloss Museum Gotha. [10]

NK Dammen 2013

5 - 13 april 2013

Rabo Theater De Meenthe te Steenwijk

Nevenactiviteiten:

- **Jeugd- Oudleden - huisdammerstoernooi**
zaterdag 6 april om 13.00 uur in RaboTheater De Meenthe
Deelname gratis info: 0521 - 510925
- **Inloopavond D.C. Steenwijk 36**
dinsdag 9 april om 19.30 uur in Rabo Theater De Meenthe
- **Simultaan tegen topspeler**
donderdag 11 april om 20.00 uur in Hotel Hampshire de Eese
info: 0521 - 513861